

รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ทำเนียบที่รัฐสภา ครั้งที่ ๒๗
วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๘
ณ ที่รัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๙.๔๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกมาประชุมทั้งหมด ๒๔๔ คน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : วันนี้เป็นการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำเนียบที่รัฐสภา ครั้งที่ ๒๗ มีท่านสมาชิกมาประชุมครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม คือ

เรื่องที่ ๑ ได้รับหนังสือจากท่านพันเอก ถนัด คอมันตร์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ศกนี้ จึงขอประทานกราบเรียนให้ที่ประชุมได้ทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เรื่องที่ ๒ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเงินไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยทางภาคใต้ คือตามที่ได้เกิดอุทกภัยร้ายแรงขึ้นในภาคใต้ ทำให้บ้านเรือนและราษฎรต้องประสบความเสียหายและได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อนเป็นอย่างยิ่ง ทางสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เล็งถึงความทุกข์ยากของพี่น้องภาคใต้ทุกท่าน จึงได้ร่วมใจกันบริจาคเงินเพื่อมอบให้กระทรวงมหาดไทยนำไปบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ราษฎรที่ได้รับบริจาคในขณะนี้เงิน ๕๑,๘๗๐ บาทถ้วน และเงินจำนวนนี้ได้มีข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาบริจาคเพิ่มอีก ๒,๐๔๐ บาท จึงได้ยอดเงินทั้งสิ้น ๕๓,๙๑๐ บาท และได้ให้ท่านเลขาธิการรัฐสภานำไปมอบกับท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ศกนี้ แล้ว จึงขอประทานเรียนให้ที่ประชุมได้ทราบ

LIRT

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ระเบียบวาระที่ ๒ เป็นเรื่องการพิจารณาลงมติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ในวาระที่ ๓ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๘ ขอเชิญคุณอมรร่วมรับ

นายอมร จันทรสุมบุรณ์: ขอขอบคุณครับท่านประธานที่เคารพ กระผม อมร จันทรสุมบุรณ์ กระผมมีเรื่องที่จะขอเรียนประท้วงต่อสภานี้ และกระผมอยากจะขอร้องให้ท่านประธานได้วิเคราะห์ปัญหานี้และวินิจฉัยด้วยการประท้วงของกระผมนั้นถูกต้องหรือไม่ประการใดนะครับ เพราะเป็นเรื่องสำคัญ กระผมอยากจะขอร้องให้ท่านประธานได้วิเคราะห์ และได้มีการวินิจฉัยไว้เป็นหลักฐาน ในขณะที่กระผมได้เซ็นชื่อเข้าประชุม ณ ที่นั้นนั้น เจ้าหน้าที่สภานี้ได้แจกเอกสารกระผม ๑ ฉบับ เป็นการแจกเอกสารโดยเจ้าหน้าที่สภา ดังนั้นเท่ากับว่าสำนักงานรัฐสภานี้ได้รับรองเอกสารนั้น ในเอกสารนั้นปรากฏข้อความโดยมีหัวข้อว่า เห็นชอบหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งกระผมจะขออ่านการแก้ไข ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติผู้มีเกียรติ วันนี้ท่านจะเป็นผู้ชี้ขาดในปัญหานะครับ มีอยู่ข้อหนึ่งมีความว่า “เป็นการสนองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งตรัสว่า การให้ประธานองคมนตรีรับสนองพระบรมราชโองการนั้นเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง” กระผมอยากจะให้ท่านสมาชิกสภาผู้มีเกียรติได้วิเคราะห์ว่า ข้อความนี้มีเรื่องที่จะต้องพิจารณา ๒ ประเด็น ประเด็นที่ ๑ เอกสารฉบับนี้ได้อ้างว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ตรัสว่าการให้ประธานองคมนตรีรับสนองพระบรมราชโองการนั้นเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง “ข้อความนี้พระองค์ท่านตรัสจริงหรือไม่และใครจะเป็นผู้รับรองว่าพระองค์ท่านตรัสจริงหรือไม่ตรัสจริง เอกสารฉบับนี้ไม่มีรายชื่อของผู้ใดในเรื่องที่มากแจก ประเด็นที่ ๒ ข้อความในข้อ ๑ นั้น ที่กระผมได้อ่านต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้เป็นการผิดมารยาทหรือไม่ เพราะเหตุใด การที่อ้างว่าเป็นการสนองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น เท่ากับว่าเป็นการมัดความรับผิดชอบในทางการเมือง ถ้าหากว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญของสภานี้ก่อให้เกิดผลเสียไปในอนาคตแล้ว เหตุผลเหล่านี้จะเป็นข้ออ้างของสมาชิกแต่ละท่านเป็นการส่วนตัว ท่านเหล่านี้หรือตัวบุคคลแต่ละบุคคลนั้นได้กระทำการเป็นการสนองพระราชดำรัส ก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อพระมหากษัตริย์ ดังนั้น

LIRT

กระผมอยากจะขอให้สภานิติบัญญัติฯ แห่งนี้ได้วิเคราะห์ว่าข้อความเหล่านี้เป็นการละเมิดรัฐธรรมนูญในฐานะที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ และเนื่องจากว่าเอกสารฉบับนี้ไม่ได้ลงลายมือชื่อหรือมีชื่อผู้ใดที่แจก กระผมจึงได้สอบถามเจ้าหน้าที่ของสภาว่า เอกสารฉบับนี้ผู้ใดเป็นคนแจก กระผมจะไม่ระบุชื่อ ณ ที่นี้ แต่ว่าตัวบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่ได้บอกกระผมนั้น เป็นบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในทางการงานของสภานี้ ผูกพันกับท่านประธานสภา เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะขอให้ท่านประธานได้วินิจฉัย และชี้แจงในปัญหานี้ด้วย ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้ผมขอเรียนนะครับว่า เป็นเรื่องที่คุณมานะพิทยาภรณ์ครับ ได้มาปรึกษากับผมว่า จะขอทำหนังสือเวียนให้ท่านสมาชิกได้ทราบถึงเรื่องที่ท่านราชเลขาธิการได้มีหนังสือถึงทางรัฐสภาเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ศกที่แล้ว ในหนังสือนั้นได้กล่าวถึงมาตรา ๑๐๗ อยู่ข้อหนึ่งว่า ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง แห่งร่างรัฐธรรมนูญนี้ บัญญัติให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น ไม่ทรงเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะประธานองคมนตรี เป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งตามพระราชอัชฌาศัย ตามความในมาตรา ๑๖ เป็นการขัดกับหลักที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงอยู่เหนือการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จะทำให้ประธานองคมนตรีอยู่ในสภาพเสมือนเป็นองค์กรการเมือง ซึ่งขัดกับมาตรา ๑๗ ด้วย อันนี้มีหนังสือจากราชเลขาธิการมาถึงท่านประธานสภา เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๗ ซึ่งท่านประธานสภาเคยได้อ่านในที่ประชุมได้ฟังแล้ว เพราะฉะนั้นคุณมานะจึงได้มีหนังสือเป็นเรื่องเฉพาะตัวถึงท่านสมาชิก ขอเชิญคุณอมรครับ

นายอมร จันทรสมบูรณ์ : การที่พระองค์ท่านจะมีพระราชดำรัสตรงมายังถึงท่านประธานสภา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่ใช่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่เคยทรงมีหนังสือครับ อันนี้เป็นเรื่องที่ท่านราชเลขาฯ มีมาเอง ขอได้โปรดเข้าใจด้วย

นายอมร จันทรสมบูรณ์ : เมื่อท่านราชเลขาฯ ท่านกล่าวอ้างนั้น ในทางมารยาททางการเมืองนั้น จะไม่มีการนำเรื่องนี้มาเปิดเผยเป็นอันขาด ยกเว้นแต่จะเป็นการภายใน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้ท่านประธานสภาเคยได้อ่านในที่ประชุมฟังแล้ว

LIRT

นายอมร จันทรสมบูรณ์ : ครับ ในเมื่อไม่มีการเปิด ไม่มีการถ่ายทอด กระผมว่าทำได้

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นเรื่องที่ท่านสมาชิกทำเองครับ ขอเชิญคุณมานะ พินยภรณ์ครับ

นายมานะ พินยภรณ์ : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมรู้สึกเสียใจมากที่ในการที่กระผมได้ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในระหว่างบรรดาสมาชิกบางท่าน กระผมเป็นผู้ทำเรื่องนี้โดยที่ว่ากระผมยอมรับผิดชอบทุกอย่างในฐานะส่วนตัว และไม่ใช้ในฐานะของเลขานุการของท่านประธานสภาแต่ประการใด เหตุผลที่กระผมไม่ลงชื่อไป เพราะไม่ต้องการจะเอาเด่น และกระผมไม่ต้องการที่จะปิดว่ากระผมเป็นคนทำ เพราะกระผมเป็นคนถือเอกสารต่างๆนี้มาด้วยตนเอง ถ้าหากว่ากระผมจะต้องการปิด กระผมจะให้เด็กถือมา โดยที่ว่าไม่บอกว่ามีใครเป็นคนทำแล้ว ขอกราบเรียนเพื่อนสมาชิกทุกท่านที่กระผมทำนี้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ และคิดว่าข้อความต่างๆที่กระผมเขียนมานี้เป็นการถูกต้องครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมคิดว่าเรื่องจะเป็นที่แล้วกันไป ผมขอผ่านไปเลย เพราะเวลาเราเหลือน้อยเต็มที

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเห็นว่าเจตนาของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คือ ดร.อมร นั้นก็ดี เจตนาของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คือ ดร.มานะ นั้นก็คงจะดีด้วยกัน และในเวลาเดียวกัน สภาแห่งนี้ก็ประกอบด้วยผู้ที่ทรงคุณวุฒิแล้วก็มีความรู้มีความสามารถ เอกสารเหล่านั้นก็อาจจะจะเป็นเครื่องที่ให้ความรู้เท่านั้น แต่แม้แต่กระนั้นจะว่าแจกทุกคนเลยก็ไม่ใช้การแจกทุกคน กระผมเองไม่ได้รับ เพราะฉะนั้นสิ่งนี้ขออย่าได้เป็นพิษเป็นภัยอะไรแก่เจ้าหน้าที่ของสภาหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเลย ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลอันหนึ่งเพื่อที่จะให้ท่านใช้ดุลพินิจ แต่ก็ก็เป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น ไม่ได้ยึดถือเป็นหลักการอะไร กระผมขอขอบพระคุณ และคิดว่าสภานี้ก็คงจะดำเนินการเรื่องนี้ไปด้วยดี เราจะจากกันในไม่ช้านี้แล้วครับ ขอขอบคุณ

LIRT

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล : ท่านประธานที่เคารพ สำหรับในเรื่องนี้กระผมคิดว่า สภาก็ไม่แน่ว่าจะผ่านไปเลยๆ โดยพูดกันแล้วก็ไม่มีข้อยุติอะไร กระผมอยากจะชี้ในเรื่องที่ กระผมคิดว่าเราน่าที่จะทำก็คือเอกสารฉบับนี้กระผมเชื่อแน่ว่าผู้ที่ได้จัดทำขึ้นมา คือคุณมานะนั้น ก็มีความเจตนาดี ส่วนที่คุณอมรประท้วงขึ้นมา นั้น ก็มีความเจตนาดีด้วยกัน เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เรื่องที่ว่าใครทำอะไรผิดพลาดที่จะมาตำหนิกัน แต่ว่ามันมีปัญหาก็คือว่าในเอกสารนี้ ในข้อหนึ่งเป็นการที่จะกล่าวอ้างว่าในการที่เราแก้รัฐธรรมนูญวันนี้เพื่อสนองพระราชดำรัส ถ้าใครลงมติไม่เห็นชอบหรือไม่ออกเสียง ก็จะเป็นการถือว่าสมาชิกผู้นั้นไม่สนองพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันนี้กระผมคิดว่าเป็นสิ่งที่อันตรายและก็ไม่ยุติธรรม ประการที่สอง อย่านำอ้างว่าถ้าแก้ตามนี้แล้วเป็นการถูกต้องตามระบอบรัฐธรรมนูญ ที่จะ เกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่เหนือการเมือง ถ้าใครลงมติไม่เห็นด้วย คนนั้นก็ไม่ได้เกิดทุน ระบอบรัฐธรรมนูญ ไม่เห็นว่าพระมหากษัตริย์ควรอยู่เหนือการเมือง อันนี้เป็นข้อความ ซึ่งกระผมคิดว่าน่าเสียใจทั้ง ๆ ที่คุณมานะนั้นคงไม่มีความต้องการที่จะให้ตีความไปได้อย่างนั้น แล้วกระผมขอกราบเรียนว่า สำหรับเช้าวันนี้ กระผมเองก็จะลงมติให้ผ่านในวาระที่ ๓ เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ว่ากระผมไม่เห็นด้วย แต่การที่มีเอกสารอย่างนี้ขึ้นมา มันทำให้เกิดปัญหา เพราะฉะนั้น กระผมคิดว่าทางที่ดีที่สุดแล้ว เราไม่ต้องเสียเวลาพูดกันให้มาก แต่ขอให้ เป็นมติของที่ประชุมนี้ หรือเป็นคำสั่งของท่านประธานก็สุดแล้วแต่จะพิจารณาว่าในการลงมตินั้น ขออย่าให้นำเอา เอกสารชิ้นนี้เข้ามาพิจารณาเกี่ยวข้องกับอันขาด ก็คือสภานี้ไม่รับรู้ในเอกสารนี้ ถ้าอย่างนั้น ปัญหา ก็จะหมดไป ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้ผมเชื่อว่าท่านสมาชิกทุกท่านก็เป็น ปัญญาชน ท่านคงจะเป็นตัวของท่านเองในการที่จะวินิจฉัยว่าจะลงมติผ่านร่างรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่ และอีกประการหนึ่งเอกสารที่คุณมานะได้ทำขึ้นนั้น คุณมานะก็ยอมรับผิดเป็นส่วนตัว ที่ทำขึ้นไป เรื่องคงจะเป็นอันแล้วกันไป - ผมขอกราบเรียนได้ว่าสำหรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ... ซึ่งคุณสมพร เทพสิทธา กับคณะเป็นผู้เสนอ สภานี้ได้พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๑๗ และได้ตั้งกรรมาธิการเต็มสภา สภาได้ตั้ง กรรมาธิการ ๕ ท่านไปพิจารณาและได้เสนอสภาในวันศุกร์ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๗ และที่

LIRT

ประชุมได้ลงมติรับหลักการเห็นชอบด้วยไปแล้ว เพราะฉะนั้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในมาตรา ๒๒๘ ข้อ ๖ ที่บัญญัติว่าการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นสุดท้ายให้ใช้วิธีเรียกชื่อ และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด อันนี้ก็ขอให้ท่านเลขาธิการรัฐสภาดำเนินการในการให้ท่านสมาชิกได้ลงมติในวาระที่ ๓ ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภา

นายประคอง เทวารุท : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมขอให้ท่านประธานได้ยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า การนับคะแนนเสียงตามที่ท่านได้อ่านในมาตรา ๒๒๘ (๖) นั้น นับอย่างไรกันแน่ เอาเฉพาะท่านที่มีตัวอยู่ในขณะนี้หรือว่าทั้งหมด ๒๕๘ ท่าน เดียวเกิดคะแนนเสียงก้ำกึ่งกัน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คือเรียกเรียงตามรายชื่อท่านสมาชิกทั้งหมดครับ ตามบัญชีที่มีอยู่เวลานี้ ท่านสมาชิกอยู่ประมาณ ๒๕๖ ท่าน

นายประคอง เทวารุท : อันนั้นน่าจะไม่ต้องครับ เพราะใช้คำว่าของสมาชิกทั้งหมด

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : แต่สภานี้ได้ตีความไปแล้วครับ คุณประคองอาจจะไม่อยู่ในวันนั้น ว่าถือเอาครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่

นายประคอง เทวารุท : ขณะนี้มีทั้งหมดเท่าใด

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เวลานี้มีสมาชิกทั้งหมด ๒๕๘ ท่าน สภานี้เคยตีความตามมาตรา ๑๖๓ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าถือเอาครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ครับ มีอยู่เท่าไหนก็เอาเท่านั้น เวลานี้มี ๒๕๘ ท่าน ก็ต้องถือครึ่งหนึ่งซึ่งสภาได้ลงมติตีความไปแล้ว ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาดำเนินการได้

นายสมัคร สุนทรเวช : ผมขอรุณาทิตย์เดียว นิดเดียวครับท่านประธานครับ ท่านประธานจะกรุณาแจ้งยอดจำนวนสมาชิกในห้องนี้เวลานี้ได้ไหมครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เวลานี้มีอยู่ทั้งหมด ๒๐๗ ท่านครับ ได้ประกาศไปแล้ว

LIRT

นายสมัคร สุนทรเวช : ขอบขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาดำเนินการได้

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : ผมจะขอประธานเรียกชื่อท่านสมาชิกแล้วโปรดยื่นขึ้นออกเสียงว่า เห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วย นายกมล สมวิเชียร

นายกมล สมวิเชียร : กระผมไม่เห็นชอบ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกมล สิ้นขวานนท์

นายกมล สิ้นขวานนท์ : กระผมเห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกระจำจ ธรรมโชติ

นายกระจำจ ธรรมโชติ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกระมล ทองธรรมชาติ

นายกระมล ทองธรรมชาติ : กระผมไม่เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกระแส ชนะวงค์

(นายกระแส ชนะวงค์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกฤษ สมบัติสิริ

นายกฤษ สมบัติสิริ : กระผมไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกำจร สติรกุล

นายกำจร สติรกุล : กระผมเห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกำจัด กิพานิช

นายกำจัด กิพานิช : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นาวาอากาศตรี กำธน สิ้นขวานนท์

นาวาอากาศตรี กำธน สิ้นขวานนท์ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกำธร พันธุลาภ

นายกำธร พันธุลาภ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกำพล วัชรพล

(นายกำพล วัชรพล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายกิตติรัตน์ ศรีวิสารวาจา

นายกิตติรัตน์ ศรีวิสารวาจา : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางกุหลาบ มัลลิกะมาส

นางกุหลาบ มัลลิกะมาส : ดิฉันเห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเกริก ผลนิवास

นายเกริก ผลนิवास : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

(พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเกษม จงสวัสดิ์

นายเกษม จงสวัสดิ์ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเกษม ศิริสัมพันธ์

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายโกมล เพ็งศรีทอง

นายโกมล เพ็งศรีทอง : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายโกศล เกษมคานต์

นายโกศล เกษมคานต์ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายชจร เลิศตระกูล

(นายชจร เลิศตระกูล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายคณิง ภาไชย

นายคณิง ภาไชย : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช : เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายจรัส เทือกสุบรรณ

(นายจรัส เทือกสุบรรณ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : พลเรือเอก จริง จุลละสุขุม

พลเรือเอก จริง จุลละสุขุม : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายจรินทร์ กาญจน์มัย

นายจรินทร์ กาญจน์มัย : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายจรรณู เรืองวิเศษ

นายจรรณู เรืองวิเศษ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายจรรณู สุภาพ

นายจรรณู สุภาพ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายจักรชัย จรรย์เวชวัฒนา

นายจักรชัย จรรย์เวชวัฒนา : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่

หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ : เห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางจันทน์ สันตะบุตร

นางจันทน์ สันตะบุตร : เห็นชอบด้วยค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจันทร์ อินลุมเพท

นายจันทร์ อินลุมเพท : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจำเนียร ทองรักษ์

(นายจำเนียร ทองรักษ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์

(พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจำรัส ศรีอนันต์

(นายจำรัส ศรีอนันต์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจำรุณ วัชรภักย์

นายจำรุณ วัชรภักย์ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจำเริญ วัฒนายากร

นายจำเริญ วัฒนายากร : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจำลอง เทวารุท

นายจำลอง เทวารุท : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจำลอง นวลมณี

นายจำลอง นวลมณี : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์

พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์ : เห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจิตต์ ดิงคัมภ์ย์

นายจิตต์ ดิงคัมภ์ย์ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตรี จิตต์กวี เกษะโกมล

พลตรี จิตต์กวี เกษะโกมล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พันเอก จินดา ณ สงขลา

พันเอก จินดา ณ สงขลา : ไม่เห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร

คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร : เห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายจุมพล สวัสดิ์วิทยากร

นายจุมพล สวัสดิ์วิทยากร : ไม่เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางจรี ศัตตราทา

นางจรี ศัตตราทา : เห็นชอบค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเจริญ คันธวงศ์

นายเจริญ คันธวงศ์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นาวาเอก เจริญ เจริญรัชต์ภาคย์

นาวาเอก เจริญ เจริญรัชต์ภาคย์ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท เจริญ พงษ์พานิช

(พลโท เจริญ พงษ์พานิช ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเจริญ สุวรรณมงคล

นายเจริญ สุวรรณมงคล : เห็นชอบด้วยครับ

LI RT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายฉลอง กัลยาณมิตร

นายฉลอง กัลยาณมิตร : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเอก ธนะสิริ

นายเอก ธนะสิริ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเฉลิม ประจวบเหมาะ

นายเฉลิม ประจวบเหมาะ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเฉลิมชัย วสินนท์

นายเฉลิมชัย วสินนท์ : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเฉลียว วัชรพุกก์

นายเฉลียว วัชรพุกก์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเจ็ด อนุสรราชกิจ

นายเจ็ด อนุสรราชกิจ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชนะ รุ่งแสง

นายชนะ รุ่งแสง : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางชนัดดี ปิยะอูย

นางชนัดดี ปิยะอูย : เห็นชอบด้วยค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชมพู อรรถจินดา

นายชมพู อรรถจินดา : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชลอ ธรรมศิริ

นายชลอ ธรรมศิริ : เห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชลอ วนะภูติ

(นายชลอ วนะภูติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร

ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร : เห็นชอบครับผม

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชัย มุกตพันธ์

นายชัย มุกตพันธ์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท ชามู อังคุโชติ

พลโท ชามู อังคุโชติ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชำนาญ พงนา

นายชำนาญ พงนา : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชิต นิลพานิช

นายชิต นิลพานิช : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี ชูสิทธิ์ ปราณิประชาชน

พลตำรวจตรี ชูสิทธิ์ ปราณิประชาชน : เห็นชอบด้วย

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : พลตำรวจตรี ชูสิทธิ์ เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบครับ

พลตำรวจตรี ชูสิทธิ์ ปราณิประชาชน : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชวงค์ ฉายะบุตร

นายชวงค์ ฉายะบุตร : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท ชุติศักดิ์ วัฒนวรรณชัย

พลโท ชุติศักดิ์ วัฒนวรรณชัย : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์

(นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายชูลิน โคนันทน

(นายชูลิน โคนันทน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท เสงี่ยม ยั่งเจริญ

พลโท เสงี่ยม ยั่งเจริญ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเชิด โทณะวนิก

นายเชิด โทณะวนิก : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไชยรงค์ ชูชาติ

นายไชยรงค์ ชูชาติ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายโชค จารุจินดา

นายโชค จารุจินดา : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายโชคก วีระธรรม พูลสวัสดิ์

(นายโชคก วีระธรรม พูลสวัสดิ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเอก โชติ หิรัณย์ขจรูญ

(พลเอก โชติ หิรัณย์ขจรูญ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจโท ณรงค์ มหามนต์

พลตำรวจโท ณรงค์ มหามนต์ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม

นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ : เห็นชอบด้วยเจ้า

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายดำรง ลัทธพิพัฒน์

(นายดำรง ลัทธพิพัฒน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายต๋นัย บุณนาค

นายต๋นัย บุณนาค : กระทบไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางเต็มสิริ บุญยสิงห์

นางเต็มสิริ บุญยสิงห์ : เห็นชอบด้วยค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเต็มศักดิ์ กฤษณามระ

นายเต็มศักดิ์ กฤษณามระ : กระทบไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายถาวร ชนะภัย

นายถาวร ชนะภัย : กระทบงดเว้นไม่ออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์

หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายแถมสิน รัตนพันธุ์

นายแถมสิน รัตนพันธุ์ : กระทบเห็นชอบด้วยครับผม

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายทวีช กลิ่นประทุม

นายทวีช กลิ่นประทุม : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเอก ทวีช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

พลเอก ทวีช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายทวี เจริญพิทักษ์

นายทวี เจริญพิทักษ์ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายทวี แร่งขำ

นายทวี แร่งขำ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายทองคำ จารุเทติ

(นายทองคำ จารุเทติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา

นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายทองหยด จิตตวีระ

(นายทองหยด จิตตวีระ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล

(หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : พลตรี เทียนชัย สิริสัมพันธ์

พลตรี เทียนชัย สิริสัมพันธ์ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายวิชาญ มกรพงศ์

นายวิชาญ มกรพงศ์ : กระทบไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายระนิด พิศาลบุตร

นายระนิด พิศาลบุตร : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขานุการรัฐสภา) : นายธานินทร์ กรัยวิเชียร

นายธานินทร์ กรัยวิเชียร : กระทบไม่เห็นด้วยครับ

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายนพพร บุญยฤทธิ

นายนพพร บุญยฤทธิ : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายนิคม จันทรวีฑูร

นายนิคม จันทรวีฑูร : กระทบไม่ออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายนิธิพัฒน์ ชาลิจันทร์

นายนิธิพัฒน์ ชาลิจันทร์ : กระทบไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : หม่อมราชวงศ์นิติวัฑฒย์ เกษมศรี

หม่อมราชวงศ์นิติวัฑฒย์ เกษมศรี : กระทบเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายนิพนธ์ ศศิธร

(นายนิพนธ์ ศศิธร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พันตำรวจเอก นิรันดร ชัยนาม

(พันตำรวจเอก นิรันดร ชัยนาม ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายนิสสัย เวชชาชีวะ

นายนิสสัย เวชชาชีวะ : กระทบไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบดี จุณณานนท์

(นายบดี จุณณานนท์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางบรรจง นีวาตะบุตร

นางบรรจง นีวาตะบุตร : เห็นชอบค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบรรจบ คลังจันทร์

นายบรรจบ คลังจันทร์ : เห็นชอบด้วยครับผม

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบรรเจิด คู้วงศ์

นายบรรเจิด คู้วงศ์ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบรรหาร ศิลปอาชา

นายบรรหาร ศิลปอาชา : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบัญชา ลำซ่า

นายบัญชา ลำซ่า : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี บันเทิง กัมปนาท-

แสนยากร

พลตำรวจตรี บันเทิง กัมปนาทแสนยากร : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญชนะ อัดถากกร

นายบุญชนะ อัดถากกร : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญช่วย ศรีสารคาม

นายบุญช่วย ศรีสารคาม : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญชอบ สาครินทร์

นายบุญชอบ สาครินทร์ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์

พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์ : กระผมเห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญชู โรจนเสถียร

(นายบุญชู โรจนเสถียร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญถม เย็นมะโนช

LIRT

นายบุญถม เย็นมะโนช : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญถิ่น อัดถากร

นายบุญถิ่น อัดถากร : เห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์

(นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญธรรม ทองไข่มุกด์

นายบุญธรรม ทองไข่มุกด์ : เห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญมา วงศ์สุวรรณค์

นายบุญมา วงศ์สุวรรณค์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญยง ว่องวานิช

นายบุญยง ว่องวานิช : ไม่ออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญยิ่ง นันทากิวัฒน์

นายบุญยิ่ง นันทากิวัฒน์ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : คุณหญิงบุญเลื่อน เกรือตราชู

คุณหญิงบุญเลื่อน เกรือตราชู : เห็นชอบค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายบุญย์ เจริญไชย

นายบุญย์ เจริญไชย : ไม่เห็นด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : ร้อยตำรวจโท บุศย์ จินตนา

(ร้อยตำรวจโท บุศย์ จินตนา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประกอบ ตูจินดา

LIRT

- นายประกอบ ตูจินดา : เห็นชอบด้วย
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี ประกอบ วีระพันธ์
พลตำรวจตรี ประกอบ วีระพันธ์ : เห็นด้วยครับ
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประกิจ อุตตะไมต
นายประกิจ อุตตะไมต : เห็นชอบครับ
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประคอง เทวารุท
นายประคอง เทวารุท : ไม่เห็นไม่ชอบครับผม
- ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : หมายความว่าอย่างไรครับ
- นายประคอง เทวารุท : ไม่เห็นชอบครับผม
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประจวบ ทองอุไร
นายประจวบ ทองอุไร : เห็นชอบครับ
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประจวบ ศิริวิรวาท
(นายประจวบ ศิริวิรวาท ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พันตำรวจโท ประจักษ์รา บุญนาค
พันตำรวจโท ประจักษ์รา บุญนาค : เห็นชอบครับ
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประชุม โฉมฉาย
(นายประชุม โฉมฉาย ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประดิษฐ์ วนาพิทักษ์
นายประดิษฐ์ วนาพิทักษ์ : เห็นชอบครับ
- นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : ภราดา ประทีป มาร์ติน โกมลมาศ

LIRT

ภราวตา ประทีป มาร์ติน โกมลมาศ : ผมไม่ขอออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประทีป เสียงหวาน

นายประทีป เสียงหวาน : เห็นชอบครับผม

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประเทือง กীরติบุตร

นายประเทือง กীরติบุตร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประธาน ดวงรัตน์

นายประธาน ดวงรัตน์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประภาศน์ อวยชัย

นายประภาศน์ อวยชัย : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประมวล กุลมาตย์

(นายประมวล กุลมาตย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตรี ประมาณ อติเรกสาร

(พลตรี ประมาณ อติเรกสาร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประวีณ ณ นคร

นายประวีณ ณ นคร : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท ประสาน แรงกล้า

พลโท ประสาน แรงกล้า : เห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประสิทธิ์ ชูพินิจ

นายประสิทธิ์ ชูพินิจ : กระทบของตเว้นไม่ออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประเสริฐ ณ นคร

LIRT

นายประเสริฐ ณ นคร : เห็นชอบด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท ประเสริฐ ธรรมศิริ

พลโท ประเสริฐ ธรรมศิริ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายประหัยด์ ศ. นาคะนาท

นายประหัยด์ ศ. นาคะนาท : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายปราโมทย์ นาคกรทรรพ

(นายปราโมทย์ นาคกรทรรพ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายปริญญา ชาวลิตธำรง

นายปริญญา ชาวลิตธำรง : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายปรีดา กวรรณสูต

นายปรีดา กวรรณสูต : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายปรีดี เกษมทรัพย์

นายปรีดี เกษมทรัพย์ : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายปลั่ง มีจุล

นายปลั่ง มีจุล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายปวย อึ้งภากรณ์

(นายปวย อึ้งภากรณ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายปิยะ จักกะพาก

นายปิยะ จักกะพาก : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายแผน วรรณเมธี

LIRT

นายแผน วรรณเมธี : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพโยม เลขยานนท์

นายพโยม เลขยานนท์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพงศ์เพ็ญ ศกุนตาทัย

นายพงศ์เพ็ญ ศกุนตาทัย : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพงษ์ สารสิน

นายพงษ์ สารสิน : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด

นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจโท พจน์ เกษะนันท์

พลตำรวจโท พจน์ เกษะนันท์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพนัส สิมะเสถียร

นายพนัส สิมะเสถียร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท พร ธนะภูมิ

พลโท พร ธนะภูมิ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพิทยา สายหู

(นายพิทยา สายหู ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพิชัย รัตตกุล

นายพิชัย รัตตกุล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพิมล จิตต์หมั่น

LIRT

นายพิมล จิตต์หมั่น : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพิศาล มุลศาสตราสาร

นายพิศาล มุลศาสตราสาร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายพิสุทธิ อุตตะโมท

นายพิสุทธิ อุตตะโมท : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเพทาย อมาตยกุล

นายเพทาย อมาตยกุล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไพจิตร เอื้อทวีกุล

นายไพจิตร เอื้อทวีกุล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไพฑูรย์ โทตระไวศยะ

นายไพฑูรย์ โทตระไวศยะ : เห็นชอบครับผม

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไพโรจน์ จิยาศักดิ์

นายไพโรจน์ จิยาศักดิ์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไพโรจน์ ชัยนาม

นายไพโรจน์ ชัยนาม : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไพโรจน์ สุวรรณกร

นายไพโรจน์ สุวรรณกร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : หม่อมหลวงภัคศุก กำภู

หม่อมหลวงภัคศุก กำภู : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี เภา สารสิน

LIRT

พลตำรวจตรี เปา สารสิน : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พระมนูเวทย์วิมลนาท

พระมนูเวทย์วิมลนาท : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายมะเนาะ ยูเด็น

นายมะเนาะ ยูเด็น : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายมานะ พิทยาภรณ์

นายมานะ พิทยาภรณ์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายมารุต บุนนาค

นายมารุต บุนนาค : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายมาลัย ทูวะนันท์

นายมาลัย ทูวะนันท์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายแมนรัตน์ ศรีกรานนท์

นายแมนรัตน์ ศรีกรานนท์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี หม่อมราชวงศ์ยงสุข

กมลასน์

พลตำรวจตรี หม่อมราชวงศ์ยงสุข กมลასน์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายยศ บุนนาค

นายยศ บุนนาค : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายยุวัฒน์ กมลเวช

นายยุวัฒน์ กมลเวช : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายรักษักศักดิ์ วัฒนพานิช

LIRT

นายรักษักดิ์ วัฒนพานิช : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายระวี ภาวิไล

นายระวี ภาวิไล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเรณู สุวรรณสิทธิ์

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ไม่ออกเสียง

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางแรม พรหมไบบล บุญยประสพ

(นางแรม พรหมไบบล บุญยประสพ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเล็ก วานิชองกูร

นายเล็ก วานิชองกูร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเอก เล็ก แนวนมาลี

พลเอก เล็ก แนวนมาลี : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : คุณหญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ

คุณหญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ : เห็นชอบค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวาทัญญู ณ ถลาง

นายวาทัญญู ณ ถลาง : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี วสิษฐ เดชกุญชร

พลตำรวจตรี วสิษฐ เดชกุญชร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิกรม เม่าลานนท์

นายวิกรม เม่าลานนท์ : ไม่ออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิชา เศรษฐบุตร

LIRT

นายวิชา เศรษฐบุตร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิเชียร จะวะลิต

นายวิเชียร จะวะลิต : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิญญู อังคนารักษ์

(นายวิญญู อังคนารักษ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจโท วิฑูรย์ ยะสวัสดิ์

พลตำรวจโท วิฑูรย์ ยะสวัสดิ์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิทย์ ตันตยกุล

นายวิทย์ ตันตยกุล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิฑูร จักกะพาก

นายวิฑูร จักกะพาก : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวินิจ วังตาล

(นายวินิจ วังตาล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นาวาอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์

(นาวาอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิรัช กมฺุทมาศ

(นายวิรัช กมฺุทมาศ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิรัช อารมย์ดี

นายวิรัช อารมย์ดี : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิลาศ มณีวัต

LIART

นายวิลาศ มณีวัต : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ

นายวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายวีจิก วีรานุกัตต์

นายวีจิก วีรานุกัตต์ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจโท ศรีศุข มหิทธิเทพ

พลตำรวจโท ศรีศุข มหิทธิเทพ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายศลย์ เวสโกสิทธิ์

นายศลย์ เวสโกสิทธิ์ : ไม่ออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายศักดิ์ดา สายบัว

นายศักดิ์ดา สายบัว : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายศิววงศ์ จังคศิริ

นายศิววงศ์ จังคศิริ : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตรี ศิริ สิริโยธิน

(พลตรี ศิริ สิริโยธิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเรือเอก สงัด ชลออยู่

พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสง่า วงศ์บางขวด

LIRT

(นายสง่า วงศ์บางซวด ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสง่า สรรพศรี

นายสง่า สรรพศรี : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสถาปนีย์ ศิริจันทร์

(นายสถาปนีย์ ศิริจันทร์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสนอง ตูจันตา

นายสนอง ตูจันตา : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสนธิ วิไลจิตต์

(นายสนธิ วิไลจิตต์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสนธิ เอกชัย

(นายสนธิ เอกชัย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พันเอก สมคิด ศรีสังคม

(พันเอก สมคิด ศรีสังคม ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสมเจตน์ วัฒนสินธุ์

นายสมเจตน์ วัฒนสินธุ์ : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสมชาย ไปษยานนท์

นายสมชาย ไปษยานนท์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสมพงษ์ ละมัยกุล

นายสมพงษ์ ละมัยกุล : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสมพร กลิ่นพวงษา

LIART

นายสมพร กลิ่นพงษา : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสมพร เทพสิทธิ์า

(นายสมพร เทพสิทธิ์า ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นาวาเอก สมภพ ภิรมย์

นาวาเอก สมภพ ภิรมย์ : ไม่เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : คุณหญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์

คุณหญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ : เห็นชอบด้วยค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสมศักดิ์ ชูโต

นายสมศักดิ์ ชูโต : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสมัคร สุนทรเวช

นายสมัคร สุนทรเวช : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสละ หนูเงิน

(นายสละ หนูเงิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสวัสดิ์ คชเสนี

นายสวัสดิ์ คชเสนี : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท สวัสดิ์ มัถการุณ

พลโท สวัสดิ์ มัถการุณ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสวัสดิ์ มีเพียร

นายสวัสดิ์ มีเพียร : เห็นชอบ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสวัสดิ์ อุทัยศรี

LIART

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสวัสดิ์ ไชยคุนา

นายสวัสดิ์ ไชยคุนา : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตรี สัณฑ์ จิตรปฎิมา

(พลตรี สัณฑ์ จิตรปฎิมา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสายสิทธิ์ พรแก้ว

นายสายสิทธิ์ พรแก้ว : ไม่เห็นด้วย

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเอก สายหยุด เกิดผล

(พลเอก สายหยุด เกิดผล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางสาวหยุด นิยมวิภาต

นางสาวหยุด นิยมวิภาต : เห็นด้วยค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสาโรช บัวศรี

นายสาโรช บัวศรี : เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลเอก สำราญ แพทยกุล

พลเอก สำราญ แพทยกุล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสำราญ วังศ์พำ

นายสำราญ วังศ์พำ : เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสิงห์โต จ่างตระกูล

นายสิงห์โต จ่างตระกูล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลอากาศตรี สิทธิ เสวตศิลา

LIRT

พลอากาศตรี สิทธิ เศวตศิลา : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสีปพนนท์ เกตุทัต

นายสีปพนนท์ เกตุทัต : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : เรือเอก สืบสาย สุวรรณจินดา

เรือเอก สืบสาย สุวรรณจินดา : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุกิจ จุลละนนท์

นายสุกิจ จุลละนนท์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุขุม อัครเวศน์

นายสุขุม อัครเวศน์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุด แสงวิเชียร

นายสุด แสงวิเชียร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุดใจ เหล่าสุนทร

นายสุดใจ เหล่าสุนทร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี สุทัศน์ สุขุมวาท

พลตำรวจตรี สุทัศน์ สุขุมวาท : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุชน ชื่นสมจิตต์

นายสุชน ชื่นสมจิตต์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ

คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ : ไม่ออกเสียงค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจโท สุรพล จุลละพรหมณี

LIRT

พลตำรวจโท สุรพล จุลละพราหมณ์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุรินทร์ เทพกาญจนา

(นายสุรินทร์ เทพกาญจนา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุรินทร์ มาศดิตถ์

(นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางสาวพินิจ มณีวัต

นางสุวิพันธุ์ มณีวัต : เห็นชอบค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายสุวิทย์ ระวังวงศ์

นายสุวิทย์ ระวังวงศ์ : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเสน่ห์ จามริก

นายเสน่ห์ จามริก : ไม่ออกเสียงครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเสนอ อันทรสุขศรี

นายเสนอ อันทรสุขศรี : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเสนาะ อุณากุล

นายเสนาะ อุณากุล : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลโท เสริม ณ นคร

พลโท เสริม ณ นคร : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายแสวง หัตถ์เที่ยง

นายแสวง หัตถ์เที่ยง : เห็นชอบด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไสว ศิริมงคล

LIRT

นายไสว ศิริมงคล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายไสร้ง สุจริตกุล

นายไสร้ง สุจริตกุล : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายใหญ่ ศวิตชาติ

(นายใหญ่ ศวิตชาติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอดุล วิเชียรเจริญ

นายอดุล วิเชียรเจริญ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอนันต์ ภูษ่อม

นายอนันต์ ภูษ่อม : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล

นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอรรถ ธรรมโน

นายอรรถ ธรรมโน : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอมร จันทรสุมบูรณ์

นายอมร จันทรสุมบูรณ์ : งดออกเสียง

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอวย เกตุสิงห์

นายอวย เกตุสิงห์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : คุณหญิงอัมพร มีสุข

คุณหญิงอัมพร มีสุข : ไม่ออกเสียง

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจตรี อารีย์ กระวีบุตร

LIRT

พลตำรวจตรี อารีย์ กะริบุตร : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอาษา เมฆสุวรรณค์

นายอาษา เมฆสุวรรณค์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอำนาจ วีรวรรณ

นายอำนาจ วีรวรรณ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอินทร์ จันทรสติชัย

นายอินทร์ จันทรสติชัย : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอุกฤษ มงคลนาวิน

นายอุกฤษ มงคลนาวิน : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอุดม รักตะประจิต

นายอุดม รักตะประจิต : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอุทธรณ์ พลกุล

นายอุทธรณ์ พลกุล : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายอุทิศ นาคสวัสดิ์

นายอุทิศ นาคสวัสดิ์ : ไม่เห็นด้วยครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเอกวิทย์ ณ ถลาง

นายเอกวิทย์ ณ ถลาง : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นายเอนก สิทธิประศาสน์

นายเอนก สิทธิประศาสน์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : นางเอื้อนทิพย์ เปรมโยธิน

LIRT

นางเอื้อนทิพย์ เปรมโยธิน : เห็นชอบค่ะ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : มีท่านสมาชิกที่มาที่หลัง แต่ยังไม่หมดเวลา คือคุณจำเนียร ทองรักษ์ และพลตำรวจโท จัรัส มังคลารัตน์

นายจำเนียร ทองรักษ์ : เห็นชอบครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : พลตำรวจโท จัรัส มังคลารัตน์

พลตำรวจโท จัรัส มังคลารัตน์ : เห็นชอบครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ได้รับรายงานเพิ่มเติมว่ามีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๒๓๙ ท่าน ผลการลงมติมีดังนี้

ท่านสมาชิกที่เห็นด้วย มี ๑๙๙ ท่าน

ท่านสมาชิกที่ไม่ออกเสียง มี ๑๒ ท่าน

ท่านสมาชิกที่ไม่เห็นด้วย มี ๒๘ ท่าน

เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ซึ่งคุณสมพร เทพสิทธากับคณะรวม ๖๕ ท่านเป็นผู้เสนอ ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขออนุญาตรบกวนเวลาสักเล็กน้อย คือเพราะว่าได้มีหนังสือจากเลขาธิการรัฐสภาเชิญชวนให้มารับประทานอาหารร่วมกันในวันที่ ๒๔ ตามคำชักชวนของสมาชิกบางท่านนั้น กระผมเห็นว่าเรื่องนี้มันมีปัญหาอยู่ว่าทางด้านภาคใต้ของเราเวลานี้มีปัญหาเรื่องอุทกภัยอย่างร้ายแรง กระผมรู้สึกว่าการที่ทางสภาเรานี้จะมาเลี้ยงเพื่อจะอำลานั้นแม้จะเป็นความเหมาะสมก็จริง แต่ว่าในโอกาสนี้กระผมเห็นว่าจะไม่เหมาะสมนัก เมื่อสถานการณ์ของราษฎรในภาคใต้ของเราเดือดร้อนอยู่มากมาย กระผมอยากจะขอเสนอว่าน่าจะงดเลี้ยง

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ท่านสมาชิกจัดทำกันเองนะครับ ทางสภาไม่ได้เกี่ยวข้องด้วยเลย

LIRT

นายชิต นิลพานิช : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมใคร่ขอทราบเวลาของสภานัดหนึ่ง คือเกี่ยวกับญัตติเสนอด่วนของกระผมที่ได้กราบเรียนต่อท่านประธานสภาไว้ว่า เถินการสมควรกระผมกับเพื่อนสมาชิก คือคุณจุมพล สวัสดิ์ยากกร และท่านสมาชิกอีกจำนวน ๔๐-๕๐ คนนะครับ ที่ได้ลงชื่อเสนอไว้ ว่าอยากจะขอให้มีการปิดสมัยการประชุมก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสัก ๗ วัน ทั้งนี้ก็มีเหตุผลหลายประการครับ กระผมจะขอกราบเรียนขอปรึกษาตอนนี้ไม่ทราบว่าจะ...

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญเลยครับ

นายชิต นิลพานิช : ท่านประธานสภาที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมใคร่จะขอเสนอญัตติด่วนเพื่อปรึกษาต่อสภาในวันนี้ก็คือว่า กระผมใคร่จะขอให้มีการปิดสมัยการประชุมก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ๗ วัน ทั้งนี้กระผมมิได้มีเจตนาที่จะให้ท่านสมาชิกละเว้นหน้าที่ที่ปฏิบัติ และได้มีเจตนาที่จะให้สถาบันนี้มีได้พิจารณาร่างกฎหมายที่สำคัญ ๆ แต่ทั้งนี้ทั้งโดยมีเจตนาแต่อย่างเดียวกันก็คือว่า ต้องการที่มีเจตนาบริสุทธิ์ที่จะให้กฎหมายพิจารณาโดยความรอบคอบและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และหากจะมีการแก้ไขภายในข้างหน้าที่ขอให้แก้ไขน้อยที่สุดเท่าที่สามารถจะเป็นไปได้ทั้ง ๆ ที่ว่าเวลาจำกัดเช่นนี้ มีกฎหมายที่จะต้องพิจารณาปัจจุบันถึง ๗๔ ฉบับ และกระผมทราบว่าพรุ่งนี้จะเข้ามาอีก ๑๐ ฉบับ แล้วก็ต่อไปก็คงจะมีเป็นร่วม ๑๐๐ ฉบับ ถึงอย่างไรก็ตามในการพิจารณาเวลาจำกัดเช่นนี้ก็เป็นการยากที่จะพิจารณาทุกฉบับด้วยความเรียบร้อยรอบคอบ และให้สำเร็จสมบูรณ์ เมื่อเป็นเช่นนี้กระผมพิจารณาว่า ถ้าเราจะพิจารณากันเฉพาะกฎหมายที่สภาได้ลงมติไว้ก็น่าจะเป็นประโยชน์ แล้วก็อีกอันหนึ่งก็คือว่า ถ้าหากว่าพิจารณาเร็วแล้วมีข้อบกพร่องผลร้ายมากกว่าผลดี จะเป็นข้อครหาในการที่จะเกิดข้อบกพร่องในอนาคต แล้วกฎหมายที่ค้างเหล่านี้ กระผมคิดว่าเป็นกฎหมายที่สำคัญ และสภาผู้แทนราษฎรที่จะเลือกตั้งในวันสองวันนี้ก็คงจะมีโอกาสพิจารณากฎหมายเหล่านั้นได้ด้วยเช่นเดียวกัน เพราะเหตุว่านโยบายของพรรคกิจ อะไรก็ดี มีความแน่นอนแล้วก็จะตรงกับประโยชน์และวัตถุประสงค์ของประชาชน กฎหมายสำคัญเหล่านั้นกระผมคิดว่าแม้แต่ผู้แทนราษฎรก็สามารถทำได้ กระผมมีเหตุผลประกอบอีกหลายประการด้วยกัน ที่จะกราบเรียนปรึกษาต่อสภา

LIART

ก็คือว่า ประการแรก สภานิติบัญญัติแห่งนี้ได้ปฏิบัติหน้าที่ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ติดต่อกันมาเป็นเวลา ๑ ปีเศษ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ผลงานอันนี้ถ้าจะพิจารณาตามร่างกฎหมายบัญญัติทุกอย่างนั้นมีมากกว่าเท่าที่พวกกระผมนับ มากกว่าที่เคยประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ๔ ปีติดต่อกันมา และได้กระทำทุกอย่างเพื่อให้สมบูรณ์เรียบร้อยมีมาตรฐาน แต่อย่างไรก็ตามแต่ว่าจะแก้ไขทุกสิ่งทุกอย่างภายใน ๑ ปีที่มีจำกัดเช่นนี้ทางด้านเศรษฐกิจสังคมให้เป็นประชาธิปไตยการเมืองให้ดี การปกครองให้ดีขึ้นภายใน ๑ ปีนั้นกระผมคิดว่าย่อมเหลือวิสัยที่สภานี้จะทำได้ และหากจะทำด้วยความรีบร้อนแล้วก็จะเกิดข้อบกพร่องแล้วก็ต้องแก้ไขกันอีกมากมายแล้วจะเป็นที่ครหาแก่คนอื่นได้

ประการที่ ๒ ที่กระผมจะขอกราบเรียนก็คือว่าสภาแห่งนี้ได้พิจารณากฎหมายสำคัญ ๆ เป็นจำนวนมาก รวมทั้งรัฐธรรมนูญซึ่งมีมาตรฐานแล้วก็มีกฎหมายอื่นที่พิจารณาก็ได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบ แต่ขณะนี้ก็มีกฎหมายเข้ามาประมาณ ๘๐ ฉบับ คณะกรรมการต้องทำงานหนักและทุกคนต้องวิ่งเข้าห้องโน้นห้องนี้ กรรมการ สมาชิกเองก็ทำงานอย่างมาก แม้แต่อ่านร่างที่เสนอมาก็แทบไม่ทัน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่อาจจะมีจุดอ่อนขึ้นได้ ในกรณีเช่นนี้จึงอยากที่จะพิจารณาโดยรอบคอบ หากจะได้รับต่อไปก็จะมีผลเสียหายมากกว่าเท่าที่จะเกิดผลดี นอกจากนั้นผมคิดว่ากฎหมายทุกฉบับนั้นมีความสำคัญ ผู้เสนอประสงค์ที่จะเร่งรัดให้กฎหมายเหล่านั้นสำเร็จเรียบร้อยไปโดยเร็ว ก็มีการแปรญัตติขอให้แปรญัตติน้อยที่สุด และที่บางที่แจกระเบียบวาระในตอนเช้าก็พิจารณาในตอนเช้านั้นเองแล้วก็อาจจะพิจารณารวดเดียว ๓ วาระ แปรญัตติภายใน ๓ วันเป็นต้น กฎหมายบางฉบับเหล่านี้ บางครั้งก็มีกฎหมายที่ต้องแก้ไขทุกฉบับทุกมาตรา สมาชิกเองก็ไม่มีเวลาที่จะแปรญัตติโดยรอบคอบ ถ้าจะไม่ยกมือก็ไม่ดี ยกมือก็ไม่ดี ยกเว้นก็จะลำบาก สิ่งเหล่านี้อยู่ในฐานะกระอักกระอ่วน แล้วก็จะได้สังเกตเห็นว่าในตอนบางครั้งกฎหมายสำคัญ ๆ ที่ผ่านมานั้นเนื่องจากเหตุผลดังกล่าวจะมีกฎหมายผ่านก็ ๕๐-๖๐ คะแนน ที่ถ่ายทอดวิทยุสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เพราะอะไรนะครับ อาจจะเพราะการงดเว้นการออกเสียง เนื่องจากความรอบคอบ หากเป็นเช่นนี้ก็คิดว่าน่าจะต้องทำด้วยความรอบคอบพอสมควร เพราะสถาบันที่ออกกฎหมายนั้นกระผมคิดว่าน่าจะต้องมีมาตรฐานที่ไม่ต้องเร่งร้อนนัก แต่ทำด้วยความรอบคอบเพื่อผลดีให้มีช่องโหว่น้อยที่สุดเท่าที่น้อยได้

ประการที่ ๓ ที่กระผมขอปิดสมัยการประชุมก่อนเพียงสัปดาห์นั้นก็เห็นว่า เป็นระยะเวลาที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับสภาผู้แทนราษฎรในสมัยก่อน ๆ แล้วก็นับแต่ในต่างประเทศ ก็มีการปิดสมัยประชุมก่อนมีการเลือกตั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อให้สมาชิกได้มีเวลาหาเสียงนอกสภา เพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย กระผมสังเกตเห็นว่าเวลายิ่งใกล้เข้ามาในวันเลือกตั้งนี้จำนวน สมาชิกก็มีธุรกิจ จะต้องดำเนินการอีกเป็นอันมาก ทั้งๆ ที่มีกฎหมายสำคัญที่ค้างการพิจารณาอยู่ ไม่ใช่สมาชิกจะไม่มีเวลาสนใจ มีความสนใจ แต่ว่าเนื่องจากมีการเลือกตั้งซึ่งเป็นภารกิจหน้าที่ อีกอันหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนเหมือนกัน เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่กระผมเห็นใจและ นอกจากนั้นก็มีการสุดท้ายก็คือว่าหากปิดสมัยการประชุมก่อนเพียง ๗ วันนี้ ถึงอย่างไรๆ ก็พิจารณากฎหมายที่สำคัญเหล่านี้ก็ไม่สามารถจะเป็นไปได้ให้สำเร็จเรียบร้อยรอบคอบ ถ้าหากว่า เร่งรัดมากนักก็มีข้อบกพร่องอย่างที่กระผมกราบเรียนเมื่อตะกี้ และก็อีกอันหนึ่งก็คือว่าจะ เปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลือกตั้งสามารถไปดำเนินการเลือกตั้ง อาจจะมีบางท่าน ที่อยู่ต่างจังหวัดนั้นก็เปิดโอกาสที่จะไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงเกียรติในการที่ ดำเนินการเลือกตั้งให้เรียบร้อยสมบูรณ์ นอกจากนั้นก็ในภาวะปัจจุบันนี้บางท้องที่ก็เกิด อุทกภัย ถ้าหากว่าไม่ปิดสมัยประชุมเสียก่อนแล้วการเดินทางไปใช้สิทธิของท่านบางท่านนั้น หรือปฏิบัติหน้าที่นั้นก็อาจจะชุลขลักหลายประการ กระผมกับคณะสมาชิกจึงได้ขอประทาน กราบเรียนเสนอปรึกษาต่อท่านสมาชิกท่านผู้มีเกียรติว่าใครประสงค์ที่จะขอให้มีการปิดสมัย ประชุม หลังจากวันพรุ่งนี้เริ่มต้นไปแล้วก็ในระหว่างนี้ขอให้พิจารณากฎหมายที่สำคัญๆ กระผมขอกราบเรียนปรึกษาแค่นี้ครับ

นายถาวร ชะนะภัย : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ถาวร ชะนะภัย ไม่เห็นด้วย กับญัตตินี้ ที่กระผมไม่เห็นด้วยก็เพราะเหตุว่าจริงอยู่แม้จะมีกฎหมายหลายฉบับที่รอการ พิจารณาถึง ๗๐ กว่าฉบับอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวไว้ แต่กระผมก็ยังมีความ เห็นต่อไปว่ามีกฎหมายที่สำคัญๆ ซึ่งเราน่าจะเลือกมาพิจารณาได้และต้องใช้เวลาพอสมควร กระผมจึงคิดว่าการที่จะประชุมจนกระทั่งถึงสัปดาห์หน้านั้นจะทำให้ไม่มีโอกาสเช่นกฎหมาย ปฏิรูปที่ดิน กฎหมายแรงงาน และกฎหมายกรุงเทพมหานคร นั้นกระผมยกพอเป็นตัวอย่าง เท่านั้น เหตุผลที่ท่านสมาชิกอ้างว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งจะได้มีโอกาส

LIART

ไปทำงานเตรียมการเลือกตั้ง ถ้าหากว่าจังหวัดหนึ่งขาดผู้ว่าราชการจังหวัดเสียคนหนึ่ง รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัดและเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ก็น่าจะทำได้ประเด็นที่สอง การพิจารณากฎหมายแต่ละฉบับ แน่แน่นอนที่จะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบแต่ที่ท่านสมาชิกอ้างว่าการพิจารณาด้วยความเร่งด่วนนั้นจะขาดความรอบคอบ กระผมไม่เห็นด้วย การพิจารณาด้วยความรอบคอบเป็นการพิจารณาด้วยการใช้สติปัญญา ไม่ใช่เพราะความเร่งรีบ หรือเร่งด่วน เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าการที่จะให้ปิดสมัยประชุมสภานับตั้งแต่วันพรุ่งนี้เป็นต้นไปนั้น สภานี้ไม่น่าที่จะรับญัตตินี้ กระผมไม่เห็นด้วยครับ ขอขอบคุณ

นายบรรหาร ศิลปอาชา : ท่านประธานสภาที่เคารพครับ กระผม นายบรรหาร ศิลปอาชาครับ กระผมเป็นผู้หนึ่งด้วยที่เสนอญัตติต่อท่านประธานสภาให้มีการงดประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพราะเหตุว่าโดยให้ถือการประชุมของสภาในวันที่ ๑๗ มกราคม คือวันพรุ่งนี้เป็นวันสุดท้าย สาเหตุเนื่องจากกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีขึ้นในวันที่ ๒๖ มกราคมนี้อยู่ด้วยแล้ว ฉะนั้นการพิจารณากฎหมายใด ๆ ที่สภานี้ควรจะต้องมีเวลาพิจารณาพอสมควรเพื่อให้กฎหมายต่าง ๆ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาเป็นไปด้วยความรอบคอบ และรัดกุมอย่างสมบูรณ์ ถ้าพิจารณากันอย่างเร่งรีบดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้แล้ว กระผมเกรงว่ากฎหมายต่าง ๆ ที่ผ่านการพิจารณาของสภายังไม่ละเอียดและรอบคอบหรือว่าสมบูรณ์นั้น อาจสร้างปัญหาหรือข้อขัดข้องในทางปฏิบัติในภายภาคหน้าขึ้นได้ และถ้าต่อไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เขาได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเกิดเห็นว่ากฎหมายใด ๆ ที่ออกจากสภานี้ ยังไม่ละเอียดและรอบคอบแล้วก็จะมีการแก้ไขกันใหม่ความเสียหายต่าง ๆ หรือว่าทุกสิ่งทุกอย่างก็จะต้องตกอยู่กับสภานี้อย่างแน่นอน แล้วอีกประเด็นหนึ่งถ้าหากว่าสภานี้จะให้มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวันที่ ๒๓ , ๒๔ นี้แล้วก็จะจะเป็นเพียงพิจารณาในข้อที่รับร่างในวาระที่ ๒ ที่ ๓ ซึ่งจะต้องมีการผ่านการพิจารณาในวาระที่ ๑ คือในวันนี้ หรือพรุ่งนี้เท่านั้น ในเมื่อเป็นกรณีเช่นนี้กฎหมายต่าง ๆ ทุกฉบับที่ผ่านในวาระที่ ๑ จะต้องมี การแปรญัตติภายใน ๓ วัน แต่อาจจะมีสมาชิกบางท่านให้เสนอมีการแปรญัตติ ๓ วาระรวดก็ได้ คือตั้งกรรมาธิการเต็มสภา ฉะนั้นผมจึงมีความเห็นว่าเราควรที่จะปล่อยให้กฎหมาย คั้งค้างทั้งหลายแหล่งอีกเยอะแยะนี้ให้เป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะได้รับการ

LIRT

เลือกตั้งมาในอนาคตเป็นผู้พิจารณาจะเหมาะสมกว่า แต่ทั้งนี้สุดแท้แต่ แล้วแต่มติของสภาว่าจะเห็นสมควรแต่ประการใด ซึ่งกระผมก็ยินดีที่จะปฏิบัติตาม ขอขอบพระคุณครับ

นายสมิคร สุนทรเวช : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม สมิคร สุนทรเวช กระผมขอเรียนว่ากระผมไม่เห็นด้วยกับญัตตินี้เนิ่นอย่างยิ่ง ท่านประธานครับ เท่าที่เราทราบกันนั้นสภาจะจ่ายเงินเดือนให้สมาชิกจนถึงวันที่ ๒๖ กระผมเห็นว่าสภานี้ตั้งแต่ได้มีการรับตำแหน่งมา ได้ถูกตำหนิติเตียนจากผู้คนในวงการต่าง ๆ มากมายเหลือเกิน เรียกว่าเป็นสภาวานรก็มี เป็นสภาเลอะเทอะก็มี อย่างไรก็ตามแต่ครับท่านประธานกับท่านสมาชิกทั้งสภานี้ จะรู้สึกตัวว่าเราได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าให้มาเป็นสมาชิกสภา สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ทั้งหมดหรือครับได้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติหน้าที่กันด้วยดีตลอด อาจจะมีบกพร่องบ้างก็เป็นข้อบกพร่องซึ่งเกิดขึ้นได้ในทุกวงงาน มาจนถึงวันนี้ท่านประธานครับ เหลืออีก ๗ วันเท่านั้นเอง ทำไมท่านจึงมาปิดสมัยประชุมเสียทำไมท่านสมาชิกทั้งสภาจะไม่อยากที่จะรักษาสถิติอะไรไว้สักอย่างหนึ่งว่า ในการที่ได้รับมอบหมายให้มารักษาหน้าที่แทนที่กว่า ๆ นั้น สภานี้ประชุมครบถ้วนโดยไม่มีการปิดสมัยประชุม คำนี้จะใช้คุยกันได้จนชั่วลูกหลาน ท่านประธานครับ เราประชุมกันมาร้อยกว่าครั้งยังไม่มีสภาไหนเคยทำได้ สภานี้เวลานี้ถูกคนตำหนิคณดำ กระผมเชื่อว่าอีก ๓ เดือนข้างหน้าจะมีคนนึกถึงสภานี้ กระผมเห็นว่าทุกอย่างที่เราทำไปนั้นเราทำมาตลอดแล้ว เวลานี้ท่านสมาชิกที่ยืนญัตตินั้นท่านอาจจะไม่ได้เอาระเบียบวาระไปนั่งอ่านดูมีกฎหมายอยู่ ๓-๔ อันซึ่งจะลงตัวกับเวลาที่ต้องการพอดี กฎหมาย กทม. กิติ กฎหมายปฏิรูปที่ดินก็ดี ที่สำคัญที่สุดกฎหมาย ปปก. นั้นน่าจะจะได้ใช้เวลาในสัปดาห์หน้า ๒ วันผ่านไปให้ออกให้ได้ เราไม่จำเป็นต้องรับวาระ ๑ ใหม่หรือครับ พิจารณาวาระ ๒-๓ ทั้งนี้แล้วจะจบจะเสร็จพอดีแต่ถึงแม้ว่ามันจะไม่เสร็จเราก็จะพูดได้ว่าสภานี้ทำหน้าที่จนวาระสุดท้าย ท่านประธานครับเรื่องอย่างนี้ กระผมเห็นว่าผู้ที่เสนอญัตติปิดนั้นอาจมีความจำเป็นอะไรส่วนตัวของท่านแล้วท่านก็จะมาใช้เสียงสมาชิกปิดประชุมสภาเพื่อที่จะไปทำธุระของท่าน กระผมเองนั้นมึ้นหน้าที่ที่จะต้องทำอย่างอื่นนอกไปกว่านั้นอีกจะต้องไปหาเสียงนอกสภาอีกด้วยซ้ำไป กระผมยังจะต้องมาประชุมครบถ้วนทุกครั้ง และกระผมยังถือว่าหน้าที่ของผมที่มีต่อสภานี้ นั้นกระผมจะทำให้ไม่ขาดตอน เพราะฉะนั้นกระผมขอเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกว่า

LIART

กระผมขอไม่เห็นด้วยกับญัตตินี้ และขอให้มีการประชุมไปจนถึงวันที่ ๒๔ เป็นวันสุดท้าย
ขอขอบคุณครับ

นายชำนาญ พงษา : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเอง

(นายชิต นิลพานิช ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณชิตมีอะไรครับ ขอโทษ

นายชิต นิลพานิช : กระผมขอประท้วงว่ากระผมมีเหตุผลส่วนตัวครับ กระผม
ขอเรียนว่าผมไม่เคยหาเสียงที่ไหน และก็ผมมาประชุมเป็นประจำครับ และก็ผมยินดีประชุม
ประจำแต่ว่าเห็นว่าเป็นเพื่อความเรียบร้อย เพื่อความรอบคอบของการพิจารณากฎหมายเท่านั้น
ที่กระผมเสนอมา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอขอบคุณครับ ขอเชิญคุณชำนาญ

นายชำนาญ พงษา : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเองเป็นคนหนึ่งที่ยืนญัตติ
ฉบับนี้เข้ามาก่อนเพื่อนเมื่อกลางเดือนที่แล้ว และด้วยความเห็นใจท่านประธานและเห็นแก่
ประโยชน์ส่วนรวมเรื่อยมาเป็นเวลาเดือนเศษมาแล้ว กระผมจึงได้บันทึกเสนอท่านประธาน
ตามที่ท่านประธานขอร้องบอกว่าเลื่อนไปก่อนเถาะ ตามที่ผมได้ฟังมาแล้ว ความจริงจะเอา
เรื่องเงินเดือนประจำตำแหน่งมาพูดไม่ถูก ผมเชื่อว่าสภาผู้แทนราษฎรที่จะเข้ามาข้างหน้า
คงไม่มีหน้าไหนที่จะมานั่งประชุมเป็นปี ๆ อย่างดีสมัยประชุมท่านก็ ๘๐ วัน อันนี้ไม่ควรจะมา
พูดครับ มันเป็นการมาดูถูกคล้าย ๆ กับว่าสมาชิกนี้มาประชุมเพื่อหวังจะกินเงินเดือน ๔ พัน-๕
พันบาท อันนี้ผมอยากจะเรียน นอกจากนั้นถ้าหากว่าจะมีการประชุมแล้วผมไม่อยากจะให้
สภานี้เป็นสภาหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเราเสียเวลามากในระยะสองเดือนที่ผ่านสภานี้
กระผมสังเกตเห็น แล้วถ้าหากจะประชุมต่อไปแล้วนอกจากท่านสมาชิกจะเซ็นชื่อตามที่สภา
นี้ได้ลงมติไปแล้ว กระผมสังเกตเห็นว่าผมอยากจะสนับสนุนในเรื่องความไม่รอบคอบของ
สภาคือมีสมาชิกตอนบ่าย ๆ สามสี่โมงนี้กระผมเชื่อว่าไม่ควรบองค์ประชุมแต่ไม่อยาก
ประท้วงกัน เตียวจะหาว่าเป็นตัวแสบบ้างอะไรบ้าง ถ้าหากว่าจะประชุมต่อไปผมอยาก
จะเสนอว่าให้เช็คชื่อเพื่อไม่ให้กฎหมายที่ออกมาเสื่อมเสียแก่สภาหรือเป็นโมฆะใช้บังคับไม่ได้

LIRT

ความจริงก็มีกฎหมายอยู่หลายฉบับที่น่าจะจำเป็นเร่งด่วนที่พวกเราควรจะได้รับพิจารณา สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการทุจริตนั้น ผมได้อ่านดูไปแล้ว วาระ ๕ ในวันนี้ก็คงถึง ไม่น่าจะห่วงอะไรมากนัก แต่เหตุผลที่สำคัญที่ควร ผมเห็นว่าสำคัญอย่างยิ่ง นั่นก็คือสมมติว่าเราจะได้พิจารณาโดยใช้เวลาให้เป็นประโยชน์จริงจัง และการอภิปรายก็ควรจะให้รวบรัดด้วยอันนี้ผมไม่ได้ค้านว่าจะปิดหรือไม่ปิด เพราะผมยอมทำนุประธาณแล้ว คือยอมไม่เสนอญัตติอันนั้น ขอขอบพระคุณครับ

นายไพจิตร เอื้อทวีกุล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับญัตติของท่านสมาชิกที่ได้เสนอขึ้นมา ด้วยเหตุผลสองสามประการซึ่งกระผมขอกราบเรียนสั้น ๆ ประการแรกนั้นเรายังมีกฎหมายที่ค้างอยู่ที่กรรมาธิการหลายฉบับ ซึ่งล้วนเป็นกฎหมายสำคัญทั้งนั้น ถ้าท่านจะปิดการประชุมครั้งนี้ กรรมาธิการก็ต้องเร่งรัดพยายามให้มันเสร็จ ถ้าไม่เสร็จก็ตกไป ทำไมเราจึงไม่ให้โอกาสกรรมาธิการอีกหนึ่งสัปดาห์ที่จะพิจารณากฎหมายให้ละเอียดและรอบคอบ การที่เราจะมาปิดสมัยประชุมในเวลาที่เหลือเวลาเพียง ๗ วันนั้นไม่มีเหตุผลอะไรทั้งสิ้น ถ้าอยากจะทำปิดควรจะปิดมาหนึ่งเดือนก่อนหน้านี้ ประการที่สอง การที่เรามีกฎหมายค้างอยู่ ๗๐-๘๐ ฉบับนั้นไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องพิจารณาให้เสร็จทั้ง ๗๐-๘๐ ฉบับ มันไม่มีกฎธรรมชาติที่ไหน ก็สิ่งที่เราควรจะทำตามหน้าที่ของเรา ก็คือพิจารณา ๗๐-๘๐ ฉบับนี้ได้เท่าไรก็เอาเท่านั้น ได้สามฉบับก็เอาสามฉบับ ได้หนึ่งฉบับก็เอาหนึ่งฉบับ มันดีกว่าไม่ได้เลยส่วนที่อ้างว่าการพิจารณากฎหมายเร่งรีบอะไรต่ออะไรนั้น กระผมคิดว่ามีส่วนจริงอยู่บ้างแต่อันนี้ไม่ใช่เรื่องว่าจะปิดก่อนปิดหลังหนึ่งสัปดาห์ เป็นเรื่องความรับผิดชอบของสมาชิกกระผมคิดว่าในฐานะสมาชิกสภาธิบดีบัญญัตินี้เราทุกคนมีความรับผิดชอบ ตราบใดที่ยังเป็นสมาชิกอยู่เราจะต้องพิจารณากฎหมายทุกฉบับด้วยความละเอียดและรอบคอบ ถ้าหากว่าท่านเร่งรีบขอประธาณโทษนะครับ นั่นเป็นความสะเพร่าของท่านเอง ไม่มีเหตุผลอะไรทั้งสิ้นว่าถ้าเหลืออีก ๗ วันแล้วเราจะต้องพิจารณาวันละ ๒๐ ฉบับ ก็ทำไมท่านไปยอมเขาละ ทุกคนมีสิทธิและเรามีหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาโดยละเอียดและรอบคอบ เพราะฉะนั้นจะอ้าง ๗๐-๘๐ ฉบับ เพราะฉะนั้นเลิกกันนี้กระผมคิดว่าไม่มีเหตุผล เราก็เลือกที่สำคัญสักหนึ่งหรือสองฉบับมาพิจารณาให้ละเอียดและรอบคอบจะพูดกันยาวเท่าไร

LIRT

มีเหตุผลเท่าไรพูดได้ และในประการสุดท้ายกระผมไม่ค่อยจะแน่ใจนักว่าญัตติที่ท่านสมาชิกเสนอมานั้นจะไปขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพราะฉะนั้นก็อยากจะขอฝากท่านสมาชิกให้ช่วยโปรดพิจารณาด้วย ในบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๓๔ นั้นกระผมขออ่าน “นับตั้งแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้ง” ไม่ได้บอกว่า ๗ วันก่อนวันเลือกตั้ง “นับตั้งแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๒๓๓ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ ทำหน้าที่รัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ก็ถ้าเราจะทำหน้าที่รัฐสภาแล้วเราไม่ประชุมแล้วเราทำหน้าที่ได้อย่างไรเพราะฉะนั้นอันนี้ขอให้โปรดพิจารณาด้วย โดยสรุปก็คือกระผมเห็นว่าเหตุผลต่าง ๆ ที่ยกขึ้นมาอ่างั้นฟังไม่ขึ้นทั้งสิ้น ถ้าสภานี้มีความรับผิดชอบเราก็ควรจะทำงานของเราให้ครบถ้วนตามวาระและในการทำงานนั้นเราก็ควรจะทำให้ละเอียดและรอบคอบ ถ้าเราทำโดยสะเพร่า นั่นก็เป็นความผิดของเราเอง ในเมื่อเราได้ทำงานกันมาปีเศษดีพอสมควรแล้วกระผมคิดว่าเราน่าจะรักษาเกียรติประวัติอันนี้ไว้ แล้วก็ประชุมกันจนถึงวันสุดท้ายและในการประชุมนั้นกระผมอยากจะขอร้องว่าให้อ่านกฎหมายมาก่อนแล้วก็พิจารณาโดยละเอียดและรอบคอบได้หนึ่งฉบับก็เอาหนึ่งฉบับไม่จำเป็นต้องไปเอาทั้ง ๘๐ ขอขอบคุณครับ

คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันคิดว่าที่ประชุมนี้ได้รับฟังเหตุผลทั้งสองด้านพอสมควรและแต่ละท่านก็มีความคิดเห็นเป็นของตัวเองอยู่อีกประการหนึ่งเวลาเหลือน้อยเต็มทีแล้ว ดิฉันขอประธานเสนอปิดอภิปราย

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วยตามญัตติของคุณหญิงสุภาพให้มีการปิดอภิปรายได้

LIART

ผมจะขอประทานมติท่านผู้ใดเห็นชอบด้วยตามญัตติของคุณชิตและคุณบรรหาร
ที่ขอให้มีการงดการประชุมในสัปดาห์หน้า ขอได้โปรดยกมือขึ้น หมายความว่ามีการประชุม
พรุ่งนี้อีกวันเดียว สัปดาห์หน้าไม่มีการประชุม

(มีสมาชิกยกมือ ๕๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรให้มีการประชุมในสัปดาห์
หน้าด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๐ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้มีการประชุม
ในสัปดาห์หน้าต่อไปตามเดิม ซึ่งผมขอขอบพระคุณครับ ถือว่าพวกเราได้ปฏิบัติหน้าที่มา
เกือบตลอดรอดฝั่งแล้วก็ควรจะปฏิบัติไปให้สมกับที่เราได้ปฏิญาณต่อหน้านพตเสวตฉัตร
ว่า จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน ผมขอ
ผ่านไป

ตามระเบียบวาระที่ ๓ เป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม พ.ศ. ... ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาใน
วาระที่ ๒

ขอเชิญคณะกรรมการวิสามัญเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมนี้ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ และสภานิติบัญญัติได้ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติ
นี้ไปแล้ว และได้ตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาเสร็จแล้ว และ
ในคราวที่แล้วที่ประชุมก็ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ในวาระที่ ๒ จบมาตรา ๑๕ ทวิ
วันนี้จะเป็นการพิจารณาตั้งแต่มาตรา ๒๐ เป็นต้นไป ขอเชิญท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ครับ

LIRT

นายเถลิง ดำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คณะกรรมการไคร้ขอแถลงเพิ่มเติมก่อนที่จะมีการพิจารณาต่อไป เล็กน้อยกล่าวคือภายหลังจากที่ได้มีการประชุมคราวที่แล้วคณะกรรมการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรึกษาหารือกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่าน และเราได้ประชุมภายในของเราเองด้วยและก็นึกว่ามีบางมาตราซึ่งคณะกรรมการไคร้ขอเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมดังที่ได้กราบเรียนท่านสมาชิกทุกท่านทราบแล้ว ซึ่งผมไคร้ขอชี้แจงเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อยว่า ในมาตราที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา ๓๕ (๑ ทวิ) คณะกรรมการได้แก้ไขให้ถ้อยความชัดเจนขึ้น โดยเห็นพ้องด้วยกับที่ท่านกรรมการคือคุณอดุล วิเชียรเจริญได้ขอสงวนไว้ว่า ในที่ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะนั้น พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าว และถ้าหากว่าทางราชการยังจำเป็นจะต้องใช้อยู่ คณะกรรมการก็จะจัดให้ตามความจำเป็น อันนี้ก็แตกต่างกับในวรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ซึ่งพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งในเรื่องนั้นเนื่องจากว่าเป็นประโยชน์ของราษฎรโดยตรง เราจำเป็นจะต้องหาที่ให้เขาใช้แทนก่อน เราจึงจะถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติดังกล่าวได้ ข้อที่ ๒ ที่คณะกรรมการได้ขอเสนอแก้ไขก็คือ มาตรา ๓๗ วรรค ๓ ข้อ (ง) ขอให้ใช้ข้อความดังที่ได้เรียนให้ทราบแล้ว แต่เหตุผลในเรื่องนี้ก็ถือว่า เราเห็นว่าที่ได้ร่างไว้เดิมนั้นมันอาจจะมีปัญหาในการเป็นที่สถาบันเกษตรกรไม่สามารถหรือไม่ต้องการที่จะได้มีสิทธิในการถือหุ้นดังกล่าว ด้วยเหตุผลดังกล่าว เราจึงได้ปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่ว่า เฉพาะในกรณีที่ดินสถาบันเกษตรกรมีความต้องการและความสามารถที่จะถือหุ้นเท่านั้นเราจึงจะใช้บังคับตามข้อนี้ สำหรับมาตรา ๓๘ นั้นผมขอเรียนว่า ท่านกรรมการคือ คุณเสียบ พงศ์สุวรรณ ได้ขอถอน เพราะข้อความที่สงวนไว้คล้ายคลึงกันมากกับร่างของคณะกรรมการ ข้อต่อไปคือคณะกรรมการได้ขอเติมมาตรา ๕๐ ทวิ ซึ่งสรุปว่าเป็นการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเช่าฯ ซึ่งได้ประกาศใช้ไปแล้วในตอนที่เราได้ร่างมาเดิมนั้นเรื่องกฎหมายควบคุมค่าเช่าฯก็ยังไม่ได้ประกาศใช้ เมื่อได้ประกาศใช้แล้วก็ต้องเขียนให้สอดคล้องกัน มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินค่าทดแทนซึ่งร่างเดิมของกรรมาธิการนั้นได้เขียนว่า ใช้ ๓ เท่าครึ่งของมูลค่าผลิตผลเกษตรกรมอันเป็นหลักในท้องถิ่นนั้น แต่การพิจารณาบททวนอีกครั้งหนึ่ง คณะ

กรรมวิธีการส่วนมากก็เห็นว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่าควรจะต้องแก้กลับไปเป็นร่างเดิมของรัฐบาล หรือเหมือนที่ท่านกรรมการ คือคุณศักดิ์ สายบัวได้สงวนไว้ ในกรณีเช่นนี้ก็ร่างเดียวกันกับที่คุณศักดิ์ สายบัวเสนอ คุณศักดิ์ สายบัวก็ไม่มีความจำเป็นจะต้องสงวนอีกต่อไปและเมื่อได้แก้ไขดังกล่าวแล้ว คุณวิรัช อารมย์ดีก็ขอลองการสงวนเช่นเดียวกันในหมวด ๓ ทวิ คุณวิรัชก็ขอลองด้วย แต่มีเรื่องหนึ่งซึ่งกระผมอยากจะทราบเรียนข้อหนึ่งก็คือว่า ในมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งนี้ ที่คุณพิมล จิตต์หมั่น สมาชิกได้ขอสงวนไว้ให้ใช้สามเท่าครึ่ง และคณะกรรมการได้เคยชี้แจงให้เป็นที่พอใจ แต่เมื่อได้แก้กลับเป็นร่างเดิมเช่นนี้แล้ว คุณพิมล จิตต์หมั่นก็ขอสงวนตามเดิม ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านตั้งแต่มาตรา ๒๐ เป็นต้นไป

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ท่านประธานครับ ผมขอเวลาของสภานี้คนเดียว เนื่องจากเมื่อครั้งก่อนนี้ได้มีมติว่า ถ้าหากว่าผมนึกถึงถ้อยคำที่พอที่จะฟังได้ แล้วก็มาเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เกี่ยวกับมาตรา ๑๖ ผมก็คิดว่าเพื่อความรัดกุม อาจจะขอเติมถ้อยคำเพียง ๒-๓ คำ ก็ไม่ใช่เรื่องใหญ่ ถ้าหากว่าคณะกรรมการจะไม่เห็นด้วยก็ไม่ถือว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญนักเพื่อความกระจ่าง ผมใคร่จะขอเพิ่มเติมนี้ครับ ในอนุมาตรา (๓) ที่อ่านว่า "คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่มีอำนาจแต่งตั้งแล้วแต่กรณีให้ออก" ถ้าเช่นนั้นจะชัดเจนขึ้นไหมครับ

นายเถลิง ดำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมการเห็นว่าชัดเจน ได้ความตรงตามความหมายที่ต้องการ คณะกรรมการไม่ขัดข้องและขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้เสนอ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประธานมติ ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสภานะครับ ท่านสมาชิกที่เห็นว่าควรจะให้คุณเรณู เพิ่มเติมข้อความในมาตรา ๑๖ (๓) เป็นว่า "คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่มีอำนาจแต่งตั้งแล้วแต่กรณีให้ออก" ซึ่งคณะกรรมการไม่ขัดข้อง ท่านผู้ใดเห็นชอบด้วยตามที่คุณเรณูเสนอ ขอให้โปรดยกมือขึ้น

LIART

(มีสมาชิกยกมือ ๖๗ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้เพิ่มเติมข้อความตามที่คุณเรณูเสนอ และคณะกรรมการเห็นชอบด้วยในมาตรา ๑๖ (๓) ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านต่อไป

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข มาตรา ๒๑ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๒ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๓ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๔ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๕ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๖ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๗ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๘ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๒๙ คณะกรรมาธิการตัดออก มาตรา ๓๐ มีการแก้ไข มาตรา ๓๑ มีการแก้ไข มาตรา ๓๒ มีการแก้ไข

หมวด ๒ ทวิ นิคมเกษตรกรนอกประสงค์ คณะกรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๓๒ ทวิ คณะกรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๓๒ ตริ คณะกรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอประทานโทษครับ ในหมวด ๒ ทวินี้ คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุการ และพลตำรวจตรี สืบ พงษ์สุวรรณ ขอสงวนความเห็นโดยให้ตัดหมวด ๒ ทวิ นิคมเกษตรกรนอกประสงค์ออกทั้งหมด ขอเชิญคุณหญิงสุภาพครับ

คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุการ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ เหตุผลที่ดิฉันขอสงวนให้ตัดหมวด ๒ ทวิออกนั้น คือเนื่องจากว่าท่านกรรมาธิการผู้เสนอข้อคิดเห็นในเรื่องนี้ได้ระบุเจตนาว่าถ้าจะให้มินิกมเกษตรกรนอกประสงค์ที่มีรูปร่างคล้ายกับนิคมคิปปุตในประเทศอิสราเอล และยกร่างหลายมาตรามาที่ระบุถึงการดำเนินงานในท่านองนั้น โดยเหตุที่ดิฉันมีโอกาไปศึกษาเรื่องนี้ที่ประเทศอิสราเอลเมื่อเดือนสิงหาคมเป็นเวลา ๒ สัปดาห์ ดิฉันจึงใคร่จะเสนอข้อคิดเห็นหรือแนวดำเนินงานหรือผลของนิคมคิปปุตแต่โดยย่อให้ท่านในที่ประชุมนี้ได้ใช้ประกอบการวินิจฉัยว่าในประเทศไทยเราควรจะมีนิคมท่านองนี้หรือไม่

LIRT

ในประเทศอิสราเอลมีนิคมนี้พบตเริ่มมา ๖๕ ปีแล้ว เริ่มตั้งโดยประสงค์จะให้ผู้ที่อพยพคือ ชาวยิวที่อพยพจากประเทศต่าง ๆ เข้าไปอยู่ในประเทศนั้นได้มีที่อยู่ที่ทำกิน รัฐบาลร่วมมือกับองค์การยิวสากล แบ่งที่ดินให้ผู้ที่ยอพยพเข้ามาอยู่นั้นอยู่เป็นแห่ง ๆ กระจายกระจายทั่วไปโดยมุ่งหมายที่จะให้ช่วยกันป้องกันประเทศด้วยหลักสำคัญของนิคมนี้คือหลักทรัพย์สินทั้งสิ้นทั้งที่ดินและบ้านช่องที่ให้บุคคลเข้าไปอยู่นั้น รัฐบาลเป็นผู้สร้างให้หรือจัดทำให้ บุคคลที่เข้าไปอยู่ในนั้นจะไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของทรัพย์สินใดเลย เข้าไปอยู่ร่วมกันทำงานทุกอย่างตามหน้าที่ของตนทุกวัน และไม่มีรายได้ตอบแทนเลย นอกจากมีบ้านอยู่มีอาหาร โรงครัวใหญ่ รับประทานเหมือนกัน บ้านที่อยู่ก็จะมีสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านเหมือนกันทุก ๆ คน ไม่มีการใช้เงินใดๆ ในนิคมนี้ นอกจากว่าเมื่ออยากจะจากนิคมนี้ไป ทางนิคมหรือผู้ดำเนินงานก็จะแบ่งเงินให้ เป็นส่วนน้อยถ้าประสงค์จะออกไป คือทุกคนอยู่ด้วยกันฉันท์พี่น้องในครอบครัวใหญ่ซึ่งมีจำนวน ๒๐๐ ถึง ๔๐๐ ครอบครัว ในแต่ละนิคมที่เป็นขนาดกลาง ขนาดเล็กมีเพียง ๑๒ ครอบครัวขนาดใหญ่ที่สุดมีถึง ๑,๐๐๐ ครอบครัว แต่อย่างไรก็ตาม อยู่ด้วยกันโดยไม่มีสิ่งตอบแทนใด ๆ เพราะทุกอย่างเหมือนกันหมดในลักษณะคอมมูน ดินฉันได้มาคิดเปรียบเทียบว่าในประเทศไทยเราควรจะให้มีเช่นนี้หรือไม่ ประการที่หนึ่ง นิสัยคนไทยเราย่อมอยากจะได้ทุกสิ่งที่เป็นกรรมสิทธิ์ เมื่อลงทุนลงแรงสิ่งใดไปแล้วก็อยากจะได้สิ่งตอบแทนจากแรงงานของตน ผู้ที่อยู่ในนิคมตามลักษณะนี้ไม่มีสิ่งตอบแทนเลย ทุกคนก็ทำงานทุกวันตามหน้าที่ เช่นว่า แม่ครัวก็ไปทำครัว คนซักผ้าก็ซักผ้าทุกวัน ๆ คนที่ไปทำไร่ทำนา ถ้ามีบุตรออกมาคนอื่นเขาก็เอาไปเลี้ยง ถึงเวลาที่บุตรจะรับประทานครบก็คนอื่นทำทั้งสิ้น คือมีหน้าที่กันแต่เฉพาะอย่างก็ถ้าประเทศไทยเราจะรวบรวมบุคคลที่มีจิตศรัทธามีใจสมัครเข้าไปอยู่ในนิคมอย่างนี้จะ เป็นไปได้หรือไม่ ดิฉันเสนอเรียนเพื่อเป็นข้อวินิจฉัยเท่านั้น อีกประการหนึ่งนิคมอย่างนี้ ในประเทศอิสราเอลเขาเลี้ยงตัวได้ เพราะว่าผลผลิตสูง รัฐบาลให้เครื่องทุ่นแรงให้ทุกอย่างทุกอย่างเพื่อช่วยให้ผลผลิตสูง เพราะฉะนั้นผลผลิตที่ได้จากนิคมซึ่งเป็นของกลางทั้งสิ้นนี้ ก็เลี้ยงตัวนิคมนั้นได้ต่อไปถ้าเราจะเปรียบเทียบกับประเทศไทย ดิฉันยังไม่แน่ใจนักว่าที่ดินที่เราจะจัดให้นิคมนั้นอยู่จะมีผลผลิตสูงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้หรือไม่ และถ้ารัฐบาลจะต้องเลี้ยงอยู่ตลอดต่อไป ถ้าเขาเลี้ยงตัวเองไม่ได้ อีกประการหนึ่งดิฉันคิดว่า ถ้าหากรัฐบาลจะต้องใช้เงินก้อนใหญ่ไปลงทุนอย่างนั้นแล้ว รัฐบาลน่าจะใช้เงินก้อนใหญ่นี้ไปลงทุนทางด้านอื่น

ในรูปอื่นซึ่งอาจจะเป็นสถาบันเกษตรกรเพื่อก่อให้เกิดสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ และก็ช่วยให้ผลผลิตของประเทศชาติได้ผลดียิ่งขึ้น ในประเทศอิสราเอลนั้นมีประชาชนเพียง ๒.๘ เท่านั้น ที่อยู่ในนิคมคิบบุต และลดลงเป็นลำดับเพราะขาดความนิยม ขอบคุณค่ะ

นายบุญย์ เจริญไชย : ท่านประธานที่เคารพ ความจริงในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระแรกนั้น กระผมได้พยายามยกมือใคร่จะอภิปรายเกี่ยวกับการ แต่โชคไม่ดี ท่านประธานไม่ได้มองมาทางผม.....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ความจริงมองเสมอ นะครับ แต่มีคนมาก เหลือเกินครับ จึงได้เป็นไปตามนั้น

นายบุญย์ เจริญไชย : จึงใคร่ขอพูดถึงหลักการในร่างพระราชบัญญัตินี้เพียงเล็กน้อยการที่รัฐบาลริบตัวนเสนอร่างกฎหมายนี้มาสู่สภาในขณะที่รัฐบาลและสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้กำลังจะสิ้นสุดหมดอายุไปแล้วนั้นก็นับว่าเป็นการตัดสินใจที่กล้าหาญ และก็ดูจะเป็นการริบตัวนเกินไป เป็นเสมือนการทิ้งทวนไว้ให้รัฐบาลและพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งรัฐบาลต่อไป ต้องรับภาระปฏิบัติการไปตามกฎหมายนี้ ทั้งนี้เพราะว่ากฎหมายนี้เป็นการเริ่มต้นในการเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยให้มีโฉมหน้าเป็นระบบสังคมนิยม เพราะจะมีการบังคับซื้อที่ดินจากเอกชนผู้ได้มาโดยสุจริตซึ่งก็มีจำนวนไม่น้อย ทั้งหลักการชดใช้เงินทดแทนก็ดูจะเป็นประโยชน์เฉพาะผู้เช่า หรือผู้เช่าซื้อที่ดิน ที่บังคับซื้อ มาต่อนั้น ถ้าหากเป็นความประสงค์ของรัฐบาลที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เนื่องจากการร้องเรียน หรือการเดินขบวนของชาวไร่ชาวนาบางพวกบางเหล่าแล้ว รัฐบาลก็มีเครื่องมือพร้อมอยู่แล้วที่จะนำออกมาใช้ นั่นคือพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งมีหลักการว่าเมื่อปรากฏว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอยู่เดิมต้องสละการครอบครองที่ดินของตนไปเพราะเกรงกลัวอิทธิพล หรือเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ดี หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ที่ดินมาด้วยความไม่เป็นธรรมก็ดี คณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม มีอำนาจพิจารณาตรวจสอบและนำที่ดินนั้นออกจัดให้แก่ราษฎรตามความเป็นธรรมได้ แต่รัฐบาลนี้ไม่ได้นำเอากฎหมายฉบับนี้ออกมาใช้ กลับวางโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร ซึ่งรัฐบาลนี้เองจะไม่มีโอกาสเป็นผู้ใช้บังคับ แต่เป็นการยับยั้ง

LIART

นโยบายหลักใหญ่นี้ ให้รัฐบาลและพรรคการเมืองชุดต่อไปที่จะรับเลือกตั้งมาทำหน้าที่ปฏิบัติแทน
 กระผมจึงเห็นว่ารัฐบาลชุดพระราชทานนี้ได้ก้าวหน้าเร็วเกินไปเร็วยิ่งกว่าพรรคสังคมนิยม
 แห่งประเทศไทยเสียด้วยซ้ำ เพราะว่าพรรคนี้ได้มีนโยบายแน่นอนว่าจะไม่แตะต้องที่ดินที่
 เจ้าของทำประโยชน์เองไม่ว่าที่ดินนั้นจะมีเนื้อที่กว้างขวางเพียงใดก็ตาม ยิ่งกว่านั้น คณะ
 กรรมการยังได้เพิ่มเติมหลักการใหม่ลงไป คือหมวด ๒ ทวิ ว่าด้วยนิคมเกษตรกรนอกประสงค์
 ซึ่งไม่มีอยู่ในหลักการเดิมของร่างพระราชบัญญัตินี้ จริงอยู่นิคมนี้จะตั้งในที่ดินของรัฐ คือ
 ไม่ได้เกี่ยวกับที่ดินที่จะเวนคืนหรือบังคับซื้อมา อย่างไรก็ตามร่างเพิ่มเติมของคณะกรรมการ
 วิชาการนี้ สมาชิกของนิคมจะถูกบังคับให้ทำงานเต็มความสามารถคือต้องมีการบังคับให้ทำงาน
 เต็มความสามารถ แต่ไม่มีสิทธิแบ่งทรัพย์สินหรือรายได้ รายได้ทั้งหมดจะตกเป็นของนิคม
 ทั้งสิ้น สมาชิกจะรับค่าตอบแทนเพียงตามความต้องการในรูปที่อยู่อาศัยเครื่องอุปโภคบริโภค
 และบริการอันจำเป็นแก่การดำรงชีวิตของตน ซึ่งเมื่อทำนกรรมวิธีการที่ได้คัดค้านเรื่องนี้
 ท่านก็ได้ชี้แจงว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องมาจากนิคมคิปปุตของอิสราเอล กระผมขอเรียนว่า นิคม
 คิปปุตนั้นก็คือนิคมคอมมิวนิสต์นั่นเอง หรือที่เรียกว่านิคมรวมคอลเล็กตีฟฟาร์ม (collective
 farm) แบบ คอนคอสท์รวมของโซเวียตรัสเซีย หรือคอมมูนของสาธารณรัฐประชาชนจีน
 และหลักลัทธิของคอมมิวนิสต์ที่ว่าจากทุกคนตามความสามารถ แต่ทุกคนตามความต้องการ
 นั่นก็ได้นำมาใช้ในที่นี้จะอ่านดูตามมาตรา ๓๒ จัดว่าก็จะเห็นได้ชัดคือรู้สึกว่าจะเป็นกา
 รขาดเครื่องกระตุ้นเตือนที่จะให้คนทำงาน ส่วนคำว่าความต้องการของสมาชิกตามร่างนั้นก็
 บอกว่าเป็นความต้องการของตัวเอง จะรวมถึงครอบครัวด้วยหรือไม่ถ้าหากครอบครัวนั้น
 เกิดเป็นครอบครัวที่มีบุตรหลานมาก จะมีเป็นการยุติธรรมแก่ครอบครัวที่มีบุตรหลานน้อย
 หรือหรือ จะเป็นการเสมอภาคกันหรือไม่ หรือว่าต่อไปจะต้องมีการควบคุมการกำเนิด
 ครอบครัวหนึ่งไม่ให้มีลูกเกิน ๒ คน ๓ คน ให้เหมือน ๆ กันไป เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่จะต้อง
 พิจารณาอยู่เหมือนกัน แล้วยิ่งกว่านั้นความต้องการนั้น ผมไม่ทราบที่คิปปุตเขาจะมีครบ
 พร้อมทุกอย่าง เพราะความต้องการของแต่ละบุคคลนั้น มันย่อมไม่เหมือนกัน บางคน
 อยากจะสูบบุหรี่หรือนั้นตราหน้า บางคนก็อยากลองจะดื่มเหล้าดูบ้าง บางคนก็อยากจะมีรถยนต์
 บางคนก็อยากจะมีรถจักรยาน อย่างนี้เป็นต้น เขาจะมีเงินที่ไหนที่จะไปซื้อของเหล่านี้เพราะว่า
 เขาไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากผลงานที่เขาได้ทำไป ส่วนจริงอยู่ในร่างนั้นบอกว่า

สมาชิกอาจจะลาออกได้ อย่างเมื่อลาออกแล้วมีสิทธิได้รับผลตอบแทนตามกฎหมายกระทรวงแต่ว่า
เรายังมองไม่เห็น ผมก็ยังมองไม่เห็นว่าการออกมานั้นจะออกมาในรูปใด สมมติว่าเขาอยู่
ไป ๑๐ ปีแล้วจะมีการคิดบัญชีผลตอบแทนกันอย่างไรกันหรือไม่ หรือจะพิจารณาถึงความ
สามารถความขยันหมั่นเพียรของแต่ละคนเพียงใดหรือไม่ ข้อนี้ผมก็ยังสงสัยอยู่เหมือนกัน
นิคมเกษตรกรรมแบบนารวมนี้ หากจะนำมาทดลองจริงๆ แล้ว ก็ไม่น่าที่จะเอามาสอดใส่ในร่าง
พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินนี้ เพราะว่ามิฉะนั้นจะทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มันมีสีแดงเรื่อๆ
ไป ผมคิดว่าเรามีวิธีที่จะทำอย่างอื่น คือว่าถ้าจะออกเป็นกฎหมายก็ขอให้เขียนรายละเอียด
ลงไปให้แน่นอนออกเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งต่างหาก หรือมิฉะนั้นอย่างน้อยก็ไปแทรกใส่
ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดสรรที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช ๒๕๔๗ ซึ่งบัญญัติ
ถึงการตั้งนิคมสร้างตนเอง และนิคมสหกรณ์อยู่ และเป็นนิคมที่ตั้งอยู่ในที่ดินของรัฐใน
ทำนองเดียวกันผมว่าอย่างนั้นน่าจะเหมาะกว่า แทนที่จะมาใส่ไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ในเรื่องนี้
ผมเคยอ่านหนังสือพิมพ์เข้าเกี่ยวกับเรื่องคอมมูน (commune) หรือว่านิคมทำนอง
เดียวกันนิคมที่เราตั้งนี้ ผมได้อ่านคำสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ของ ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ ฯพณฯ พันธุ์เลิศ บุรณศิริปิน ซึ่งได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์
เดลินิวส์เมื่อวันที่ ๑๔ เดือนนี้ ภายหลังที่กลับมาจากการไปเยี่ยมเยียนสาธารณรัฐประชาชนจีน
แล้ว ท่านได้ให้สัมภาษณ์ลงไป ซึ่งผมขออ่าน นายพันธุ์เลิศ บุรณศิริปิน รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวว่าระบอบคอมมูนซึ่งเป็นระบอบนารวม
ที่จีนคอมมิวนิสต์ทำอยู่ขณะนั้นนั้น จะเป็นผลดีกับเมืองไทยในอนาคต แต่ปัจจุบันเนื่องจาก
เมืองไทยขณะนี้ยังอุดมสมบูรณ์โดยเฉพาะอุปนิสัยของคนไทยโดยทั่วไป รักอิสระเหมือน
นกน้อยชอบทำรังของตนเอง หากจะทำแบบคอมมูนจะต้องฝึกให้เด็กรู้จักความมีระเบียบ
อดทน เพราะจะต้องทำงานทุกวันตามกำหนดของคณะกรรมการคอมมูน นอกจากนี้ความ
สามัคคีและมีน้ำใจเสียสละเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง จะต้องฝึกกันตั้งแต่การศึกษาชั้นต้น
จนถึงมหาวิทยาลัย ซึ่งหลังจากจบชั้นเตรียมอุดมศึกษาแล้ว ทุกคนจะต้องออกไปเป็นกรรมกร
ทำงานให้คอมมูนคนละ ๒ ปีก่อนจึงเข้ามหาวิทยาลัยได้ ในการนี้รัฐมนตรีช่วย ฯ พันธุ์เลิศ
เปรียบสังคมคอมมูนไว้ว่าเหมือนสังคมของผึ้งที่ต้องช่วยกันทำรัง และหาอาหาร และอยู่ร่วมกัน
โดยสันติ ซึ่งต่างจากสังคมไทย นี่ท่านว่า รัฐมนตรีช่วย ฯ ท่านว่าเป็นระบบที่ดีอาจจะดีสำหรับ

เมืองไทย แต่ว่าในอนาคต อนาคตเมื่อไร นั่นเป็นเรื่องที่เราจะต้องพิจารณาถึงการอบรมมโนสัย และการศึกษาของประชาชน เพราะว่าคนไทยเรามีนิสัยไม่เหมือนกับชาวต่างประเทศ เป็นคนชอบสบายและก็ความอุดมสมบูรณ์ของเรามีมาก เรื่องความขยันหมั่นเพียรเรื่องความมัธยัสถ์เหล่านี้เราจะต้องมีการอบรมกันอย่างจริงจังจึงจะทำได้ กระผมจึงเห็นว่าหมวดนี้ทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องนิคมเกษตรกรนอกประสงค์นี้น่าจะได้ตัดออกไป และถ้าหากจำเป็นที่จะทดลองใช้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจจะเป็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้แก่ผู้ที่นิยมลัทธิที่ว่านี้ ซึ่งอยู่ตามป่าตามเขา ให้เขาลงมาทดลอง ทดลองรวมกันตั้งนิคมเกษตรกรดูบ้างว่าเขาจะทำได้หรือไม่โดยที่ทางการจัดที่จัดทางไว้ให้เรียบร้อย กระผมจึงเห็นว่าในชั้นนี้ยังไม่จำเป็นที่จะเอามารวมไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ถ้าต่อไปถ้าอยากจะทำทดลองอย่างกระผมว่าก็ขอให้ออกกฎหมายกันอีกฉบับหนึ่ง ขอบคุณครับ

นายเกลิง อัครนาวาสวัสดิ์ (ประธานกรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ในประเด็นที่ว่ารัฐได้เร่งด่วนนำเรื่องปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาเสนอต่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ นั้นความจริงเรื่องนี้กระผมได้ชี้แจงไปในตอนพิจารณาวันที่ ๑ แล้วว่า เป็นเรื่องซึ่งจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติในรัฐธรรมนูญ และในการเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๑๗ คณะรัฐบาลชุดนี้ก็ได้ออกนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แล้วว่า จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่กรรมวิธีทางกฎหมายก็ทำให้เรื่องนี้ได้เพิ่งมาเข้าในระยะหลัง ซึ่งเป็นเรื่องซึ่งช่วยไม่ได้ แล้วก็ไม่ได้เป็นที่ว่าทางรัฐบาลนี้ต้องการทั้งหมดทำให้รัฐบาลชุดต่อไปแต่ประการใด ซึ่งความจริงนั้นรัฐบาลชุดต่อไปถ้าไม่เห็นด้วย ก็ย่อมที่จะแก้ไขในเรื่องนี้ได้อยู่แล้ว รัฐบาลตระหนักดีครับว่าการเสนอกฎหมายซึ่งมีลักษณะปฏิรูปนี้ก็จะต้องมีบุคคลบางกลุ่มบางจำพวกที่จะต้องเสียประโยชน์แต่เมื่อได้ซึ่งนำหน้าหักผลได้ผลเสียแล้วก็เห็นว่าเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม กฎหมายท่านเองนี้มีความจำเป็นต่อสถานการณ์บ้านเมืองเราในปัจจุบันและในอนาคตต่อไปด้วย จึงได้เสนอมา ส่วนประเด็นที่เกี่ยวกับนิคมเกษตรกรนอกประสงค์นั้น คณะกรรมาธิการก็ได้ร่างเสนอมาแต่เพียงว่า ในเขตปฏิรูปที่ดินรัฐอาจจัดตั้งนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ ไม่ได้เป็นการบังคับให้ตั้ง เหตุผลที่เสนอมาก็เพราะว่า จริงอยู่ครับเกษตรกรไทยส่วนมากอาจจะมึนสัยชอบอิสระ ชอบอยู่ตาม

LIRT

ลำพัง แต่ก็พร้อมกันแผ่นดินเราก็ไม่ได้ใหญ่ขึ้น จำนวนคนก็มากขึ้น เกษตรกรเป็นจำนวนมาก ก็ไม่สามารถจะหาที่ดินหรือเปรียบว่าเป็นรังนกอะไรทำนองนั้นนะครับ เข้าอยู่ได้เพราะมัน ไม่มีแผ่นดินจะอยู่ พวกนี้ก็มีความจำเป็นครับที่ในบางกรณีอาจที่รัฐจะต้องเข้าไปช่วยเหลือ โดยใกล้ชิดแล้วก็จัดที่ให้เราอยู่ทำงานร่วมกันก็เป็นเพียงแบบหนึ่งของสถาบันเกษตรกร ซึ่ง ถ้าใช้ได้เหมาะสมในท้องที่ใดกรณีใดเราก็ใช้ ถ้าไม่เหมาะหรือยังไม่ถึงเวลาเราก็ไม่ใช้นะครับ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการถ้าการไม่ได้ถือประเด็นว่าอันนี้จะเป็นคอมมูน หรือคิปปุต หรืออะไรทั้งนั้นนะครับ อันนี้เป็นเพียงว่าการอภิปรายกันกว้าง ๆ ทั่วไป แต่หลักการที่คณะกรรมการพิจารณา เห็นด้วยก็คือว่าเป็นแบบของสถาบันเกษตรกรแบบหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีความเหมาะสมสำหรับ ในบางกรณี จึงได้เขียนเผื่อเอาไว้ และกระผมใคร่ขออนุญาตท่านประธานได้กรุณาให้ท่าน กรรมการคือคุณอดุล วิเชียรเจริญ ได้มีโอกาสชี้แจงกราบเรียนท่านสมาชิก ขอบพระคุณครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านผู้ที่ได้สงวน คำแปรญัตติ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ได้อภิปรายไปแล้วนั้น ก็ได้ให้ความคิดเห็นและ เหตุผลซึ่งถ้ามองดูในแง่ที่ท่านได้เสนอก็คือว่าไม่น่าที่เราจะมีนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ตามที่ คณะกรรมการได้ยกวางเสนอมานี้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่ว่าทางคณะกรรมการ มีเหตุผลซึ่งคิดว่ามีความเหมาะสมแล้วก็พิจารณาเห็นว่าอาจที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ เหตุผลต่าง ๆ นั้นมีอยู่หลายประการ กระผมขอประทานเสนอเหตุผลดังต่อไปนี้ ในข้อแรก ที่เดียวหลักการซึ่งสภาฯ ได้รับไปแล้วนั้นเป็นหลักการที่จะให้มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อประโยชน์ แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ ผู้ไม่มีที่ที่จะทำกิน ตามร่างเดิมของรัฐบาล ซึ่งได้เสนอเข้ามาสู่สภานั้นนั้น ก็นับว่าได้เป็นการช่วยกับเกษตรกร แต่ว่าเกษตรกรที่จะได้รับการช่วยเหลือนั้น จะเป็น เกษตรกรเพียงกลุ่มเดียว คือเกษตรกรซึ่งมีที่อยู่เป็นจำนวนน้อยและที่ประสงค์และมีความ จำเป็น เพื่อที่จะให้การครองชีพดีขึ้น จะต้องมีความจำเป็นที่ให้มากขึ้น แต่ไม่มากเกินไปกว่าที่ กฎหมายจะกำหนดเกษตรกรอีกพวกหนึ่งได้แก่เกษตรกรที่ไม่มีของตัวทำกิน ขณะนี้ยังเป็น ผู้เช่าอยู่ เกษตรกรทั้ง ๒ ประเภทนี้ไม่ใช่เป็นเกษตรกรที่ยากไร้อย่างแท้จริง เป็นเกษตรกร ซึ่งมีทุนทรัพย์ของตัวเองอยู่บ้าง ผู้เช่าก็ตามก็เป็นเกษตรกรซึ่งมีทุนทรัพย์ เพราะว่ามิฉะนั้น ก็ไม่สามารถที่จะเช่าแล้วก็อยู่ไปโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพราะฉะนั้นต้องมีทุนทรัพย์อยู่จำนวนหนึ่ง

LIRT

แต่ถ้าหากว่าเราจะช่วยเกษตรกรดังกล่าวเท่านั้น หลักการและวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ ก็จะไม่สมประโยชน์กับที่รัฐบาลมีเจตนา เพราะเกษตรกรอีกจำนวนหนึ่งจะเป็นเกษตรกรที่ยากไร้จริงๆ ไม่มีทุนทรัพย์ พวกเหล่านั้นอยู่ในชนบท เป็นลูกจ้างไปทางหมู่บ้าน ทำนา ลูกจ้างเกี่ยวข้าวทำอะไรต่ออะไรหลาย ๆ อย่าง ตลอดจนกระทั่งลูกจ้างทำถนน พวกเหล่านั้นเป็นเกษตรกรแต่ดั้งเดิมมา ครอบครัวยังเป็น ตัวเองก็ยังเป็นและยังเป็นแรงงานบนพื้นที่ที่มีการทำไร่ไถนาทำพืชกัน เพราะฉะนั้นร่างพระราชบัญญัตินี้ควรจะคลุมและให้ประโยชน์ก้าวเข้าไปช่วยเกษตรกรผู้ยากไร้เหล่านี้ด้วย ด้วยเหตุนี้หมวด ๒ ทวิ ว่าด้วยนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ จึงเป็นการที่จะค่าจุนส่งเสริมหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ กระผมใคร่ขอความกรุณาท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้โปรดทำจิตว่างและก็ใจกว้าง อย่าเพิ่งไปสันนิษฐานว่านี่คือคอมมูนแบบคอมมิวนิสต์หรือคิปปุตแบบอิสราเอล เพราะฉะนั้นเมืองไทยใช้ไม่ได้ ทำไม่ได้ กระผมขอความกรุณาและกระผมเชื่อว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะกรุณาดังกล่าว กระผมคิดว่าการที่เราจะมาพิจารณาแล้วก็เรียกชื่อว่าอะไรก็ตาม เป็นอ้ายนั้น เป็นอ้ายนี้ เป็นคอมมิวนิสต์ เป็นคอมมูน เพราะฉะนั้นเราจึงเกี่ยว น้ำมันสีแดง หรือมันสีชมพู กระผมขอความกรุณาได้โปรดทำจิตว่าง กระผมอยากจะขอให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้โปรดพิจารณาโดยเฉพาะถึงภาวะของบุคคลซึ่งอยู่ในชนบทเป็นลูกจ้างนะครับ เป็นแรงงานอยู่บนพื้นที่ทำการเกษตร ภาวะของบุคคลพวกเหล่านั้นเป็นอย่างไร พวกเหล่านี้ตัวเปล่าครับ มีแต่มีมือ มีแต่แรง แล้วก็ขายแรงงาน พวกขายแรงงานนี้ ถ้าหากว่าหาที่จะทำงานไม่มี บังเอิญหางานไม่ได้ ไม่สามารถจะได้รับค่าจ้าง พวกนั้นก็เข้าเมืองอพยพมาเป็นลูกจ้างอยู่ในเมือง หางานในเมืองได้ก็ดี หาไม่ได้ ก็เข้าไปสู่วงการต่าง ๆ ซึ่งไปสู่วงการมีจลาชีพ เป็นอาชญากรหรือแม้กระทั่งจำเป็นจะต้องทำผิดกฎหมายเพื่อให้เงินมาที่จะยังชีพ พวกเหล่านี้เองครับ พวกมือเปล่า ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากและขณะนี้ได้หลงไหลเข้ามาอยู่ในตัวเมืองนั้น ถ้าหากว่าเป็นบางคน ซึ่งเห็นว่าสังคมนี้ไม่เอื้อเพื่อหางานก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ไม่ได้ เขาทำอย่างไร เขาก็ต้องปล้น เขาก็ต้องเป็นโจรเพราะสังคมมีสภาพเช่นนั้น ให้เขาต้องทำเช่นนั้น เขาจะไม่ยอมอดตายเมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์นอกไปจากนั้นพวกเหล่านี้ครับ พวกที่มีแต่มีมือแล้วก็ขายแรงงาน ถ้านายทุนจ้างให้เขาไปทางป่าทำลายป่า ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ถูกจ้างให้ไปทางป่าทำลายป่า ขณะนี้เราก็ทราบกันดีว่าป่าเป็นจำนวนมากถูกถางจนเตียน เพราะพวกนี้เป็นลูกมือ ขายแรงงาน ต้องการเงินที่จะให้มาช่วยเหลือเลี้ยงตนเลี้ยงชีพและครอบครัวเขา

LIRT

ก็รับจ้างและพวกมือเปล่าเหล่านี้ละครับซึ่งไม่มีอะไรจะสูญเสีย ถ้าสังคมไม่เอื้อเพื่อเขาก็เข้าป่าเขาเข้าป่าครับ ขอได้โปรดกรุณาทำใจกว้างพิจารณาถึงปัญหาเหล่านี้ นิคมเกษตรกรรอนเนกประสงค์มีความประสงค์ที่จะเปิดรับบุคคลผู้ซึ่งมีแต่มีมือแล้วไม่มีอะไรจะเสีย มีแต่แรงงานและพร้อมที่จะขาย แต่ถ้าไม่มีที่จะขาย เขาก็ต้องหาทางเอาชีวิตรอด เปิดเพื่อที่จะให้เขาเข้ามาสู่นิคมนี้ได้ พวกเหล่านี้ แล้วจะบอกเขาก็มาเช่าสิ มาซื้อสิ ซึ่งกระผมไม่เห็นด้วย เป็นอีกประเด็นซึ่งกระผมขอสงวนว่าไม่ควรที่จะให้มีการซื้อ เพราะที่ดินของเราก็น้อยลง ถ้าซื้อไปเป็นกรรมสิทธิ์ ก่อนอื่นจะต้องมีเงินซื้อ แล้วในที่สุดก็เป็นมรดกตกทอดก็แบ่งที่ไปอีก ถ้าเราให้ ๕๐ ไร่ สมมติเพียงแค่นี้ ๕๐ ไร่ มีลูก ๕ คนก็แบ่งเหลือคนละ ๑๐ ไร่ เสร็จแล้ว ๑๐ ไร่ก็ทำกินอะไรไม่ได้ ถ้าหากว่าเราสงวนที่ดินแปลงใหญ่ไว้ให้บุคคลซึ่งมีแต่แรงงานได้เข้าไปทำกินอยู่ แล้วเขาไม่มีกรรมสิทธิ์ที่จะมาทำในที่ของเขาแบ่งแยกไปเอาเป็นกรรมสิทธิ์ของเขาไม่ให้มี แต่เขาไปใช้แรงงาน แทนที่จะไปใช้แรงงานของเขาทำผิดกฎหมายก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม และเป็นปัญหาทางการเมืองทางเศรษฐกิจผู้ว่างาน เราเปิดรับให้เขาเข้ามาใช้แรงงานที่นี่ เมื่อถ้าเขาเข้ามาเช่ามีที่ มีหลักประกันที่ว่าถ้าเขาจะใช้แรงงานในที่นี้ เขาจะมีบ้านอยู่อาศัย มีอาหารให้รับประทาน มีเครื่องนุ่งห่ม เครื่องอุปโภคบริโภคให้ จัดสรรให้ถ้าเขามีครอบครัวมีลูก จะมีโรงเรียนในนิคมให้ ที่เหล่านี้เป็นที่ที่จะเปิดรับบุคคลประเภทเหล่านี้ครับ การที่เขาจะเข้ามานั้น เขาเข้ามาโดยความสมัครใจตามที่เขียนไว้ในร่างนี้ ไม่ได้บังคับใครที่ไม่อยากเข้าก็ไม่ต้องเข้า ถ้าหากว่ามีเงินพอที่จะไปเช่าซื้อ ถ้าหากเราจะเปิดวิธีการเช่าซื้อหรือให้มีวิธีเช่ามีทุนพอก็ไปทำดั่งนั้น แต่ไปมีคนจำนวนมากไม่มีเงินที่จะทำดั่งกล่าว แล้วเราก็ควรที่จะเปิดโอกาสให้เขาเข้ามา ถ้าหากว่าเรามีนิคมเกษตรกรรอนเนกประสงค์เช่นนี้ เราจะช่วยบ้านช่วยเมืองของเราแก้ปัญหามหาดพิภพซึ่งผูกพันเป็นลูกโซ่จนกระทั่งเกิดเป็นปัญหาเรื่องความปลอดภัยของประเทศชาติในขณะนี้ อีกประการหนึ่งนิคมเกษตรกรรอนเนกประสงค์นี้ นอกจากว่าจะรับพวกซึ่งมีแต่แรงงาน ไม่มีอะไรจะเสียและที่พร้อมที่จะขายแรงงานนั้นให้เข้ามาได้มีที่อยู่ที่ทำกิน ได้ใช้ชีวิตอย่างที่มีมนุษย์ผู้เกิดมาพึงควร สมควรที่จะได้รับแล้ว นิคมนี้ยังเปิดโอกาสให้บุคคลซึ่งมีศรัทธา มีความเชื่อในลัทธิที่ว่า เขาควรจะใช้แรงงานร่วมกัน แล้วก็ไม่มีกรรมสิทธิ์ใช้ชีวิตร่วมกัน ถ้าหากว่ามีบุคคลดั่งกล่าวเช่นนี้ในสังคมไทย เราก็จะเปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งมีศรัทธาเหล่านี้ละครับได้เข้ามาทดลองใช้ดู ขณะนี้มีคนหนุ่มคนสาวไม่ใช่น้อยซึ่งมีความเห็นว่าสังคมที่เป็นอยู่นี้ เป็นสังคมซึ่งไม่น่า

จะชอบด้วยเหตุผล เขามุ่งมองไปสู่ระบบสังคมอีกแบบหนึ่ง ถ้าหากว่ามีพวกเขาเหล่านั้น ประสงค์จะทดลองได้ใช้ความเชื่อของเขาในการทำงาน ที่นี้เป็นอีกที่หนึ่งที่จะเปิดรับเขา เราจะได้ไม่ต้องมีปัญหา ที่จะมีกลุ่มการเมืองกลุ่มต่างๆ เรียกร้องให้รัฐต้องเปลี่ยนประเทศ ทั้งประเทศเพื่อระบบที่เขาเชื่อว่าดี นิคมเกษตรกรนอกประสงค์จะช่วยเปิดสังคมไทยให้เป็นสังคมที่กว้าง ใครอยากจะมีสิทธิเสรีภาพมีกรรมสิทธิ์ของตัวเองในที่ดินเราก็เปิดให้เขาทำ ให้เขาใช้ ใครซึ่งไม่มีโอกาสจะทำดังกล่าว เพราะว่าเกิดมาบังเอิญโชคร้าย และอยากจะมีชีวิต อยู่ในทำนองแบบนี้ก็ทำได้ ใครมีความเชื่อความศรัทธาในลัทธิก็โปรดมาทดลองทำ เพราะ ฉะนั้นสำหรับบางคนเห็นว่าสังคมไม่ถูกต้อง อยากจะเปลี่ยนแปลงและเข้าไปอยู่ในป่า นี้ เป็นโอกาสที่ให้เราได้มาประนีประนอม สำหรับท่านผู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในความปลอดภัย ของชาติ โครงการการดูแลสุขภาพต่างๆ นิคมเกษตรกรนอกประสงค์นี้จะเป็นการช่วยเสริม อย่างยิ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งปัญหาการเมืองโดยเฉพาะกระผมคิดว่าถ้าสังคมไทย เราเป็นสังคมที่กว้าง สังคมเราก็สามารถจะปรับตัวและอยู่รอดถ้าเราจิตใจแคบเร้ามือคดมือ งออะไรจะไปในแง่ที่ว่าเงินแดงเป็นขาวเป็นดำเป็นเหลืองกระผมคิดว่าเป็นอันตราย ท่านประธานครับ กระผมขออนุญาตยังไม่จบครับ ท่านผู้ที่ขอสงวนไว้ท่านจะแย้งได้ ปัญหาต่อไปที่กระผมใคร่ ขอท่านพิจารณาก็คือเรื่องทางปฏิบัติกระผมก็คนหนึ่ง ก็คนไทยเรามีลักษณะอย่างนี้ มีค่านิยม อย่างนี้มันจะใช้ได้หรือไม่ ค่านิยมเป็นสิ่งที่มียู่ และค่านิยมเป็นเรื่องทั่วๆ ไปแต่บุคคลซึ่ง อยู่ในภาวะของผู้ยากไร้ เกิดมาแล้วก็ต้องหาเข้ากินค่า ไม่มีทรัพย์สิน ไม่มีอะไร ค่านิยมต่าง กับพวกเราครับ อย่าได้โปรดเอาค่านิยมซึ่งเรามีอยู่ ความรู้สึกเรามีอยู่ไปใส่ในจิตใจของเขา และบอกเขาต้องเป็นอย่างเดียวกับเรามีได้ครับ เขาตัวเปล่าไม่มีอะไรจะเสีย ทางปฏิบัตินั้น ถ้าหากว่าเราจะทดลองทำขึ้นเราก็น่าจะทดลองทำได้ อาจจะเป็นผล กระผมคิดว่าถ้าเราจะ ทดลองทำเชื่อว่าคงจะมีหลายท่านที่พร้อมที่จะไปช่วยในฐานะผู้จัดการ พวกซึ่งเข้าไปอยู่ใน นิคมนี้เป็นสมาชิกนั้น เป็นผู้ใช้แรงงาน ความสำเร็จของนิคมขึ้นอยู่กับผู้ที่มีปัญหาและผู้ที่ใช้แรงงาน ในนิคมนี้คือผู้ที่เป็นสมาชิกและขึ้นอยู่กับผู้จัดการด้วย สมาชิกเหล่านั้นใช้อำนาจในการควบคุม มีลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยเท่านั้น แต่การจัดการการบริหารจริง ๆ ก็ขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหาร ซึ่งอยู่ในความควบคุมของสมาชิก การทดลองทำนี้อาจจะปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเมื่อเราจะเริ่ม แต่ก็เป็นสิ่งที่เราปรับปรุงแก้ไขได้ ไม่ใช่ว่าถ้าหากว่าเราทำแล้วก็จะประสบความสำเร็จแล้ว

เล็กกันไป กระผมคิดว่าเป็นสิ่งที่เป็นการสมควรที่เราจะไม่มากำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ในพระราชบัญญัตินี้ รายละเอียดว่าจะเป็นอย่างไรว่าด้วยการรับเข้าเป็นสมาชิกว่าการจัดการ และการดำเนินการและการเลิกนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ก็ควรจะปล่อยให้เป็นเรื่องรายละเอียด ซึ่งกฎหมายกระทรวงจะพึงกำหนดจะได้มีเวลาพิจารณาด้วยกันพิจารณาให้ดี รายละเอียดควรจะไปอยู่ในที่นั้น เพราะฉะนั้นไม่ควรที่จะมาเขียนอย่างที่ย่างท่านเสนอว่าเขียนเสีย ถ้าจะมีก็เขียนในที่นี้ หรือจะเขียนเป็นกฎหมายพิเศษก็ไม่สมควร เพราะเหตุว่ากฎหมายนี้เป็นกฎหมายที่เหมาะสมจะได้จัดเอาที่ดินของรัฐซึ่งเป็นผืนใหญ่ ๆ ขนาดหมื่นไร่ แทนที่เราจะให้เช่าเอาที่ดินเป็นหมื่นไร่เสนอไร่มาแจกจ่ายให้คนละ ๕๐ ไร่ และก็ในที่สุด ๕๐ ไร่ก็มีการรับมรดกตกทอดก็เหลือเพียง ๕ หรือ ๑๐ ไร่ซึ่งจะทำให้ที่ดินแตกกระจายไปแล้วก็จะเป็นประโยชน์ในการที่จะช่วยให้บุคคลเหล่านั้นสามารถทำมาหากินเลี้ยงชีพได้ ที่ดินเพียง ๕ ไร่ จะทำมาหากินเลี้ยงชีพนั้นไม่ได้แน่ เพราะฉะนั้นรายละเอียดต่าง ๆ ก็น่าจะปล่อยให้ในกฎกระทรวงและก็สมควรที่จะเอาที่ดินผืนใหญ่สงวนเอาไว้ จึงน่าจะมาใส่อยู่ในพระราชบัญญัตินี้ เพราะว่าเป็นที่ที่เราจะช่วยเกษตรกรผู้ยากไร้ ในประการสุดท้าย กระผมคิดว่าการที่เสนอมาในร่างนี้ จะไม่มีข้อเสียหาย ถ้าสมานี้ผ่าน เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าในร่างที่เขียนมานี้ มีได้เขียนบังคับว่าให้รัฐจัดตั้ง เป็นแต่เพียงเขียนว่ารัฐอาจจะจัดตั้งขึ้นมาเท่านั้น ในที่ดินของรัฐปล่อยให้เป็นเรื่องซึ่งรัฐบาลจะได้ใช้ดุลพินิจต่อไปข้างหน้าว่ามันเป็นการสมควรไหม ถ้าสมควรก็จัดตั้งขึ้นในตามนี้ ถ้าไม่สมควรก็ไม่จัดตั้ง เพราะฉะนั้นท่านที่ยังติดใจสงสัยในเรื่องว่าจะปฏิบัติได้หรือท่านก็โปรดวางใจได้ว่าเราไม่ได้บังคับว่าต้องทำ การที่จะเขียนว่าต้องทำก็ไม่ถูก เพราะเราก็ไม่แน่ว่าจะทำได้หรือไม่ เป็นแต่เพียงเปิดโอกาสว่าถ้าจะทำก็ได้ และนี่ก็เป็นหลักการซึ่งวางไว้กว้าง ๆ แล้วก็ให้มีการกำหนดรายละเอียดในกฎกระทรวง กระผมขอความกรุณาท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายได้โปรดพิจารณาปัญหาเรื่องนี้ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากที่จะช่วยประเทศชาติเราแก้ไขปัญหาทำให้สังคมเราสามารถปรับตัว ได้โปรดพิจารณาโดยจิตว่างแล้วก็ด้วยปราศจากอคติ ขอบพระคุณครับ

พลตำรวจตรี สืบ พงษ์สุวรรณ (กรรมธิการ) : ท่านประธานที่เคารพและก็ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม พลตำรวจตรี สืบ ขอสงวนไว้นั้นก็เพราะเหตุว่าการที่เราจะจัดรูป

LIRT

นิคมอเนกประสงค์นี้ ที่ทำได้ผลมาในญี่ปุ่น ในอิสราเอลก็ดี เป็นเพราะแรงศรัทธาในการที่เขาจะสร้างประเทศของเขาให้เป็นเอกราช คนยิวกระจายอยู่ทั่วโลกแรงศรัทธาที่จะสู้เพื่อความ เป็นเอกราชนี้มันสูงสุดจนกระทั่งเอาชีวิตเข้าเสี่ยงได้ เอาความตายเข้าไปแลกได้ มันมากกว่า ที่นี้ประเทศของเรานั้นเป็นประเทศเอกราชมาแต่ตั้งอำบรพร์แรงศรัทธาเหล่านี้เราไม่มี นอกจาก ใช้วิธีบังคับแบบคอมมูโนอย่างที่อาจารย์อดุลกล่าว แต่ว่ากระผมมีข้อตั้งก็คือว่าการที่เราจะ ช่วยประชากรผู้ยากไร้อย่างที่ทำนดอกเตอร์อดุลพูดนั้นกระผมเห็นพ้องด้วยว่าการที่เราจำเป็นต้องช่วยเหลือประชากรผู้ยากไร้ มิฉะนั้นกฎหมายปฏิรูปที่ดินนี้ก็จำเป็นต้องมีขึ้น แต่ การช่วยเกษตรกรผู้ยากไร้หรือคนที่ไม่มีมีโอเปล่า ๆ นี้ เรามีอยู่แล้วคือกรมประชาสงเคราะห์ ที่ดำเนินการจัดทำอยู่ วิธีการก็คือว่าแบบเดียวกับที่แมกไซไซทำ ขอประทานโทษที่อาจจะพูด เรื่องต่างประเทศสักนิดนะครับ คือว่าก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในนิคมประชาสงเคราะห์นั้นเขาก็มี โรงยวเหยียดเชียวครับ แล้วก็มีการกินอยู่ร่วมกัน อยู่สักเดือนหนึ่ง เพื่อให้เคยชินกับภูมิประเทศ แล้วเขาก็ถางให้เสร็จ พอถางแล้วก็เข้าไปลงมือทำแล้วก็ยังได้เงินค่ากินอยู่ระหว่างนั้นเป็นค่าทดแทน แล้วก็จ่ายให้ในตอนหลัง นี้เรามีนิคมประชาสงเคราะห์ของเราอยู่แล้ว ประเด็นใหญ่ก็คือว่า คนไทยนั้นนะมีสัญลักษณ์ของเราอยู่อย่างหนึ่งหรือคำพังเพยโบราณที่กล่าวไว้ว่า คนไทยนั้น ไม่อยากทำนาเข้าสวน ทำสวนเข้าหุ้นหมายความว่าถ้าไปทำกับผู้ใดแล้วก็อาจจะมีการเอาเปรียบกัน โดยทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์นั้น ถ้าเราเห็นได้ว่าผลประโยชน์ที่ได้รับนั้น มาตรา ๓๒ ฉ บรรดาทรัพย์สินและรายได้ต่าง ๆ จากการดำเนินงานของนิคมเกษตรกรอเนกประสงค์แห่งใด ให้เป็นของนิคมเกษตรกรอเนกประสงค์แห่งนั้น สมาชิกโดยลำพังหรือโดยร่วมกันก็ตาม ไม่มีสิทธิแบ่งทรัพย์สินหรือรายได้นั้นไม่ว่ากรณีใด รายได้ที่ไม่ได้แบ่งนี้ละครับ ซึ่งกระผม หวัง เพราะเหตุว่าการที่คนเราจะทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้นก็อยู่ที่รายได้ที่แต่ละคนรับ ถ้ารายได้มีมาก คนก็ทำงานได้เต็มที่ในเมื่อรายได้เท่ากัน ตกกลางตามนิคมนี้ ตามทฤษฎีนี้ ก็หมายความว่าทุกคนรายได้เท่าเทียมกันหมดมีการกินอยู่เหมือนกันหมด มีโรงเรียนอาหาร อย่างเดียวกันหมด มีโรงเรียนสอนลูกสอนเด็กเหมือนกันหมด ผลที่สุดก็จะเข้ากฎทางเศรษฐศาสตร์ ที่ว่างานนั้นคือความยากลำบากที่มนุษย์จำเป็นต้องฝืนใจทำครับ ฝืนใจทำเพื่ออะไร เพื่อรายได้ ของประโยชน์ส่วนตัว ที่นี้เมื่องานนี้ไม่ได้ประโยชน์ส่วนตัวก็จำเป็นต้องได้เท่ากันแล้วก็จะมีความ โน้มเอียงคนที่ทำงานได้ดีเข้มแข็ง คนที่มีประสิทธิภาพก็จะมีคามโน้มเอียงไปในทางที่

จะทำงานเท่ากันกับคนที่มีความสามารถที่สุด เพราะฉะนั้นกระผมน่าจะว่าการที่คนทุกคนไม่มี
 ส่วนแบ่งเป็นของส่วนกลางและได้เหมือนกันหมด นี้ทำให้ประสิทธิภาพของนิคมนี้เกือบจะ
 ไม่มีเลยหรือน้อยลงไปมากครับ ที่กระผมคัดค้านก็เพราะเรื่องนี้ครับ ที่กระผมสงวนไว้ แต่
 ถ้ามีการแบ่งรายได้ตามส่วนเฉลี่ยแห่งความสามารถแล้ว กระผมว่าสิ่งนั้นก็จะเป็นของดี มีฉะนั้น
 นิคมนี้ก็จะประกอบด้วยนิคมแห่งคนขอทานกับนิคมแห่งคนเสพยาเสพติดให้โทษ กระผม
 อยากจะทราบเรียนว่าความจริงผลดีก็มีครับที่จะได้รับอย่างที่ท่านดอกเตอร์อดุล และที่ท่าน
 สมาชิกผู้มีเกียรติคืออาจารย์บุญย์ กล่าว บอกว่าจะทำให้พวกอยู่ในป่าได้เข้ามาอยู่ในแผนการนี้
 โครงการการดูแลแพทย์นี้ ผลดีก็มีอยู่บ้างเหมือนกันถ้าจะนับว่าเป็นผลดีนะครับ แต่ว่ากระผม
 ว่าการปฏิบัติโดยวิธีนี้ย่อมจะทำได้ยากและเป็นไปไม่ได้กระผมจึงคัดค้านและขอสงวนไว้
 ขอขอบคุณครับ

นายจันทร์ อินสุเทพ : ท่านประธานที่เคารพ ผมเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะต้อง
 นำเอานิคมเกษตรกรรมไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ พวกผมอยู่ในชนบทได้กอดลูกกอดทุกที่
 ร่วมกันกับราษฎรมา ได้เห็นความเป็นอยู่ได้เห็นเยี่ยงอย่าง ได้เห็นตัวอย่างซึ่งนิคมของกรม
 ประชาสงเคราะห์จัดขึ้น มันเป็นการยกฐานะคนยากไร้ขึ้นสู่ฐานะที่ดี ประเทศไทยมีป่าคุ้มครอง
 มีป่าสงวนยังอยู่อีกเยอะ แต่คนที่ไร้ที่ทำกินนั้นก็ยังมีเยอะเช่นเดียวกัน มีทางเดียวซึ่งทางราชการ
 จะเข้าร่วมมือช่วยเหลือคนยากไร้ขึ้นมาให้มีที่ทำกิน คือทางราชการเข้าร่วมจัดวิธีปฏิรูปที่ดิน
 แบบนิคมเกษตรกรรมประเภทนี้ครับ เพื่อช่วยให้เขามีฐานะมีที่ทำกิน จริงอยู่เศรษฐกิจ
 กับสังคมเป็นการเกี่ยวเนื่องกันมาก ถ้าเศรษฐกิจในครอบครัวดีสังคมก็ไม่วุ่นวาย ถ้าเศรษฐกิจ
 ในครอบครัวไม่ดี หมายความว่าท้องไม่อิ่ม ปากท้องไม่อิ่มแล้ว ความวุ่นวายมันทำไม่จะไม่เกิดขึ้น
 มันต้องดิ้นรนเอาตัวรอดให้ได้ เดียวนี้พวกผมอยู่ตามชนบทหมู่บ้านนั้นพูดถึงสังคมมันมีสังคม
 อยู่ ๓ ระดับ ระดับสังคมในเมือง ระดับสังคมปานกลาง ระดับสังคมส่วนย่อย มันไปอยู่ที่
 สังคมส่วนย่อย พวกคนยากไร้ ถ้าว่ารัฐไม่มองถึงคนยากไร้ในประเทศไทยมีจำนวน ๔๐ ล้าน
 คนยากไร้นี้เกือบจะ ๓๕ ล้าน นอกจากนั้นก็เป็นคนพออยู่พอกินขนาดปานกลาง ถ้าเราไม่ริบ
 มองอย่างนี้จะให้ใครไปช่วยได้ที่ไหน ถ้าเข้าไปทำที่ดิน เจ้าหน้าที่ที่ดินก็ไปไล่ออกบอกว่าเป็น
 ที่สงวน เป็นป่าสงวน เป็นป่าคุ้มครองเขาก็หมดมานะในทางที่จะต้องมีความหวังจะได้เป็นเจ้าของ

LIRT

ที่ดินเอง เพราะฉะนั้นที่บรรจุในรูปนิคมเกษตรกรนอกประสงค์เข้าไว้เห็นเหมาะสมอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางอ้อม ขอขอบคุณครับ

นายแพทย์ อมาตยกุล ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอประทานกราบเรียนว่า สำหรับในหมวดที่ ๒ ทวี ว่าด้วยเรื่องเกษตรกรนอกประสงค์นี้ กระผมมีความเห็นว่า คนไทย เป็นมานานแล้ว ที่เราปนกันทุกบ้านทุกช่องว่าไม่ค่อยอยากจะทำงานแต่อยากจะมีเงิน ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด คือร้องว่าจนแต่ว่าขี้เกียจ เพราะฉะนั้นยิ่งชาวกลีกรด้วย แล้ว กระผมเคยได้รับฟังว่า โดยเฉพาะผู้ชายทำงานน้อย ปลอบให้ผู้หญิงนี้ทำงาน ทาบน้ำ ผ่าฟัน หุงข้าว ซ่อมข้าวต่าง ๆ แล้วผลสุดท้ายก็เล่นการพนันไปไรนาก็ไม่มี เพราะฉะนั้นถ้าหากว่า เราจะได้จัดให้มีนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ขึ้นแล้วนี้ กระผมเห็นว่าจะเป็นทางอันหนึ่งที่จะ ช่วยให้คนนี้ได้มีความอยู่ดีกินดีขึ้น คนไทยทั้งหลายท่านประธานที่เคารพ ยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ๆ หลายหมื่นหลายพันคน เท่าที่เราได้ช่วยกันอยู่นี้ เราช่วยกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่ เรายังไม่ได้ช่วยกันถึงแก่น คนอดอยากเราก็เอาปลาไปให้เขากิน ให้ปลาไปตัวหนึ่ง เขาก็กินหมด ไปตัวหนึ่ง พรุ่งนี้เขาก็อดอีกแต่ถ้าเผื่อว่าเราจะสอนให้เขาได้ตกปลาเป็น ทอดแหเป็น ไปหา ปลากินเองได้ อันนี้เขาก็จะมีที่ทำมาหากิน เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าน่าที่จะสนับสนุนให้ นิคมนอกประสงค์นี้ได้ผ่านไป แต่กระผมมีความติดใจอยู่ในประเด็นที่ว่า ควรที่จะเขียนให้ ชัดเจนยิ่งกว่านี้ในประเด็นที่เรียกว่ามีสิทธิที่จะเข้า และมีสิทธิที่จะออกได้ ที่นี้ในมาตรา ๓๒ เบญจ นั้นไปเขียนเอาไว้ชัดมาก บอกว่าผู้ที่จะลาออกก็ออกได้ และที่ประชุมใหญ่ นั้น มีสิทธิที่จะให้สมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดที่ปฏิบัติตนไม่สมควรให้ออกจากสมาชิก แล้วบางทีถ้าเขา มีสิทธิที่ออกก็อาจจะให้ทุนให้รอนให้เงินเขาไป แต่ทำนองเดียวกันเวลาเดียวกันก็ไปขัดกัน คือขจัดกันที่นี้หมายความว่ามาตรา ๓๒ จัตวารวรรคสามสุดท้าย ถ้าเขาลาออกเองโดยสมัครใจ ก็มีสิทธิได้รับเงิน แต่ไปเขียนเอาไว้ในมาตรา ๓๒ ฉ ซึ่งท่านกรรมาธิการผู้หนึ่งได้คัดค้าน เอาไว้บอกว่าจะไม่ได้อะไรเลย อันนั้นกระผมก็ไม่เห็นด้วย และเมื่อเวลาจะเลิกนิคมนี้ไปก็ กลับจะโอนทรัพย์สินอะไรต่าง ๆ ไปให้รัฐหมด ซึ่งกระผมก็เห็นว่าถ้าเผื่อว่าผู้ยากผู้จนทำมาหากินกันมาด้วยดี แต่ว่ามีเหตุจำเป็นที่จะต้องเลิกทรัพย์สินใด ๆ นั้นก็ควรที่จะแบ่งปันส่วน ให้กับผู้ที่เขาได้ร่วมกับนิคมนั้นมาด้วยดี ให้เขาได้เงินได้รับแบ่งปันส่วนไป แต่ที่นี้ในมาตรา

LIART

๓๒ จัตวา วรรคที่สามกับมาตรา ๓๒ ฉ มันขัดกันเหลือเกิน ขัดว่าอย่างไร ก็แบ่งทรัพย์สินไม่ได้ ไม่มีสิทธิ์แบ่งทรัพย์สินไม่มีแบ่งสิทธิแบ่งรายได้นี้ครับ ผมอ่านดูแล้วไม่เข้าใจ อันนี้ก็อยากจะขอความกรุณาว่าผมเห็นว่าควรที่จะได้แก้ไขปรับปรุงตรงไหนเสียให้เรียบร้อยก็จะเป็นการเหมาะสมมาก กระผมสนับสนุน สนับสนุนที่เห็นว่าบ้านเมืองสมัยนี้ แม้แต่ลูกของเรา ท่านประธานที่เคารพที่เกียจที่สุด ล้างซามก็ไม่มี ต้องบังคับ กินแล้วต้องล้าง พ่อยังต้องล้าง ลูกก็ต้องล้าง ต้องไปจ้างคนใช้มาอะไรมาซั้เกียจทั้งนั้น ซั้เกียจติดสันดานไปจนกระทั่งเป็นหนุ่มเป็นสาว ออกลูกออกเต้ามาซั้เกียจกันหมด เวลาที่เราจะต้องอบรมสั่งสอนให้ผู้คนนี้ ชยันเข้า เรายิ่งยากจน ชาติเรายิ่งยากจนเราก็ต้องมีความชยัน เพราะฉะนั้นนิคมนี้จะส่งเสริมให้คนที่ไม่มีฐานะไม่มีทรัพย์สินไม่มีที่พึ่งใด ๆ แล้วเข้ามาอยู่ในนี้แล้วก็ขอให้ใช้แต่ความชยัน ลูกเขาก็จะเลี้ยง ภรรยาเขาก็จะเลี้ยง มีซินีมาสโคปดูด้วยมีติก ๔ ชั้นเล่าเรียน กระผมก็ว่า มันดีครับผม ขอขอบพระคุณ

นางจันทะนี สันตะบุตร: ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดิฉันขอสนับสนุนท่านกรรมาธิการคือคุณหญิงสุภาพ ยศสุนทร และท่านดอกเตอร์ อดุล วิเชียรเจริญ ดิฉันอยากจะขอเรียนชี้แจงเพิ่มเติมเล็กน้อย ส่วนในรายละเอียดนั้น ท่านกรรมาธิการก็ได้ชี้แจงแล้ว สำหรับประเทศที่เราได้นำเอามาปรับปรุงเป็นตัวอย่างของเรานั้น ในด้านการปกครอง ดิฉันอยากจะเรียนว่าเขาได้แบ่งหรือว่าจัดบุคคลของเขา บุคคลของเขานั้นยอมรับสภาพที่จะเป็นบุคคลถึง ๓ ประเภทด้วยกัน ประเภทแรกคือประเภทซึ่งสามารถช่วยตัวเองได้เหมือนพวกเรา ๆ ที่เข้ามาอยู่ในสภานี้พวกนี้เราเชื่อแน่ว่ามีความกระตือรือร้น มีความอยากเป็นตัวของตัวเอง เพราะฉะนั้นจะช่วยทำให้ประเทศชาติและช่วยเศรษฐกิจของชาติบ้านเมือง เพราะฉะนั้นเขาจะไม่แตะต้อง ปล่อยให้มันเป็นเอกเทศจะทำอะไรก็ได้ แต่ต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมายและโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเสียภาษีให้กับรัฐบาลเต็มเม็ดเต็มหน่วย แม้กระทั่งจะออกไปต่างประเทศเพื่อเหตุใดก็ตาม ถ้ามิใช่ไปโดยราชการแล้วก็ต้องเสียภาษีให้กับประเทศของเขา ประเภทที่สอง คือบุคคลที่จะช่วยตัวเองได้เช่นเดียวกัน แต่อาจขาดปัจจัยในด้านอื่น ๆ ดังนั้นบุคคลประเภทนี้จะรวมตัวกันเพื่อความเข้มแข็งในการที่จะไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ พุดง่าย ๆ ก็คือประเภทสหกรณ์นั่นเองส่วนประเภทสุดท้ายคือพวกที่ไม่

สามารถจะช่วยตัวเองได้นั้น คือเป็นพวกที่เรากำลังท้วงอยู่พูดถึงบุคคลซึ่งไม่สามารถจะช่วยตัวเองนั้นบางที่เขาสามารถช่วยตัวเองได้แต่ไม่มีโอกาสเพราะว่าขาดการศึกษาหรือในด้านเศรษฐกิจความไม่รู้เท่าถึงการณ์ เช่นพวกสลัมหรือพวกชานาที่ไม่สามารถจะมีที่ดินเป็นของตัวเอง พวกนี้ถ้าเผื่อว่าเราให้โอกาสเขา ให้เขามีได้รับปัจจัยสี่คือหมายความถึงมีพื้นฐานของการครองชีวิตหรือว่าการครองชีพที่ดีขึ้น ดิฉันเชื่อแน่ว่าถ้าเราให้เขาก็คงจะดีกว่าที่เขาเป็นอยู่ในปัจจุบัน เขาคงจะต้องเต็มใจรับเอาทีเดียว นอกจากนั้นเขายังจะมีงานทำ งานนั้นก็ยังคงเลือกทำได้ตามความถนัดอย่างที่คุณหญิงสุภาพท่านได้แจกแจงให้ฟังแล้ว โดยเฉพาะสำหรับเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นลูกของพวกที่ไม่สามารถที่จะช่วยตัวเองได้นี้ เมื่อเติบโตขึ้นก็จะต้องเป็นกำลังของประเทศชาติเป็นเยาวชนที่ดีเพราะได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง นอกจากนั้นก็ยังมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาตามความสามารถและตามความถนัด ถ้าจะเป็นเพชรก็จะต้องจมโคลนอยู่ต่อไปก็อาจจะได้ผู้นำที่ดีของประเทศไทยในอนาคตซึ่งเราก็ไม่แน่ว่าเด็กพวกนี้อาจจะมาเป็นนายกรัฐมนตรีหรือเป็นรัฐมนตรีเหมือนอย่างดั่งที่ประเทศอิสราเอลเขาได้มีอยู่ นอกจากนั้นยังจะให้โอกาสกับผู้ที่มิจริตทรธอยากจะทำเสียสละตัวเองเข้าไปช่วยในกลุ่มชนได้ทำงานให้เต็มที่ ดิฉันเชื่อแน่ว่าจะต้องมีบุคคลประเภทที่เสียสละนี้มากมายแล้วก็รอคอยอยู่ดั่งที่ดอกเตอร์อดุลท่านก็ได้พูดไปแล้ว ที่ท่านสมาชิกบางท่านบอกว่าเป็นการบังคับนั้น ดิฉันว่าเมื่อได้แจกแจงแล้วว่ามิบุคคลหลายประเภทเช่นนี้ดิฉันก็เชื่อว่าท่านคงจะเข้าใจว่าไม่เป็นการบังคับ เพราะการที่จะเข้าไปอยู่ในกลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มอะไรก็ตามที่เราจัดให้ก็มีโอกาสที่จะออกมาได้ถ้าเขาไม่สมัครใจเขาก็สามารถที่จะออกมาได้ตามเงื่อนไขแล้วก็ที่บอกว่าท่านสมาชิกสงสัยว่าถ้าออกมาแล้วจะไม่ทำอะไรเขาเลยนั้น ดิฉันคิดว่าข้อนี้เป็นข้อปลีกย่อย เท่าที่ดิฉันทราบที่ดิฉันได้ไปศึกษาหรือเข้าไปอยู่กับเขามวันสองวันนั้นก็ได้ทราบว่าเมื่อเขาออกมาแล้วทางกลุ่มก็ได้จัดสรรจำนวนเงินให้จำนวนหนึ่งพอที่จะเลี้ยงชีพไปได้จนกว่าจะหางานทำใหม่ได้ ยิ่งกว่านั้นก็ยังมิสิทธิที่จะเก็บออมหรือสะสมทรัพย์สินเป็นของตัวเองได้ เท่าที่ดิฉันทราบบางคนที่อยู่ในกลุ่มคิปปุตนี้เขาก็มีโอกาสที่จะมีรถยนต์หรือว่าอะไรเป็นของตัวเอง ถ้าเผื่อว่าเขามีความสามารถได้ทำงานในตำแหน่งที่เหมาะสมแล้วก็สามารถที่จะมีเงินติดกระเป๋าถ้าเผื่อว่าเขาจะออกไปประชุมในต่างประเทศ กลุ่มของเขาก็จะจัดสรรให้ การทำงานของในกลุ่มนั้นเขาก็จะเป็นแบบประชาธิปไตย จะมีการเลือกตั้งหรือวิพากษ์วิจารณ์กันได้ ถ้าเผื่อว่าคณะ

กรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งนั้นไม่ทำไปตามวัตถุประสงค์ที่เกิดประโยชน์กับกลุ่มแล้วเขาก็จะถูกถอดถอน เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเมื่อได้รับข้อเท็จจริงจากหลาย ๆ แห่งอย่างนี้แล้ว ท่านก็คงจะผ่านพระราชบัญญัติอันนี้โดยยอมรับข้อแปรญัตติของคุณหญิงสุภาพ เอาไว้ด้วย ขอขอบพระคุณค่ะ

นายบุญมา วงศ์สวรรค์ : ท่านประธานที่เคารพ ร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินนี้ที่จริงก็มีของดี ๆ มากมายทีเดียว แต่น่าเสียดายที่คณะกรรมการเกิดมีความคิดเห็นที่จะเพิ่มหมวด ๒ ทวินี้ขึ้นมา ซึ่งเป็นปัญหาซึ่งจะต้องได้เถียงถกเถียงอีกมากมาย ทำให้ล่าช้าเสียเวลาไปโดยใช่เหตุ เรื่องนี้กระผมคิดว่าไม่ใช่เรื่องซึ่งควรจะตัดสินใจกันง่าย ๆ แล้วก็ทันทีในขณะนี้ที่จริงเรื่องปฏิรูปที่ดินนี้แม้จะไม่มีหมวด ๒ ทวินี้ขึ้นมาก็ได้เองอยู่แล้ว ถ้าจะจัดให้มีนิคมเกษตรกรนอกประเทศแบบนิติบุคคล ก็น่าจะออกเป็นพระราชบัญญัติต่างหากขึ้นมา ไม่ควรจะเอามาแฝงไว้ในที่นี้ เรื่องนี้ว่ากันตามจริงถ้าหากจะให้หลาย ๆ คน ซึ่งสนใจที่จะอภิปรายในเรื่องนี้ได้พูดกันให้เต็มที่แล้วละก็พูดกันได้หลายวันทีเดียวครับ มันใกล้เข้าไปกับข้อที่ถกเถียงกันว่า ระบบนายทุนหรือระบบเสรีนิยมดีหรือไม่ดีกว่าระบบคอมมิวนิสต์ อันนี้ยังไม่ใช่ว่าระบบคอมมิวนิสต์โดยตรงก็จริง แต่ว่าใกล้เข้าไปมากครับ คือปัจจัยในการผลิตทั้งหลายเหล่านี้ไม่ใช่ของเอกชน เป็นของนิคมระบบคอมมิวนิสต์นั้นเป็นของรัฐ อันนี้เป็นของนิคม เพียงแต่ว่าเปลี่ยนขนาดเท่านั้นเองครับ จากขนาดใหญ่คือรัฐไปเป็นขนาดย่อยคือเป็นนิคม แล้วกระผมก็ยังเห็นว่าภาคปฏิบัติยังมีปัญหาอีกมากมาย ไม่น่าจะรีบด่วนออกกฎหมายมาในรูปแบบนี้ครับ กระผมขอยกตัวอย่างครับ มาตรา ๓๒ จัตวารวรรค ๒ เขียนว่า ผู้เป็นสมาชิกมีหน้าที่ทำงานเต็มความสามารถของตน เขาเพียงแค่นี้ก่อนเถอะครับ ใครจะเป็นคนตัดสินว่า นาย ก. นาย ข. ทำงานเต็มความสามารถแล้วหรือยัง ถ้าในนิคมนี้มีคนเพียง ๕ คน ๑๐ คน อาจจะไม่พันวิสัยที่ทุกคนจะคอยดูแลกันทั่วถึง แต่ถ้านิคมมีคนเป็นพันคนหมื่นคน ก็จะต้องมีหัวหน้าหน้าเข้าก็จะต้องมีหัวหน้าชนิดที่ระบบคอมมิวนิสต์ เรียกกันว่า หัวหน้าเซล (cell) คอยดูว่าใครทำงานเต็มหรือไม่ แล้วถ้าหากทำงานไม่เต็มที่จะลงโทษกันอย่างไรไม่ให้เอาอาหารกิน ไม่ให้เครื่องอุปโภคบริโภคเต็มที่ตามที่ควรจะได้เช่นนั้นหรือครับ ถ้าอย่างนั้นก็ขัดกับประโยคที่ ๒ ที่เขียนว่ามีสิทธิได้รับประโยชน์ตอบแทนตามความต้องการในรูปของที่อยู่อาศัย คือ

ผู้บริหารและบริการต่าง ๆ อันนี้วางหลักไว้แล้วว่า อย่างไร ๆ ก็จะต้องได้สิ่งเหล่านั้น แต่ในภาคปฏิบัติเองแม้แต่ประโยคที่ ๒ นี้ก็จะเกิดปัญหาว่า ใครเป็นคนตัดสินว่า ความต้องการในรูปของที่อยู่อาศัยนี้และบริการต่าง ๆ เหล่านี้นะครับ ใครต้องการมากสักแค่ไหนจึงจะพอเหมาะสมกัน อ้ายปรัชญาเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้เถียงกันตายเลยทีเดียวครับ แล้วพูดถึงการจัดการนะครับ มาตรา ๓๒ เบญจ เขียนไว้ว่า ให้การจัดการและการดำเนินงานของนิคมเกษตรกรนอกประสงค์อยู่ภายใต้การควบคุมของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก โดยสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิและส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยเสมอภาคกัน ฟังดูก็เพลินดีนะครับ แต่ถ้ามีคนเป็นพันคนหมื่นคนนี้จะจัดการกันได้อย่างไรครับ แม้แต่กิจการซึ่งเป็นนิติบุคคลเล็กๆ ขนาดบริษัทซึ่งอาจจะมีผู้ถือหุ้นเพียง ๑๐ คน ๒๐ คนก็ยังอุตสาห์มีประมวลแฟงบัญญัติหลักต่าง ๆ ที่จะให้ยึดถือในการที่จะบริหารงานจะต้องมีคณะกรรมการ บางทีมีคณะกรรมการใหญ่ คณะกรรมการย่อย เรียกว่าคณะกรรมการบริหารอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ นี่ทิ้งไว้ให้แล้วแต่ที่ประชุมจะตกลงกันเอง นี่ก็รู้สึกว่าจะควบคุมครองเป็นอย่างมาก มาตรา ๓๒ สัตต ก็เขียนไว้ว่า หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับสมาชิก การดำเนินงานเป็น ซึ่งคงจะคลุมถึงการจัดการด้วย และการเลือกนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็รู้สึกว่าจะหลวมเหลือเกิน กฎกระทรวงจะออกมาอีกทำไหน เราก็ไม่ทราบ คือเรื่องนี้รู้สึกว่าจะพิจารณากันให้ละเอียดรอบคอบจริง ๆ ครับออกมาเป็นรูปพระราชบัญญัติให้เต็มภาคภูมิ อาจจะต้องมีตั้ง ๒๐-๓๐ หรือ ๔๐ มาตรา กำหนดมาให้ละเอียด ถึงจะดูกันได้ถึงแก่นจริง ๆ ว่ามันจะไปรอดหรือไม่ กระผมเองก็เข้าใจเจตนาของเจ้าของร่าง เจ้าของความคิดนี้ก็เชื่อว่ามีเจตนาที่จะช่วยผู้ที่ยากจน แต่อยากจะให้คำนึงถึงภาคปฏิบัติว่ามันจะปฏิบัติได้จริงหรือไม่สักแค่ไหน เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าไม่เหลือวิสัยจริง ๆ แล้วละครับ อยากจะขอความกรุณาว่าน่าจะตัดอันนี้ออกไปพลางก่อน เพื่อเราจะได้พิจารณาหมวดอื่น ๆ ต่อไปมันจะได้ไม่มาชะงักอยู่แค่นี้ อันตรายมากครับที่จะตกลงเรื่องนี้กันแล้วปล่อยไปอย่างนี้ครับ ขอขอบพระคุณครับ

นายศักดิ์ดา สายบัว (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดั่งที่ท่านกรรมาธิการ ดอกเตอร์อดุลได้ชี้แจงแล้ว การที่เราบัญญัติหมวด ๒ ทวิ ขึ้นนี้ เรียกว่านิคมเกษตรกรนอกประสงค์นั้น ความมุ่งหมายก็เป็นการเปิดโอกาส ที่จะให้เราจัดระบบในเกษตรกรรมนี้เราแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับอุปนิสัยใจคอของคนประเภท

LIART

ต่าง ๆ เราจะให้คนสามารถเลือกใช้ชีวิตได้ ๓ แบบ คนที่มีกิเลสมากๆ นะครับ อยากแข่งขัน ไม่มีเครื่องสไลใจแล้วไม่ออกแรงทำงานก็ไปอยู่ระบบที่มีการแข่งขันกัน โดยเต็มที่เราก็มีให้ได้ คนที่มีกิเลสปานกลางนะครับ อยากยึดมั่นในทรัพย์สินของตนบ้าง ก็มาอยู่ในระบบจัดเป็นสหกรณ์ ถ้าหากคนที่เขามีกิเลสน้อยนะครับ หรือมีความจำเป็นบางประการ เขาก็อาจจะใช้ชีวิตแบบหนึ่งได้ ซึ่งมันน่าจะอยู่ร่วมกันไปได้โดยไม่เกิดปัญหาอะไรแล้วก็เป็นโลกนี้เขาก็พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าอย่างนี้เป็นไปได้ เป็นการเลือก ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติกล่าวถึงเมื่อกี้ว่า เรื่องนี้มันเป็นเรื่องปรัชญาอะไรใหญ่โต กระผมไม่เห็นมีเรื่องปรัชญาใหญ่โตอะไรเลย ถ้าหากมีคนกลุ่มหนึ่งรัฐบาลเห็นว่าคนกลุ่มหนึ่งนั้นยินดีที่จะร่วมกันใช้ชีวิตแบบนี้ ไม่เห็นทำให้ใครเดือดร้อนขึ้นมา แล้วถ้าเขาอยู่ด้วยกันได้ด้วยความเรียบร้อย เขาไม่ต้องการมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นของตนเอง ร่วมกันใช้อู่ร่วมกันทำประโยชน์ได้ผลตอบแทนแล้วก็แบ่งปันเท่าที่จะกระทำได้ ถ้าหากเป็นไปได้โดยสมัครใจ เรื่องอย่างนั้นนะครับ การจะใช้ชีวิตแบบนี้มันไม่ใช่เรื่องจะมาเขียนเป็นระเบียบกฎหมายแบบแผน ต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ ชีวิตแบบนี้เกิดขึ้นไม่ได้ครับ จะเป็นอย่างไรนั้นต้องร่วมกันวินิจฉัยตัดสินใจ เห็นพ้องต้องกันอยู่กันได้ คนไหนที่เข็ญเขาก็ใช้แซงก์ชัน (sanction) โดยวิธีอื่นครับ ผลักดันกันโดยวิธีอื่น ไม่ใช่เรานี้จะมาเขียนกฎหมาย ก.ข.ค.ง. นี้ใช้ชีวิตฉัน ชีวิตนี้มันเปิดครับ เมื่อเปิดมากเราก็ต้องปล่อย แต่ถ้ามีใครทำได้ กระผมว่ามันจะได้ประโยชน์อันมหาศาลสำหรับชาติบ้านเมืองสำหรับกลุ่มชนนั้นด้วย อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ อันนี้แหละจะเป็นแหล่งผลิตครับ คนที่เสียละกิเลสคนส่วนหนึ่งอาจจะมาอยู่เพราะความจำเป็น บุคคลส่วนหนึ่งมาอยู่เพราะปรัชญาของเขา เพราะเป็นคนไม่มีกิเลส ไม่คิดถึงตัวเอง พร้อมทั้งจะมาเป็นผู้แนะนำครับ ในนิคมแบบนี้ ถ้าหากเป็นไปได้กระผมว่าจะเป็นประโยชน์มหาศาลแก่ชาติบ้านเมือง กระผมไม่เห็นว่าจะมีปัญหาขัดแย้งอะไร ถ้าเราปล่อยให้มีหมวด ๒ ทวินะครับ นิคมเกษตรกรนอกประสงค์ เรื่องรายละเอียดปลีกย่อยเป็นเรื่องที่คนนั้นนะครับเขาจะร่วมวินิจฉัยตัดสินใจ ถ้าเขาร่วมกันวินิจฉัยตัดสินใจไม่ได้ เราก็มีอันนี้ขึ้นมาไม่ได้ เพราะกฎหมายนี้มันบังคับให้มี แต่ถ้ามีขึ้นมาได้ กระผมคิดว่ามันจะเป็นประโยชน์มหาศาล แต่ถ้ามีขึ้นมาไม่ได้ก็ไม่เป็นไรกระผมไม่เห็นว่าจะมีปัญหาเรื่องปรัชญาหรือเรื่องขัดแย้งอะไรขึ้นมา ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน

LIRT

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ท่านประธานสภานิติบัญญัติ ฯ กฎหมายซึ่งมีชื่อว่า ปฏิรูปที่ดินนี้เป็นที่สพอารมณ์และต้องใจของผู้ที่ได้ฟังเป็นอันมาก แต่ถ้าหากว่าได้คิดกัน ให้ละเอียดรอบคอบ จะได้ฟังในวาระที่ ๑ และในขณะที่กำลังอภิปรายถึงหมวดที่สำคัญนี้ แล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นกฎหมายแห่งความไม่แน่ใจ และเป็นกฎหมายแห่งความหวาดระแวง กระบวนการที่มีความต้องการที่จะแก้ไขหมวดนี้นั้นแสดงความไม่แน่ใจว่าถึงกับไม่มีศรัทธา ไม่มีศรัทธาว่าคนไทยเรานี้รักอิสระเสรีภาพพอที่จะเสียสละเข้ามาอยู่ในสิ่งที่เราจะเรียกว่า นิคมเกษตรกรรมนี้ ถึงกับบอกว่า คนไทยเรานี้ไม่ชอบเข้าหุ้น ท่านก็ยกเอาคำพิงเพยเก่า ๆ โบราณ ๆ ซึ่งถ้าหากว่าเราไม่แก้ไขจุดมุ่งหมาย หรือเจตนารมณ์ของเราเสียใหม่นี้ เป้าหมายของการสร้างบ้าน สร้างเมืองนี้จะไปกันที่ไหนในการที่ได้มีผู้เสนอเข้ามาได้ แสดงว่าเขามีน้ำใจเหมือนกันที่จะ เอาเรื่องใหม่ ๆ เข้ามาเพราะว่าปฏิรูปที่ดินนี้เป็นเรื่องที่จะต้องเสี่ยงเป็นเรื่องที่จะต้องสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น และกล้าที่จะทำ แต่เนื่องด้วยอันนี้แหละครับ แต่เนื่องด้วยในการที่เราจะกล้าเสี่ยงกล้าทำ และทำในเวลาอันสั้นนี้แหละครับ กระผมจำเป็นที่จะต้องขอเวลาที่จะเรียนต่อสภานี้สัก เล็กน้อยว่าเป็นการกระทำที่ไม่ใช่ทั้งหมดอย่างเดียวนะครับ มันทั้งหอก แล้วมันเป็นหอก ข้างแครง แล้วมันเป็นหอกโมกศักดิ์ด้วย ท่านจะไปหาสังครนี้ตีขวานี่ จะปล่อยให้ให้รัฐบาล ชุดต่อไปเขาไปหาอย่างนั้นหรือ กระผมเห็นว่าถึงแม้กระผมจะไม่ได้อภิปรายในชั้นแรกที่จะ คัดค้านพระราชบัญญัตินี้ด้วยความปรารถนาดี และด้วยเห็นว่าปฏิรูปที่ดินนี้เป็นเรื่องที่เรา จำเป็น แต่เครื่องมือกฎหมายฉบับนี้คือเครื่องมือ แต่ถ้าหากว่าดูให้ดีครับ เครื่องมือที่ได้เปลี่ยน เข้ามานี้แหละครับ แก้กั้นจนไม่รู้จะอย่างไร ๆ ใจกระผมนะมีความเห็นอีกอย่างหนึ่ง แต่ว่ามี ท่านบางท่านในครั้งหนึ่งได้บอกว่าทำไมท่านไม่แปรญัตติท่านเคยนั้น กระผมอยากจะเรียน ว่าถ้าจะแปรญัตตินี้ต้องแปรทุกมาตรา แก้กั้นหมดเลย ผิดหลักการ ทำไม่ได้ กระผมยก ตัวอย่างสักชนิดหนึ่งครับขอเวลาแล้วท่านอย่าว่ามานอกประเด็น มีอยู่ชนิดเดียวอย่างเป็นต้นว่า มาตั้งสำนักงานขึ้นและที่แรกจะไปมีประธานรองประธานมีอะไรต่าง ๆ เสร็จแล้วกรรมการ ทำถูกหรือครับได้แก้มากจนกระทั่งเป็นหน่วยงาน อันนี้ถูกต้อง แต่เสร็จแล้วถ้าท่านไปดูชิมิ คณะกรรมการขึ้นมาควบคุมการบริหารของเลขาธิการในสำนักงานนี้ และปลัดกระทรวงทำ อย่างไรครับ การบริหารในเรื่องนี้ทำอย่างไร งานอันนี้ไปไม่ได้ เดินไม่ได้ ท่านเอาหอกข้างแครง ที่มรักรั้วสองข้างไว้เลย รัฐบาลคนมาใหม่นี้จะลำบากอย่างยิ่ง และถ้าหากว่าอย่างที่ท่านประธาน

กรรมการได้บอกก็ไปแก้เอาสิครับ กระผมอยากจะขอเรียนว่า ปัญหาอันแรกของรัฐบาลชุดนี้ไม่ว่าจะมีผู้ที่นั่งอยู่ในห้องนี้อาจจะมีโอกาสหรือไม่มีโอกาสก็ตาม ปัญหาอันแรกที่จะต้องทำก็คือว่ารีบมานั่งอ่านดูว่ากฎหมายที่สภาประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายนี้ท่านได้สร้างนามสร้างชวากอะไรไว้มาก งานอันแรกต้องมาขอแก้กฎหมายต่าง ๆ นี่เสร็จแล้วการบริหารประเทศ การพัฒนาประเทศจะไปอย่างไร และถ้ารัฐบาลต่อไปไม่สามารถจะทำได้ภายในเวลาอันสั้น อะไรจะเกิดขึ้น ปัญหาทางเศรษฐกิจก็มีอยู่มากมายยังจะต้องมานั่งแก้ปัญหามานั่งคอยถอนทอกไม่กตักดีกันอยู่เช่นนี้ ทำไม่สำเร็จ ก็อ้างว่าประชาธิปไตยนี้ไม่ดี ประชาธิปไตยนี้ไม่เป็นเรื่อง เสร็จแล้วใครครับที่จะเข้ามาเพราะฉะนั้นแปลว่าผลงานของเราทั้งหมดนี้จะล้มระเนระนาดหมดเลย แต่ว่าเราไม่ได้ทำในการสร้างประชาธิปไตยได้เลย กระผมขอเรียนอันนี้ไว้ และในการที่กระผมได้กล่าวแต่ต้นว่า เป็นกฎหมายแห่งความไม่แน่ใจ กฎหมายแห่งความไม่รอบคอบนั้น ท่านจะเห็นได้เลยว่าในหมวดนี้เขียนแต่คำว่าอาจเอาไว้ ซึ่งแสดงว่าถึงแม้ว่าเราจะได้พยายามสร้างในสิ่งที่ดี แต่ก็ไม่มี ความแน่ใจ ดังนั้นถ้าหากว่าจะมีการปฏิรูปที่ดินในแง่กฎหมาย รัฐบาลน่าจะได้เสนอมาลีกก่อน รัฐบาลน่าจะได้เสนอมาคอร์จะทำอย่างไร มิใช่มาโยกเยกโยเยหย่อนยานจนกระทั่งกรรมการมาบอกจะเอาคิปปุตก็เอา เอากัน แต่ว่าใช้คำว่า "อาจ" กัน ควรจะต้องได้กลิ่นกรองกันมาว่า เหตุไฉนจึงไม่ได้ใส่เรื่องคิปปุตหรือจะเรียกอะไรก็ตามนี้ นะครับ การเรียกคิปปุตอาจจะเป็นการ อาจจะไม่ยุติธรรมแก่ท่านผู้เสนอหมวดนี้รัฐบาลเหตุไฉนจึงไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่จะนำมาใช้เพื่อปฏิรูปที่ดินนี้มีอะไรบ้างควรจะตั้งธนาคารที่ดินหรือไม่ ธนาคารระยะยาวหรือไม่ อันนี้ไม่มี จะต้องใช้เงินจริงๆ ประมาณเท่าไร จะเริ่มอย่างไร อันนี้เขียนไว้อย่างกว้างๆ จังหวัดไหนก็ได้ พิจารณาดูก็แล้วกัน เสร็จแล้วก็มาตั้งสำนักงานขึ้นมา แล้วก็มาเสนอกฎหมายปรับปรุงคณะปฏิวัติกันอีกต่อไปรัฐบาลเมื่อจะกล้าเสนอกฎหมายซึ่งกระเทือนต่อพื้นฐานของสังคม แต่ไม่ใช่ว่ากระผมคัดค้านนะครับ ควรจะต้องกระเทือน สังคมของเราจะต้องเปลี่ยนรูปกันเสียบ้าง และไม่ใช่เราจะถือว่า ถ้าคนยากจนแล้ว เราจะไม่ช่วยหรือจะกลัวแต่ว่าสีแดงสีนั้นแล้วจะไม่ช่วยคนจนในการที่กรรมการหลายท่านได้เสนอความคิดอันนี้มา กระผมขอชมเชย กระผมเห็นว่าเราต้องพร้อมที่จะรับความจริง ต้องพร้อมที่จะกล้าเผชิญกับอนาคต ก็เมื่อเราไม่ได้บังคับเขาไม่ได้บีบบังคับไม่ได้ใช้กำลังอำนาจที่จะให้คนเข้ามาอยู่นิคมอันนี้ ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม

แบบที่ท่านมีความวิตกกังวลเลย ท่านอาจจะนึกแต่เพียงอย่างเดียวว่าคอมมิวนิสต์แดง แต่ท่านเคยนึกถึงคำว่ายูโทเปีย (Utopia) บ้างไหมครับ ยูโทเปียก็ใช้วิธีอันนี้มาตั้งแต่ตั้งเดิม และได้เกิดขึ้นในหลาย ๆ ประเทศ ก่อนที่จะมาถึงคิปปุตหรืออะไรนี้เสียอีก เพราะฉะนั้น กระทบคิดว่าเราไม่น่าที่จะมานึกแต่เพียงว่ากฎหมายฉบับนี้มีปรัชญาหรือมีอะไรต่าง ๆ ถ้าปรัชญาบางอย่างนี้เป็นปรัชญาที่เราจะสร้างชาติให้เจริญรุ่งเรือง กระทบไม่ขัดข้องที่จะรับ แต่กระทบขัดข้องในการที่เราเสนอกฎหมายมาในรูปแบบนี้ กระทบขัดข้องในการที่สร้างเค้าโครงมาในรูปแบบนี้ และจะขัดข้องในการที่เมื่อสร้างเค้าโครงประเภทนี้ขึ้นแล้ว รัฐบาลต่อไปจะต้องมานั่งกุมขมับว่าจะเอาอย่างไรกันดี จะเปลี่ยนไหม จะทำไปได้ไหม ถ้าทำไม่ได้ รัฐบาลต่อไปบอกว่าผมทำไม่ได้ กว่าตัวจะสุข งามันใหม่ไปหมดแล้ว ไม่รู้ว่ากฎหมายนี้ไม่ดี คนไม่รู้ว่ากฎหมายนี้ไม่ดี ก็มารุมเอารัฐบาลใหม่ต่อไป เลยกลายเป็นรัฐบาลไม่ดีล้มลุกคลุกคลานไปบ้าง กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้สร้างเครื่องมืออะไรเลยครับเพียงแต่เป็นปฎิญาสากลแห่งประเทศไทยเท่านั้น บอกว่าบัดนี้สมควรที่จะมีกฎหมายปฏิรูปที่ดินขึ้นมาแล้ว หรือบัดนี้สมควรที่จะมีสำนักงานปฏิรูปที่ดินขึ้นมาแล้ว นอกจากนั้นทำอะไรครับ แล้วหลังจากนั้นทำอะไร กระทบเสียใจครับ คือว่าเห็นใจอย่างยิ่ง และก็ไม่ได้ตั้งใจจะคัดค้านในวาระแรกและประกอบกับเวลาที่ท่านประธานให้ในวาระแรกนำดูเหลือเกิน ประชุมกันเวลาจวน ๆ จะ ๖ โมงแล้วเสร็จก็รับหลักการ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่กระทบเกรงเหลือเกิน กฎหมายฉบับนี้อาจจะถือว่าเป็นผลงานสำคัญของสภาชุดนี้ ถ้าเราท่านออกไปในรูปแบบนี้ กระทบรู้สึกเหลือเกินว่าเราจะไม่ได้สร้างพื้นฐานในการปฏิรูปที่ดินตรงกันข้าม เราจะไปทมนานาฬิกากลับครับ นาฬิกาจะหมุนกลับเลย แทนที่การปฏิรูปที่ดินจะไปเร็วขึ้น ก็จะต้องไปช้าลง ๆ อย่างมาก ๆ ด้วย เพราะว่าเมื่อปฏิบัติไม่ได้ รัฐบาลชุดต่อไปจะต้องพยายามที่จะแก้ไขกฎหมาย กว่าที่จะแก้กฎหมายฉบับนี้ได้แล้วกฎหมายฉบับนี้เป็นฉบับอิทครับ ไปเที่ยวแก้บ่อย ๆ ประชาชนจะเสถียรเอา บางคนไม่กล้าที่จะอภิปรายคัดค้านในเรื่องนี้ กระทบจึงเกรงเหลือเกินว่า ถ้าเรายังใจอ่อนยังพยายามยอมที่จะให้กฎหมายฉบับนี้หลุดออกไปได้ กระทบไม่ได้พูดถึงมาตอนนี้เลย ทั้งหมดนี้กระทบได้ดูแล้วเห็นว่าเสียใจที่จะไม่ยอมที่จะให้เราไปสร้างหอกให้กับรัฐบาลชุดต่อไป

นายแสวง หัตถ์เที่ยง : ท่านประธานที่เคารพ กระทบ แสวง หัตถ์เที่ยง ได้ฟังการอภิปรายของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายมาแล้ว ต่างคนต่างยกเหตุผลขึ้นมาอภิปรายนำฟังอยู่

LIRT

กระผมเห็นว่า การกำหนดจำนวนที่ดินจะมากหรือน้อยไปตามที่ท่านทั้งหลายมุ่งหมายไว้นั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งเป็นชาวกลีกรมีสิทธิครอบครองนั้น สำคัญอยู่ที่ ผู้ทำประโยชน์จากที่ดินนั้น ให้เกิดผลประโยชน์ได้จริง ๆ หรือไม่นั้น ได้มีที่ดินมาก แต่กำลังกาย กำลังทุน ความสามารถ ไม่เพียงพอ ทำได้เพียงครั้งเดียวหรือไม่ถึงครั้ง ที่เหลือนั้นก็ทิ้งว่างเปล่าเป็นดงเสื่ออยู่ ซึ่งทำเลที่ ให้ผู้อื่นเช่า เข้าอาศัยก็เปล่าประโยชน์ ไม่สมความมุ่งหมายของ พ.ร.บ.ฉบับนี้ สำหรับกระผม เห็นว่า พ.ร.บ.ฉบับนี้จะให้มากน้อยเท่าใดไม่ขัดข้องได้เคยหาประโยชน์จากที่ดินอันจำกัดเช่น ในรังไม้ฉำฉา ในกระถางดิน ในถุงพลาสติก เพราะกล้าพืชต่าง ๆ มาแล้ว และเห็นสมาชิก สหกรณ์บางแห่ง แล้วที่ได้ที่ดินคนละ ๒๐-๓๐ ไร่ ยังทำให้เกิดผลสมบูรณ์ขึ้นไม่ได้ ผลสุดท้าย ตกไปเป็นของผู้อื่น ข้อสำคัญอยู่ที่การจะทำจริงหรือไม่ กระผมขอฝากความคิดสักอย่างหนึ่ง หากให้กรรมสิทธิ์ที่ดินแก่บุคคลและกลีกรไปคนละ เพียงบริเวณที่มีผลจากพืชผลเท่านั้น ที่ดินอันเหลือจากนั้นควรเก็บจากภาษีบำรุงท้องที่ที่สูงและแพงที่สุด เพื่อป้องกันคนมีเอี่ยว และคนที่ทำนาบนหลังคน สภาพและตัวอย่างที่พบเห็นกันมาแล้ว เช่นนิคมต่าง ๆ ที่รัฐบาล จัดสรรในจังหวัดต่าง ๆ ให้เนื้อที่ดินและครอบครัวละเท่าใด ชาวนิคมนั้น ๆ ยกกระตือรือร้น ครอบครัวยุคสูงขึ้น ดีขึ้นกว่าเดิมทุกนิคมแล้วหรือยัง ได้บุกเบิกแผ้วถางปลูกพืชผลเต็มตาม ที่ดินนั้นแล้วหรือยัง มีเสียงโอดครวญว่าร้องว่ารัฐบาลไม่ส่งเสริมไม่ช่วยเหลือชาวนิคม ความช่วยเหลือจากรัฐบาล เสียงขรมแข็งแซ่ไปทั่วทุกแห่ง เสียงเหล่านี้เหตุเหล่านี้มันเกิดจากเหตุ ๒ ประการ คือ

๑. เกิดจากการไม่ช่วยตนเองก่อน ไม่เชื่อ ไม่ทำตามพุทธภาษิตที่ว่า อดตา หิ อดตโน นาโถ ตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งของตน และไม่นึกถึงว่า วิริเยน ทุกขมจเจติ ความทุกข์ จะล่วงพ้นได้เพราะความเพียร มีแต่การไว้วางใจให้ผู้อื่นช่วยยอมเป็นไปไม่ได้ และได้ยาก

๒. ชาวนิคมได้ช่วยตัวเองเต็มตามกำลัง แต่ไม่มีกำลังพอที่จะขยายกิจการนั้น ให้กว้างขวางเจริญได้ เพราะขาดสติปัญญา ขาดแคลนทุนทรัพย์ บางทีก็ธรรมชาติวิปริต เกิดภัยต่าง ๆ ขาดแคลนน้ำและปุ๋ยเป็นต้น ดินรกร้างเรียนขอความช่วยเหลือต่อรัฐบาล ๆ ก็วางอุเบกขา เฉย ๆ เสียก็มี แบบนี้จึงจะเรียกว่าไม่ส่งเสริมใช่หรือไม่

LIRT

อนึ่ง รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยมาได้คำนึงถึงราคาพืชผลและของเกษตรกรแค่นั้น ส่งเสริมให้ปลูกแล้วก็ได้ราคาที่ขาดทุนเสมอ เป็นเหตุเหตุหนึ่งที่เกษตรกรต้องขายที่ดินไป ก็มีมากน้อยเท่าไร ยังทราบอยู่ ชาวนาของเราบางคนมีที่นาครับ แก่เบือแก่ไม่ทราบว่ามีค่ามาก อย่างโน้นอย่างนี้ ขาดทุนขาดรอนขายที่นามาซื้อรถยนต์ขับซีเอ็มบ้านเต็มเมือง ผมทราบว่า มีแทบทุกจังหวัดครับ ขอคุณครับ ผมให้ข้อคิดบางประการเท่านั้นครับ

นายสง่า วงศ์บางขวด ท่านประธานที่เคารพ กระผม กำหนดสง่า วงศ์บางขวด สำหรับกฎหมายปฏิรูปที่ดินนี้ กระผมมอง ๆ ดู อภิปรายไปอภิปรายมา รู้สึกจะเลอะเลือน เข้าไปเยอะครับ ความหวังตั้งใจของเกษตรกรก็มุ่งหวังนักหนาว่าจะได้กฎหมายปฏิรูปที่ดิน สำหรับในการอภิปรายในหมวดนั้นนะครับ คือในหมวด ๒ ทวิ ซึ่งนิคมการเกษตรนอกประสงค์ นั้นนะครับ กระผมเห็นว่าไม่สมควรที่จะเอามาไว้ในกฎหมายปฏิรูปที่ดินนั้นนะครับ คือที่ไม่สมควรที่จะเอามาไว้ ซึ่งมันไม่ได้เกี่ยวข้องกันเลยกับเจตนาที่จะปฏิรูปที่ดิน นี่หมายถึงว่า ผู้ที่ทำการเกษตรนะครับแล้วไม่มีที่ดิน คนที่มีที่ดินแต่ไม่ได้ทำการเกษตร ที่นี้มาตีปัญหากัน เสียกว้างขวางว่าผู้ที่ยากไร้ต้องไปรับจ้างเขาบ้างอะไรบ้าง แล้วก็มาให้มีที่ดินขึ้นในหมวดนี้ ไม่ใช่ทำให้มีที่ดินขึ้นนะครับ มันเป็นเรื่องอย่างกับแรงงานเท่านั้นเอง เพียงแต่ว่าในหมวดนี้ ที่มีบัญญัติไว้ นะครับ นิคมการเกษตรนอกประสงค์เพื่อแรงงานเท่านั้นเอง ไม่ใช่เพื่อมีที่ดิน ทำมาหากินในทางเกษตรมันจึงไม่น่าจะเข้ามาเกี่ยวข้องไว้ แล้วทุกบททุกมาตราในหมวดนี้ ก็น่าจะตัดออกไป เหตุที่ว่ามันน่าจะตัดออกไป ในแรงงานในระหว่างนี้ก็ไปว่ากันในเรื่องแรงงาน เสียใหม่ แรงงานทางเกษตรกรหรือแรงงานรับจ้างหากินทางเกษตรอะไรก็ไปว่ากันไปนะครับ พวกที่รับจ้างอยู่นี้ไม่ใช่เขาทำการเกษตรนะครับ เขาไม่ได้ทำอย่างนั้นนะครับ เขาจ้างสมมติว่า กระผมอาจจะเกี่ยวข้าวเป็นก็ไปรับจ้างเขาเกี่ยวข้าว กระผมอาจจะไถนาได้ก็ไปรับจ้างเขาไถนา แต่ควรจะมีอย่างอื่น ไม่ควรที่จะเข้ามาควบคุม อันนี้เป็นนิติบุคคล มันควรจะเป็นสิทธิอย่างนี้ มันควรจะเป็นของเอกชน ไม่ใช่เป็นนิติบุคคลครับ ซึ่งเราจะเอาเข้ามาคุ้มครองเอาเขาไว้ อันนี้ไม่มีความจำเป็นอะไรเลยครับ ไม่มีในมาตราไหนเลยครับในหมวดนี้ว่าเขาจะมีที่ดิน ถ้าหากว่าจะเป็นห่วงคนยากจนที่เกี่ยวกับไม่มีที่อยู่อาศัย เราก็มัวไปเสียอย่างหนึ่งว่าจัดหา ที่อยู่อาศัย อันนี้มันมาถึงที่ท่ามาหากินครับ แรงงานเราก็มัวไปเสียอย่างหนึ่งครับแรงงาน อย่างนี้

LIRT

มันไม่ได้เข้ามาเลยครับ ไม่ได้เข้ามาในเรื่องปฏิรูปที่ดินแล้วเอาไปใส่ไว้ ใส่ไว้มันก็จะยุ่งยากมากครับต้องว่ากันอีกนานครับ มันยุ่งยากมาก อย่างนี้ผมเห็นสมควรว่าน่าจะตัดเอาไป แต่ปฏิรูปที่ดินที่บางท่านว่านี่นะ อันนี้ผมว่ามันจะต้องให้ผ่านไปครับเพราะว่าปฏิรูปที่ดินอันนี้เป็นเรื่องสำคัญซึ่งเรียก ร้อง รำ ร้อง นานนักหนาเหลือเกินที่จะรำ ร้อง อยากจะให้มีการปฏิรูปที่ดิน เดียวนี้คนมีที่ดินแต่ไม่ได้ทำประโยชน์ที่ดิน คนที่ทำประโยชน์ในที่ดิน ไม่มีที่ดิน อันนี้ผมหมายถึงผู้เช่านา เขาทำหรือผู้ที่เช่าที่เช่าไร่เช่าสวนเขาทำหรือผู้มีที่ทำแต่จะไม่พอกับการที่จะทำมาหากิน ในร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินจึงเห็นดีและก็ชมเชย กรรมการเหมือนกันครับ ในมาตราแรก ๆ ที่ตัดบริษัทย่อยอะไรออกไปครับ แต่เอาอันนี้มาใส่เข้าไว้ เพราะคล้าย ๆ ว่าจะไปควบคุมแรงงาน มันไปไม่ได้หรอกครับ ใครใครก็ทำไม่ได้อันนี้ครับ ผมมองไม่เห็นเลยว่าจะไปทำได้อย่างไร เขียนไว้แค่นี้แล้วไม่เห็นมีบทไหนที่มันจะได้อะไรขึ้นมา แรงงานของเขาเขาทำกันอยู่ทุกวัน ปลอ่ยให้เขาอิสระของเขาเถอะไม่ต้องมารวบรวมเอาเขาไว้ว่าเป็นชั้นหนึ่งชั้นสอง ชั้นสามอะไรก็แล้วแต่ครับ มีอันเดียวถ้าจะช่วยเหลือ ก็หาที่ให้เขาอยู่อาศัยหรือหาพระราชบัญญัติแรงงานให้เขามีแรงงานสูงขึ้น คือคนมันไม่เหมือนกันครับ บางคนก็ชอบนั่งเครื่องบิน บางคนก็ชอบจะนั่งรถยนต์ บางคนก็อยากจะทำไร่ทำนา มันไม่เหมือนกันครับ เขาอยากจะใช้แรงงาน เราก็ควบคุมแรงงานให้เขา ไม่ต้องเอาตัวเขามาคุมไว้ อันนี้กระผมมีความเห็นว่าอย่างไร เพราะฉะนั้นในหมวด ๒ ทวินี้มันจะต้องตัดออกไป แต่ว่าในมาตราอื่น ๆ นั้นผมขอแสดงความเห็นว่าคณะกรรมการก็มีเจตนาดีในพระราชบัญญัตินี้ และก็ใคร่ขอวิงวอนร้องขอพระราชบัญญัตินี้ ขอให้ผ่านสภานี้เพื่อเกษตรกรที่ยากไร้ เพื่อเกษตรกรที่ต้องทุกข์ทรมานเขาที่เขาทำมาหากินอยู่ หรือที่มันไม่พอจะทำมาหากิน แต่อีกฝ่ายที่ว่าผู้ยากไร้นั้นกระผมยังไม่ตีความเข้ามาในเกษตรกร อันนั้นตีความไปในทำนองว่าใช้แรงงานในด้านรับจ้างทำการเกษตร เกียวข้าว ตัดต้นไม้ ขุดดิน ไถนา อะไรก็แล้วแต่อันนี้ครับท่านประธานที่เคารพ กระผมหวังอย่างยิ่งว่าพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินนี้ สภานี้คงมีความกรุณาเมตตาไปถึงเกษตรกรทั่วประเทศที่กำลังทุกข์ทรมาน ขอให้ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่เคารพจงได้กรุณาให้พระราชบัญญัตินี้ผ่านสภานี้ไปครับผม

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในหมวด ๒ ทวินาทีบัญญัตินี้ ที่บัญญัติถึงนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ซึ่งทางคุณหญิงสุภาพและพลตำรวจตรี สิบ ได้ขอให้ตัดออกทั้งหมด ผมเห็นว่ายังมีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติและท่านกรรมการที่ติดใจที่จะอภิปรายต่อไปอีกหลายท่าน แต่เวลานี้เป็นเวลา ๑๒ นาฬิกา ๓๐ นาทีแล้ว ผมขอพักการประชุมตอนนี้ และขอเชิญประชุมใหม่เวลา ๑๔ นาฬิกา ๓๐ นาที ขอขอบคุณ

พักการประชุมเวลา ๑๒.๓๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขณะนี้เป็นการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาในภาคบ่าย มีท่านสมาชิกมาประชุม ๑๕๙ ท่าน ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอ ดำเนินการประชุมต่อไป เมื่อตอนเช้าได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม พ.ศ. ในวาระที่ ๒ ขอเชิญท่านกรรมาธิการเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมนั้น เมื่อเข้านี้ได้พิจารณาถึงหมวด ๒ ทวิ ที่ว่าด้วยนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ ซึ่งคุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ และพลตำรวจตรี สืบ พงศ์สุวรรณ กรรมาธิการ ขอสงวน ความเห็นโดยให้ตัดหมวด ๒ ทวิ นี้ออกทั้งหมด ขอเชิญท่านสมาชิกอภิปรายได้ครับ

นายชำนาญ พงษา (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผมเองก็เป็นกรรมา ธิการอยู่ด้วย เห็นว่าได้ฟังมาพอสมควรแล้ว ขอเสนอปิดอภิปรายครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วย ไปรตรับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

นายนิธิพัฒน์ ชาลีจันทร์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเห็นว่าประเด็นนี้เป็น ประเด็นที่สำคัญครับ แล้วเมื่อเข้าก็ยังมีผู้ต้องการอภิปรายกันอีกมาก กระผมขอเสนอให้เปิด การอภิปรายต่อไปครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วย กรุณารับรองด้วย

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประธานมตินะครับ ท่านผู้ใดเห็นว่า ควรให้มีการเปิดการอภิปรายต่อไป ในหมวด ๒ ทวิ ที่ว่าด้วยนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่า ควรปิดอภิปรายได้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้เปิดการอภิปรายต่อไปในหมวด ๒ ทวิ

นายบุญย์ เจริญไชย : ท่านประธานที่เคารพ ตามที่กรรมการท่านผู้เสนอให้แทรกหมวด ๒ ทวินี้เข้าไปว่าการจัดนิคมเกษตรกรรมนอกประเทศนั้นก็มิใช่วัตถุประสงค์เพื่อจะหาที่ทำมาหากินให้แก่ราษฎรผู้ยากไร้ และมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ทำงานเกษตรกรรมร่วมกันโดยไม่ให้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เพื่อป้องกันไม่ให้มีการจำหน่ายโอนที่ดินนั้นในภายหลัง ข้อนี้กระผมไม่เห็นด้วยอย่างไม่มีปัญหา แต่ว่าที่กระผมไม่เห็นด้วยก็อยู่ในข้อที่ว่า เมื่อทำงานแล้วไม่มีการแบ่งผลกำไรให้สมาชิกนิคมผู้ต้องทำงาน เพราะว่าเป็นการทำงานโดยไม่มีเครื่องกระตุ้นเตือน ไม่มีอินเซนตีฟ (incentive) มันจะได้ผลสมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย และทุนรอนที่รัฐบาลทุ่มเทลงไปได้อย่างไร ท่านผู้เสนอเองก็ยอมรับว่า ท่านเองก็ไม่แน่ใจ ว่าโครงการนี้จะได้รับผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด การบังคับให้ทุกคนต้องทำงาน มิฉะนั้นจะไม่มีการเป็นหลักอย่างหนึ่งซึ่งใช้บังคับอยู่ในโซเวียตรัสเซียภายหลังที่ได้มีการปฏิวัติใหม่ ๆ แต่หลักนี้ก็ใช้ไม่ได้ผล ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงมาว่าให้ทุกคนทำงานตามความสามารถ และให้ได้รับตามผลงานของตัวเอง ซึ่งหลักนี้ก็ยังคงใช้อยู่ ส่วนหลักการร่างกฎหมายเรื่องนิคมเกษตรนั้นเลยยิ่งกว่านั้น คือว่าให้ทุกคนทำงานตามความสามารถ แต่ว่าได้รับผลตอบแทนเพียงตามความต้องการของตนเท่านั้น ซึ่งอันนี้ที่จริงมันเป็นอุดมคติสุดยอดของลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งเวลานี้ก็ยังไม่มีการไหน ๆ ทำได้ เพราะฉะนั้นกระผมว่าหลักการในกฎหมายนี้เป็นหลักการที่เรียกว่าเพ้อฝันไปอยู่มากทีเดียว เป็นการเล็งผลเลิศซึ่งยากที่จะบรรลุผลสำเร็จได้ แม้ขณะนี้รัสเซียเองก็ได้เล็งเห็นแล้วว่า หลักการที่จะทำงานร่วมกันและก็แจกจ่ายผลประโยชน์ตามผลงานนั้นก็ยังไม่ได้ผลดี ถึงได้มีเปลี่ยนแปลงระบบขึ้นมาทดลองระบบให้มีการแบ่งผลกำไรบ้าง นี่เป็นการระบบใหม่ซึ่งเขาก็เรียกว่าเป็นวิธีการเป็นการหันหลังเข้าคลอง ซึ่งเราก็น่าจะศึกษาผลงานของเขาดูบ้าง ส่วนคอมมูนนั้นก็เป็นเรื่องใหม่ ซึ่งสาธารณรัฐประชาชนคนจีนก็เพิ่งจะเข้ามาถือเอา

LIRT

ลัทธิใหม่ก็เป็นการเริ่มต้นเหมือน ๆ สมัยที่ไซเวียตรัสเซียใช้ระบบคอนคอสท์ เมื่อประมาณ ๑๐ ปี หลังการปฏิวัตินั้นเอง เพราะฉะนั้นเราก็ควรจะได้คำนึงถึงข้อนี้ ที่นี้ท่านผู้เสนอหลักการนี้ท่านได้พูดถึงว่าเราควรจะทำจิตว่างบ้าง คือว่าอย่าไปคิดถึงแต่ลัทธิอันนี้อันเดียว ควรคิดถึงอย่างอื่น คิดถึงยูโทเปีย อ้ายนี้ผมก็คิดอยู่เหมือนกัน เสร็จแล้วกระผมความจริงคิดเลยไปถึงสังคมพระศรีอารยซึ่งมีปรากฏในไตรภูมิพระร่วงเสียด้วยซ้ำ แต่เวลานั้นก็เป็นตัวอักษรที่เขียนลงในกระดาษ ซึ่งนักคิดเขาได้เขียนไว้ การที่จะนำมาบัญญัติมาปฏิบัติให้เป็นผลจริงนั้นก็คิดว่ามันยากลำบากอย่างเหลือเกิน แล้วก็เรื่องที่จะทำให้จิตว่างจริง ๆ นั้นละก็เห็นจะยากที่จะมีคนทำได้ เห็นจะยาก เพราะว่าก็จะทำจิตว่างมันก็ต้องมีนิเวศน์มีฟุ้งเข้ามาแทรกอยู่เสมอ ผมก็ทำได้ ท่านผู้เสนอเองก็คงจะไม่มีวินาทีเดียวที่จะจิตว่าง ๆ จริง ท่านก็คงจะมีคิดถึงอนาคตถึงอดีตอยู่ตลอดเวลา ข้อนี้กระผมได้ปฏิบัติมาแล้ว เพราะฉะนั้นมันยากเรื่องที่ว่าจะให้จิตว่างให้คนพ้นกิเลสเพราะมนุษย์ของเรา เรายังเป็นปุถุชนอยู่ ไม่อาจที่จะตัดกิเลสได้เด็ดขาด เพราะฉะนั้นเรื่องการถือเขาถือเราของกูของมึงนั้นนะมันมีอยู่เสมอในจิตใจ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นไปอย่างนั้นก็เมื่อทำอะไรไปก็อยากจะได้ว่าอ้ายนี้ให้เป็นของฉัน อ้ายนี้ให้เป็นของท่านอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นเรื่องที่ว่าจะให้ตัดกิเลสลงไปนั้นนะมันเป็นความคิดของนักอุดมคติแท้ ๆ ที่จะได้ กระผมจึงคิดว่าการที่จะนำลัทธิหรือระบบนี้มาใช้บังคับนั้น กระผมคิดว่ามันเป็นเรื่องที่จะทำได้ยากลำบากเย็นหรือว่าไม่อาจจะทำได้เสียเลย และก็อีกประการหนึ่ง การที่จะให้เขาทำงานโดยไม่ได้รับผลตอบแทนนั้นก็กระผมคิดว่ามันจะเป็นการขาดกำลังใจในการทำงาน ไม่มีคนทำงาน ไม่มีคนกระตือรือร้น ทำงานอย่างเนือย ๆ เรียกว่าถึงก็ช่างไม่ถึงก็ช่าง เข้าสามเย็นสาม ทั้งนี้ก็เว้นแต่จะมีผู้คอยเหยยอยู่นั้นละครับ คือหมายความว่า จะต้องมีการบังคับบังคับถึงจะทำงานกัน นี่เป็นระบบซึ่งเคยรู้เคยเห็นมาอยู่แล้ว ถ้าหากว่าไม่มีการบังคับจริง ๆ แล้ว กระผมคิดว่าคนเราก็หวังแสวงหาความสุขความสำราญด้วยกันทุกคน ที่นี้กระผมใคร่อยากจะเรียนให้เป็นที่ระลึกว่าเวลานี้ก็มีสิ่ง ๆ ที่ทดลองอยู่แล้ว สิ่งที่ทำอยู่แล้ว บางทีบางท่านอาจจะลืมนึกถึงก็ได้ คือหลักการโครงการที่จะให้เกษตรกรเข้าไปทำกินในที่ดินของรัฐ แต่ว่าให้ได้รับประโยชน์ผลกำไรจากงานของตน โดยที่ไม่มีสิทธิที่จะถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเหล่านั้น โครงการนี้เป็นโครงการพระราชทาน คือโครงการที่ได้ทดลองทำอยู่ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่อำเภอชะอำ อำเภอท่า陽 จังหวัดเพชรบุรี ผลงานของโครงการ

LIRT

นี่มีอย่างไร เรายังจะได้ศึกษา ซึ่งถึงแม้จะมีอุปสรรคบ้างตามรายงานก้าวหน้าของโครงการนี้ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำขึ้นนั้น ถึงแม้จะมีอุปสรรคบ้างกระผมก็คิดว่ามีทางที่จะประสบความสำเร็จได้ดีกว่าโครงการนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์ ตามที่เสนอมานี้ เพราะฉะนั้น กระผมจึงเห็นว่าถ้าหากว่าอยากจะจัดหาที่ดินให้ผู้ยากไร้ทำกินแล้ว ก็ไม่ให้กรรมสิทธิ์ที่ดิน เช่นในกรณีนิคมสร้างตนเองแล้วก็อาจจะทำได้โดยไม่มีกฎหมาย ดังตัวอย่างโครงการพระราชประสงค์ที่หัวหินและที่ชะอำ เป็นต้น ถึงอย่างไรก็ดีถ้าในอนาคตถ้าหากว่าจะเห็นว่าโครงการนี้ที่จะเป็นโครงการที่จะนำมาทดลองสำหรับบุคคลบางจำพวกแล้วก็อาจจะตรากฎหมายแยกเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งต่างหาก โดยวางระเบียบและหลักเกณฑ์ไว้ให้เรียบร้อย เช่นว่า คุณสมบัติของผู้ที่เช่าที่มีอะไรบ้าง อย่างถ้าเราจะดูตามคุณสมบัติของสหกรณ์ในนิคมต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุดก็คือว่ามีความประพฤติดีไม่กินเหล้าเมาสุรา ไม่เล่นการพนัน เว้นจากอบายมุขทั้งหลายและมีความขยันขันแข็ง มีความกระหมัดกระหม่อม นี่ก็คือคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกของนิคม เราควรจะได้เขียนไว้และวางไว้ให้เป็นระเบียบแบบแผนและเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน กระผมจึงคิดว่าในขั้นนี้น่าจะได้ตัดความในหมวดนี้ออกทั้งหมด และถ้าจำเป็นก็ร่างกฎหมายขึ้นมาใหม่ครับผม

นายบรรเจิด คุณวงศ์ (กรรมกร): ท่านประธานที่เคารพ ผมในฐานะกรรมกรพิจารณาร่างกฎหมายปฏิรูปที่ดินด้วยผู้หนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งที่ใครจะพิจารณาถึงมาตรา ๓๒ ทวินี้ ซึ่งกระผมมีความเห็นกับท่านกรรมกรบางท่านที่ว่าไหน ๆ การปฏิรูปที่ดินเราทำการปฏิรูปที่ดินกันแล้ว เราควรจะได้ทำหลายขั้นตอน เพื่อให้โครงการปฏิรูปที่ดินมีประสิทธิภาพอย่างเมื่อเข้าที่ตอกเตอร์ก็คาดหมายว่ามีชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ คือเสรีและกึ่งปานกลางและกึ่งที่ด้อยจริง ๆ เมื่อนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปที่ดินเหมือนกัน เพราะว่าผู้ที่จะเข้าไปอยู่ในนิคมเกษตรกรเช่นนี้จะต้องเป็นผู้ที่ยากไร้จริง ๆ คือไม่สามารถจะพึ่งตัวเองได้ พวกนี้จำเป็นที่จะต้องมีผู้นำมีผู้จัดการ แล้วก็ทำงานได้ อีกพวกหนึ่งเป็นผู้ที่ยอมเสียสละเพื่อสังคม ๒ สิ่งนี้จะเป็นผู้ที่โอบอุ้มกิจการนิคมนี้ได้ อย่างบางท่านว่าไว้ว่าคนไทยเราแรงศรัทธาไม่พอนั้น กระผมว่ามีหลายสิ่งหลายอย่างที่ทำให้แรงศรัทธาของคนไทยเราดกลงไป ถ้าแรงศรัทธาจริง ๆ แล้วคนไทยยังมีพร้อมที่จะทำ และก็การปฏิรูปที่ดินในรูปของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์นี้มันก็เป็นส่วนหนึ่งที่เราจะฝึกคนที่เข้าไปอยู่ในนิคมนี้ให้มี

จิตใจเพื่อปรับตัวให้เข้าสังคมยุคใหม่ จะมีการทำงานเป็นหมู่คณะ ไม่ใช่ตัวใครตัวมัน และ การที่เขาไปฝึกนี้ ทางรัฐจะต้องเป็นผู้โอบอุ้มด้วยเงินงบประมาณด้วยเงินจากกองทุนสงเคราะห์ เกษตรกรหลายอย่างและทางกฎหมายก็ยิ่งเปิดไว้ว่า อาจจะต้องจัดตั้งขึ้น อันนี้กระผมก็ว่าไม่เป็นการบังคับ แต่ถ้ามืดเมื่อไร เราถึงเหตุการณ์ที่เราควรจะทำอย่างไรนั้น ถ้าเราไม่มีกฎหมายเปิดไว้ การทำก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเพราะกฎหมายไม่เปิดไว้ให้ และนอกจากนั้น เมื่อรัฐสนับสนุนไปแล้วรัฐก็จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาและก็ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลาย เข้าไปช่วยเหลือเรื่องนี้ เพราะเป็นนิคมผู้ที่จะต้องการความช่วยเหลืออย่างมาก กระผมว่าเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาการเกษตรให้เขาเป็นแล้วในขั้นต่อไปถ้าเมื่อใครมีมาตรฐาน ต้องการความอิสระ ก็ค่อยๆ เบนไปอยู่นิคมของกรมประมงสงเคราะห์ก็ได้ เพราะว่ามัน เรามีอิสระเสรีภาพ ไม่ใช่เป็นการบังคับให้จะต้องเข้าไปอยู่ และก็ต่อไปถ้าเมื่อว่ากิจการนิคม เกษตรกรเอนกประสงค์เจริญขึ้นไป รัฐก็มีหน้าที่ที่จะออกกฎหมายอื่นๆ ตามออกมาเพื่อ ปล่อยให้ล้าหลังข้อบัญญัติต่างๆ ที่ไม่ให้สิทธิมีส่วนอะไรต่างๆ อันนี้ก็ยอมทำได้ เพราะว่าเป็นการแก้ไข ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ผมเห็นว่านิคมเกษตรกรเอนกประสงค์นี้มีส่วนที่จะ สร้างสรรค์สังคมของเมืองเราให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ไม่สมควรที่จะต้องไปตัดทิ้ง ขอบขอบคุณครับ

นายจรรยา สุภาพ : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายจรรยา สุภาพ กระผมได้ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวด ๒ ทวี นิคมเกษตรกร เอนกประสงค์นี้เพื่อจะให้เป็นการ กระผมมีความรู้สึกดังต่อไปนี้ครับ กระผมรู้สึกว่าคุณผู้ เสนอในเรื่องนี้นั้นมีเจตนาดีต่อประเทศชาติบ้านเมือง และพยายามที่จะนำสิ่งใหม่ๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองนี้มาใช้ในประเทศไทย กระผมพิจารณาว่านิคมเกษตรกรเอนกประสงค์ นี้ น่าที่จะเป็นประโยชน์ต่อมหาชนต่อประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่มีความลำบาก ยากเข็ญ ไม่สามารถที่จะช่วยตัวเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๓๒ จัดว่านั้นก็ได้รับไว้ ชัดเจนว่าต้องการและมีเจตนาอย่างนั้น เพราะฉะนั้นถ้าจะว่ากันไปแล้วนี้ อย่างที่เราบางท่าน เคยพูดว่า หมวดนี้เป็นเรื่องของอุดมคติ เป็นเรื่องของยูโทเปีย มันใช้ไม่ได้ กระผมเชื่อ เหลือเกินว่าหมวดนี้ถ้าว่ากันสำหรับคนที่มีความเลือกมีทางออกและสามารถช่วยตัวเองได้นั้น

LIRT

ก็รู้สึกว่่าค่อนข้างจะเป็นยูโทเปีย แต่สำหรับที่มหาชนซึ่งช่วยตัวเองไม่ได้ ที่ลำบากยากแค้นซึ่งไม่มีที่พึ่ง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในสังคมไทยนี้ กระผมเชื่อว่าหมวดนี้น่าจะเป็นทางออกที่น่าจะใช้ได้บ้าง เราต้องยอมรับว่าขณะนี้มหาชนในประเทศเราช่วยตัวเองไม่ได้มีมาก ท่านไม่ต้องไปที่ไหนต่างจังหวัด เราอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเซนเตอร์ เป็นศูนย์กลางของประเทศ ท่านทั้งหลายคงจะเห็นความยากจนซึ่งกระจายเข้ามาสู่ในเมืองหลวงนี้ ท่านเห็นชานาซึ่งอพยพเข้ามาปีหนึ่งเท่าไร ที่อุ้มลูกจูงหลานนอนอยู่ข้างถนนเป็นคนขอทานนั้นเท่าไร ที่ขนขยะ หายชะขายเพื่อเลี้ยงชีพนะเท่าไร คนเหล่านี้ไม่มีทางออก ไม่มีทางเลือก ไม่มีอนาคต เพราะฉะนั้นกระผมก็เชื่อว่าถ้าเรามีมาตรการบางอย่างที่จะช่วยมหาชนเหล่านี้ให้เขา รอด ให้เขามีหลัก ให้เขาได้ยึดเหนี่ยว กระผมก็เชื่อว่าน่าที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ประเทศไทยนั้นไม่ใช่รอดเพราะชนกลุ่มน้อย ประเทศไทยจะรอดเพราะคนหมู่มาก กระผมเชื่อว่ามหาชนนี้ละครับคือความปลอดภัยของประเทศ ถ้าเรามีมาตรการบางอย่างที่จะช่วยเขาได้ กระผมก็เชื่อว่านี่ครับเป็นบุญเป็นกุศลของประเทศที่จะช่วยประคับประคองประเทศไทยที่กำลังเปราะบางบางอ่อนแอทุกซีกทุกนี้ให้มันรอดขึ้นมาได้ มีหลายท่านบอกว่า หรือขอประทานโทษ กระผมอาจจะเข้าใจผิด แต่กระผมตีความว่าอย่างนี้ว่า หมวด ๒ ทวินีค่อนข้างจะเอียง ๆ ซ้าย ๆ แดง ๆ อะไรทำนองนั้น กระผมเห็นด้วยนิดหน่อยครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวรรคสองของ มาตรา ๓๒ จัตวานี้ เช่นบอกว่าสมาชิกทั้งหลายนี้ไม่ได้อะไรเลย นอกจากได้ที่จำเป็น เครื่องอุปโภคบริโภคบริการต่าง ๆ อะไรต่ออะไรไม่มีค่าว่ารายได้ กระผมมีความรู้สึกว่่าในลักษณะอย่างนี้ค่อนข้างไปในทางที่จะแห้งแล้ง ความแห้งแล้งนี้มันเป็นเรื่องของรูปแบบซ้าย ๆ อยู่หน่อย แต่ถ้ามองในอีกทีในวรรคหนึ่งนั้นกระผมก็มีความรู้สึกว่่าไม่ใช่ คนที่จะเข้าจะออกนั้น เป็นเรื่องของความสมัครใจ แต่ความสมัครใจนั้นเป็นเรื่องของประชาธิปไตย แต่ว่าผมกราบเรียนด้วยความเคารพ ว่าท่านผู้เสนอแนวความคิดเรื่องนี้ค่อนข้างจะเป็นนักปรัชญาไปนิดหนึ่ง คือใส่ความแห้งแล้งไว้มาก ไม่มีลักษณะที่ชุ่มชื้นหัวใจ เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะกราบเรียนว่าอย่างนี้ นะครับว่า ความแห้งแล้งใส่เข้าไปในนี้ ฟังดูแล้วมันตลกใจมันซ้ำมันแดงมันเอียง แต่ความจริงท่านได้ใส่หลักของประชาธิปไตยไว้อันต้น เข้าเมื่อไรก็ได้ออกเมื่อไรก็ได้ไม่มีการบังคับ ไม่มีการขู่เชิญนี้ไม่ใช่แดงและนี้ไม่ใช่ซ้ำ นี้คือประชาธิปไตย เราต้องการช่วยให้เขา

LIRT

เรื่องนี้คนที่จะมาอยู่ในที่นี้ไม่ใช่คนกิลเลสทนาทิกิลสบาง แต่เป็นคนที่กำลังจะตายและไม่มีที่ไป มันต้องนอนอยู่ข้างถนน เอาเขาไปช่วยให้เขารอด ให้เขาได้เป็นคนไทยให้เป็นพลังของชาติและปี ๑๙๗๕ หรือปีนั้นนะครับที่อื่นมันเรียบร้อยไปหมดแล้ว ประเทศไทยกำลังเริ่มที่จะไม่เรียบร้อยนะครับ ปีนี้ผมไม่ได้ส่ง ส.ค.ส.ให้ใครเลย ขอประทานโทษ ที่ส่ง ส.ค.ส. ให้ผมผมไม่ได้ตอบเลย เพราะว่าบ้านเมืองไทยนี่กำลังจะลำบาก และวิธีการจะรอดมันต้องมีวิธีนี้ อย่างน้อยเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเขารอด ผมอยากจะกราบเรียนท่านสมาชิกผู้มีเกียรติว่า หลายจุดในที่นี้นั้นนะครับมันเป็นวัคซัน มันเป็นยาฉีดมันเจ็บมันปวดแต่มันช่วยให้โรคหายได้ หรือมันช่วยบรรเทาอาการของประเทศซึ่งกำลังจะลำบากให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะกราบเรียนท่านสมาชิกทั้งหลายด้วยความเคารพ ว่าหลักการของหมวด ๒ ทวินี้เพียงแค่ตกแดงสักเล็กน้อยมันก็น่าจะดี ที่น่าจะตกแดงนั้นก็คิดว่าถ้าเราใส่ความชุ่มชื้นลงไป ให้ความหวังลงไปอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่เพิ่งกล่าวเมื่อตะกี้ ความจริงในเรื่องรายได้ ผมเห็นด้วย ผมว่าถ้าใส่เรื่องรายได้ลงไป คือสมาชิกที่เข้ามาอยู่เข้ามาโดยอิสระ ออกไปโดยอิสระ เมื่อเข้ามาอยู่แล้วก่อนที่เขามาอยู่นั้นทุกซี่ยากทรมานเหลือกำลัง เมื่อเข้ามาอยู่แล้วเขาได้ที่อยู่อาศัย เครื่องอุปโภคบริโภคบริการนี้เรียกว่าปัจจัย ๔ นะครับ ปัจจัย ๔ นี้ถ้าได้มาแล้วมันก็รอดอย่างที่ฝรั่งเขาเรียกว่า เซอร์ไววัล (survival) แต่ถ้าเราใส่สิ่งที่ท่านทั้งหลายพยายามพูดว่า อินเซนตีฟ (incentive) คือเครื่องจูงใจอะไร ผมก็เข้าใจว่ามาตรานี้มันก็กลายเป็นมาตราของประชาธิปไตยเป็น โมเดล (model) ประชาธิปไตยเต็มรูป ผมบังเอิญได้มีโชคติดรับได้ไปฟังจากผู้มีความรู้และได้อ่านจากผู้รู้ ผมบังเอิญกลับไปบ้านเมื่อตอนเที่ยงได้ไปหยิบหนังสือมาเล่มหนึ่งของดอกเตอร์ไชยรงค์ ชูชาติ ซึ่งบังเอิญขอประทานโทษเป็นกรรมาธิการอยู่ที่นี้ ท่านได้เขียนไว้ในวารสารพัฒนาที่ดินแล้วก็จากข้อเขียนของท่านแสดงว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ผมขออนุญาตที่จะใช้ความรู้ของท่านมาใช้ในสภานี้ เรียกว่าอ่านให้ฟังก็แล้วกัน แต่ว่าย่อๆ ดอกเตอร์ไชยรงค์ ได้กล่าวว่าที่ดินที่เป็นของรัฐนั้นถ้ามาจัดสรรนี้ก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์แก่เอกชน นี่ผมเห็นด้วย ของรัฐก็ต้องเป็นของรัฐ ให้เอกชนใช้ แต่ไม่โอนกรรมสิทธิ์ แต่เราสามารถมีมาตรการที่จะแบ่งรายได้ให้คนที่ทำกิน คือไม่ใช่เพียงแค่อยู่รอด อย่างที่ท่านกรรมาธิการเสนอ แต่ให้ชีวิตเขามีสิสรทำให้ชีวิตเขามีอนาคต และมีความหวังและเป็นคนโดยสมบูรณ์ ให้เขามีรายได้ให้เขามีแรงจูงใจ ซึ่งผมเชื่อว่าน่าจะทำได้อย่างที่ดอกเตอร์ไชยรงค์เสนอไว้ รัฐ

อาจจะกำหนดในเรื่องของพืชเศรษฐกิจ รัฐช่วยเหลือทุกอย่างทุกประการ รัฐกำหนดเลยที่ดินนี้ทำเท่าไร เก็บไว้เท่าไร สාරองไว้เท่าไร แต่ที่สำคัญอยู่ในข้อ ๓ รัฐจะช่วยเหลือเรื่องรายได้ คือรัฐจะจ่ายเงินให้เกษตรกร ๕๐ เปอร์เซ็นต์ จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการโครงการ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ จ่ายเป็นค่าบำรุงรักษาทรัพย์สิน ๕ เปอร์เซ็นต์ ค่าสวัสดิการ ๕ เปอร์เซ็นต์ ค่าวิจัยค้นคว้า ๕ เปอร์เซ็นต์ นี่เป็นตัวอย่าง ถ้าเราใส่เข้าไปได้นี้ครับ ความกลัวหมายความว่ามันหมดเพราะรายได้ มีทางมีอนาคต เพราะฉะนั้นถ้าท่านยังกลัวหมด ๒ นั้นะครับและยังไม่แน่ใจ จุดอ่อนมันอยู่ตรงที่ว่าเราไม่ได้มีการเตรียมการอะไรกันมาก และผู้เสนอก็คงไม่ได้พูดให้แน่ชัดว่าโครงการรายละเอียดจะเป็นอย่างไร เพราะสภานี้เป็นสภาซึ่งต้องการความแน่ใจอย่างที่ว่าจารย์ดอกเตอร์ไพจิตรท่านบอก เราไม่ต้องเร่งรีบ เราไม่ต้องเร่งรีบ เราต้องละเอียด และบังเอิญในหมวดนี้นั้นโปรแกรมรายละเอียดด้วยความเข้าใจมันไม่มี เพราะฉะนั้นที่กลัวกันก็กลัวกันมาก นี่ก็เห็นใจ เพราะฉะนั้นถ้าเรารู้สึกว่าไม่พร้อมจะตัดออกก็มีทางออกคือตัดออกไปหมดเลย แต่ถ้าเราไม่กลัวกันมากจะให้เป็นการรวมและพยายามหลับท่าทำสมาธิ คิดถึงชาติบ้านเมืองคิดถึงมหาชนซึ่งกำลังนอนอยู่ข้างถนน ไม่มีอนาคตซึ่งจะกลายเป็นระเบิดเวลาเมื่อไรก็ได้ เราน่าที่จะช่วยเพิ่มเติมชีวิตชีวาให้เขาเสียใหม่ เพราะฉะนั้นทางออกที่ ๒ ก็คือใส่ในเรื่องอินเซนตีฟ (incentive) เข้าไปนะครับ ใส่เข้าไป บังเอิญเรื่องนี้กรรมการใส่โดยที่พวกเราไม่รู้ แปรญาติไม่ได้ ผมแปรญาติมาหลายส่วน แต่เรื่องนี้ผมไม่ทราบ กรรมการวาทันติก ๆ ดั้น ๆ ก็น่าเห็นใจครับ ท่านก็ตั้งใจเหลือเกิน เราก็ไม่รู้ว่าจะพะงะกัมันังกันอยู่ในสภา ชัดเส้นได้มาตั้งสองสามหน้า นี่ผมก็ขอพิจารณาว่าถ้าจะใส่ลงไปนะครับ ก็ขอตอบแต่งแล้วผมก็ขออนุญาตต่อท่านผู้มีเจ้าของไอเดีย (idea) คือดอกเตอร์อดุลนี้ ถ้าจะใส่ลงไป ใส่ให้เรียบร้อยอย่าให้เกิดกังวล ผมก็เชื่อว่าอันนี้น่าจะเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองครับ สภานี้จะอยู่ได้ คนในกรุงเทพ ฯ จะอยู่ได้ และประเทศไทยจะรอด ตำรวจ ทหารที่ตายทุกวันนี้ก็คงจะไม่ตายหรือตายน้อย และประเทศไทยก็คงจะเป็นเกาะท่ามกลางมรสุมทางการเมืองซึ่งกำลังจะพัดเข้ามาสู่ประเทศไทยในปีนี้ และ ๔-๕ ปีต่อไปข้างหน้า ขอกราบเรียนด้วยความเคารพไว้เพียงแค่นี้ ขอขอบพระคุณ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอขอบพระคุณท่านสมาชิกซึ่งมีอยู่หลายท่านที่ได้อภิปรายและก็ให้ข้อคิดเห็นรวมกระทั่งแม้ที่ท่านที่ไม่เห็นด้วย

LIRT

แต่ท่านก็เห็นใจเจตนาและเห็นความจำเป็นว่าเราควรที่จะต้องกระทำ แต่ท่านก็ให้ข้อคิดถึง
ดิ่งในบางข้อ อันที่จริงการพิจารณาปัญหานี้ คณะกรรมการได้ใช้เวลาพิจารณากันเป็น
อันมาก และความจริงกระผมขอประทานอนุญาตกล่าวเลยไปถึงคำอภิปรายของท่านสมาชิก
ท่านหนึ่งซึ่งกล่าวในตอนเช้าเป็นท่านองว่าเราพิจารณากันค่อนข้างจะรีบด่วน อันที่จริงนั้น
ถึงแม้ว่ากฎหมายนี้จะได้รับหลักการก็ไม่ใช่เพิ่งรับมาสองสามวัน รับมานานพอควร ในการ
พิจารณาของคณะกรรมการก็ได้ใช้เวลากันเป็นอย่างมาก พิจารณาอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
ท่านที่เพิ่งนั่งลงไปได้กล่าวไว้ว่าเราได้พิจารณากันคำ ๆ คืบ ๆ ถึงตี ๑๒ ถึงตี ๑ ก็มี เสาร์ อาทิตย์
เราก็ทำ เพราะฉะนั้นถึงแม้เราจะทำกันในคำคืนเราก็กระทำด้วยความรู้สึกรับผิดชอบและไม่
ได้พิจารณากันอย่างชนิดที่ขอผ่านไปที กระผมอยากจะขอประทานอนุญาตชี้แจงในบางข้อ
ซึ่งท่านสมาชิกหลายท่านได้อภิปรายไปเพื่อให้กระจ่างตลอดจนกระทั่งถึงข้อเสนอแนะของ
ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ท่านได้กล่าวสนับสนุนด้วยความหนักแน่นและที่ท่านได้เสนอข้อคิด
เพื่อที่จะขจัดความแล้ว สำหรับบางท่านที่ยังคงมีอยู่ในภายหลัง ในข้อแรกกระผมใคร่จะขอ
ประทานเรียนชี้แจงกับท่านสมาชิกท่านหนึ่งขอประทานเอ่ยนามคืออาจารย์บุญมา วงศ์สุวรรณ
ท่านได้มองในแง่ของนักปฏิบัติด้วย โดยเฉพาะท่านก็เป็นห่วงว่าถ้าหากว่าเราเขียนไว้แต่เพียง
เป็นหลักกว้าง ๆ เช่นนั้นแล้วรายละเอียดปฏิบัติจะเป็นอย่างไร กฎกระทรวงที่จะไปออกก็ไม
รู้ว่าจะออกในรูปไหน อันนี้กระผมคิดว่าในประการสำคัญนั้นอยู่ในเรื่องหลัก เรากำหนด
หลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับการรับสมาชิก การดำเนินการซึ่งรวมถึงการจัดการ
และการเลิก ถ้าหากจะมีการเลิกนิคมเช่นนี้ก็ให้ไปอยู่ในกฎกระทรวง กระผมคิดว่าไม่ทราบ
ว่าจะผิดหรือถูก แต่คิดว่าถูก ในการที่เราจะเขียนในกฎหมายนี้ต้องเขียนเฉพาะหลักใหญ่กว้าง ๆ
เพื่อให้กฎกระทรวงปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ตามกรอบที่เขียนไว้ การที่จะไปกำหนด
รายละเอียดนั้นกระผมคิดว่าไม่ควร ไม่ควร เพราะเหตุว่าในประการแรกถ้าหากว่าเราจะทำกัน
และก็โดยเขียนในกฎหมายนี้เราไม่มีเวลาที่จะพิจารณากันได้อย่างลึกซึ้งหมดจด ในข้อที่ ๒
ถ้าหากว่าเราจะเขียนกันเสียโดยละเอียด เราเองก็ยังไม่มีความที่จะพิจารณากันได้อย่างลึกซึ้ง
หมดจด ในข้อที่ ๒ ถ้าหากว่าเราจะเขียนกันเสียโดยละเอียด เราเองก็ยังไม่มีความที่จะ
ในการดำเนินการในเรื่องนี้ ถ้าต่อไปภายหลังหน้าเราอยากที่จะแก้ไขปรับเพื่อให้มันมีประสิทธิภาพ
มีความคล่องตัวกว่านี้ เราก็ต้องมาแก้กันในพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นการกระทำได้ยาก แต่ถ้า

เราเขียนกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะพึงกำหนดเป็นรายละเอียดเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบรูป
 ซึ่งวางโดยกฎหมายนี้ในหมวด ๒ ทวินี้ เราก็กักกันได้ง่ายกว่าในรูปของกฎกระทรวง กับอีก
 ประการหนึ่ง เหตุผลก็คือว่า ถ้าหากว่าเราจะให้นิคมนี้มีความหมายในแง่ที่ว่าเป็นการผูกบุคคล
 ให้อยู่เป็นแต่เพียงในการที่จะให้เขามีที่พึ่งพาอาศัยได้มีที่กินมีที่อยู่โดยการทำงานตอบแทน
 นอกไปจากข้อนี้แล้ว นิคมนี้น่าจะได้ผูกบุคคลนั้นเกี่ยวกับในเรื่องของการที่จะทำงานอยู่
 ร่วมกันเป็นหมู่คณะโดยทำการปกครองตนเอง นำหลักของการปกครองประชาธิปไตยใน
 แบบที่ง่าย ๆ ที่ให้เขาเป็นผู้ตัดสินกันในเรื่องใหญ่ ๆ ควบคุมกันเอง การกระทำเช่นนี้เราจะมา
 เขียนกำหนดไว้เสียละเอียดหมด กระผมคิดว่าเห็นถ้าจะไม่ถูก หลักอันนี้ หลักในการที่จะนำ
 รูปของการปกครองประชาธิปไตยเข้าไปสวมใส่ กระผมคิดว่าได้ประโยชน์และก็น่าที่จะต้อง
 ส่งเสริม เมื่อเป็นดังนั้นก็น่าที่จะปล่อยเอาไว้ กระผมมาขอถึงในประเด็นที่ท่านยกตัวอย่างที่เขียนไว้
 ว่า สมาชิกมีหน้าที่ทำงานเต็มความสามารถ ท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติท่านนั้นคืออาจารย์บุญมา
 ได้ตั้งปัญหาถามว่า ทำงานเต็มความสามารถนี้ใครจะเป็นผู้กำหนด ใครจะเป็นผู้วินิจฉัย อันนี้
 กระผมได้ทราบเรียนในตอนชี้แจงตอนแรกว่าจะมีรูปของการปกครองตนเอง เพราะฉะนั้น
 เกณฑ์ต่าง ๆ ก็มิอยู่ในกฎกระทรวง แต่ทว่าสมาชิกเขามีหน้าที่ที่จะควบคุมเขาดูแลผลประโยชน์
 ร่วมกันก็จะต้องมีคณะกรรมการเป็นทำนองกรรมการบริหาร ซึ่งแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่จะ
 ต้องมีการควบคุม เขาควบคุมสมาชิก เขาคูมกันเอง ถ้าใครจะมากินดองเขาก็คงจะไม่ยอมให้มี
 กระผมคิดว่าแนวความคิดดังกล่าวนี้ก็คงจะพอรับฟังได้ ส่วนท่านได้ยกมาอีกเหมือนกันว่า
 การจัดการดำเนินงานนั้นจะเป็นอย่างไร ในเรื่องนั้นก็เป็นเรื่องซึ่งในกฎเกณฑ์คร่าว ๆ ก็คงจะ
 ต้องไปปรากฏอยู่ในกฎกระทรวงเช่นกัน เป็นแต่เพียงว่าการควบคุมนั้นก็จะต้องอยู่ในความ
 ควบคุมของที่ประชุมใหญ่หรือของคณะกรรมการของนิคมซึ่งจะพึงจัดตั้งขึ้น มีบางท่านได้
 กล่าวว่า การเข้ามาเป็นการบังคับ กระผมไม่ทราบที่ท่านจะแปลเจตนาเป็นอย่างอื่น หรือ
 ท่านอาจจะมองข้ามที่เขียนไว้ในมาตรา ๓๒ จัดว่า ในตอนแรกซึ่งเขียนชัดเจนว่า สมาชิก
 คือเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง และไม่มีทุนทรัพย์ที่มีสิทธิสมัคร
 เข้ามา แล้วก็มีสิทธิที่จะออกเมื่อไรก็ได้ด้วยความสมัครใจอย่างที่ท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติที่เพ็ง
 นิ่งลงไปนั้น ท่านได้กล่าวถึง มีสิทธิที่จะทำการดังกล่าวด้วยความสมัครใจ เพราะฉะนั้นไม่
 เป็นการบังคับและข้อนี้เป็นความแตกต่างระหว่างระบบคอมมิวนิสต์ที่ใช้ระบบทำนองแบบ

คอมมูน (commune) หรือสเตท ฟาร์ม (State farm) ก็ตาม แตกต่างไปจากระบบซึ่งมาเขียนไว้ในหมวด ๒ ทวีนี้ มีท่านหนึ่งได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องว่ามันเป็นอุดมการณ์ มันเป็นยูโทเปีย (Utopia) ข้อนี้ก็จริง แต่ว่าหลักเรื่องของอุดมการณ์ยูโทเปีย ในข้อนี้ ก่อนที่จะกลับกลายมาเป็นรูปของระบบทฤษฎีในทางการเมืองก็มีหลายท่าน ซึ่งกระผมคิดว่าหลายท่านก็ทราบดีอยู่ว่ามีใครบ้างได้เคยคิดได้เคยพยายามที่จะกระทำกันมากก็ไม่มีปัญหา เป็นอุดมการณ์ แต่กระผมคิดว่าสิ่งที่มันเป็นอุดมการณ์นั้นถ้าหากว่าเราจะยอมรับและก็นำกลับมาใช้เท่าที่จะพึงใช้ได้ก็ไม่เป็นการเสียหาย กระผมคิดว่าเราไม่น่าที่จะมองข้ามเรื่องของอุดมการณ์ไป และกระผมใคร่จะขอประทานอนุญาตชี้ว่า สิ่งที่เรานำมาใช้นี้เป็นการเรียนซ้ำสิ่งที่กระผมกราบเรียนในตอนเช้า เราไม่ได้นำมาแล้วก็บังคับให้กระทำ แล้วก็ที่จะกระทำนี้ไม่ใช่กระทำในระบบเดียวเรามีหลาย ๆ ระบบที่จะให้เลือก ท่านสมาชิกท่านหนึ่งได้พูดตอนเช้าว่า การที่นำมาใช้นี้ดูจะเป็นการชี้ความดีหรือไม่ดีระหว่าง ๒ ระบบ คือระบบนายทุนกับระบบสังคมนิยม ทาใช้เช่นนั้นไม่ สิ่งที่น่ามานี้เป็นระบบของการทำงานร่วมกัน ซึ่งอยู่ในระบอบของเสรีประชาธิปไตยในสังคมไทยนี้ เพื่อที่จะให้โอกาสกับบุคคลได้เลือก ถ้าเขาเลือกอยากจะเข้ามาในนิคมนี้ก็เข้ามา ถ้าไม่อยากจะเข้าอยากจะไปอยู่ในสหกรณ์ ซึ่งเป็นในรูปของสถาบันสหกรณ์อย่างอื่น ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็สนับสนุนส่งเสริมอยู่ ตลอดจนกระทั่งเข้าไปอยู่ในโครงการตามพระราชประสงค์ ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ อาจารย์บุญยท่านได้กล่าวถึง อันนี้กระผมก็ทราบดีและกระผมเองก็ได้เคยไปอภิปรายเรื่องนี้และเอ่ยถึงตอนที่อภิปรายเรื่องรัฐธรรมนูญกันอยู่ว่ารัฐธรรมนูญน่าจะเปิดกว้างที่จะให้กระทำได้ กระผมไม่ได้ลืม กระผมทราบดี แต่กระผมเห็นว่าการที่ ถ้าเราจะกระทำตามอุดมการณ์เช่นนี้ เป็นสิ่งที่เราควรจะกระทำ ลักษณะที่เสนอมานี้ รูปและสาระสำคัญแตกต่างกันไปบ้างจากโครงการพระราชประสงค์นั้น ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับความต้องการในอีกแบบหนึ่งตามสภาพฐานะของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกซึ่งมีอยู่สองประเภท ประเภทหนึ่งคือเกษตรกรผู้ยากไร้ ไม่มีที่ดินของตนเองแล้วก็ไม่สามารถจะพึ่งตัวเองได้ ไม่มีทุนทรัพย์ได้เข้ามาทำงาน กับบุคคลอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งกฎกระทรวงก็คงจะกำหนดขึ้นได้แก่บุคคลซึ่งเขาเข้ามาด้วยความศรัทธาอย่างที่ดีออกเตอร์ คักตา พุดไว้ เข้ามาด้วยกิเลสน้อย เขาอยากจะทำตามอุดมการณ์แล้วกระผมขอกราบเรียนว่า กระผมใกล้ชิดกับนักศึกษา ใกล้ชิดกับเด็กรุ่นใหม่ พวกเหล่านั้นมีอุดมการณ์กันเป็นอันมาก

แล้วก็เห็นว่าหลายสิ่งหลายอย่าง น่าที่จะได้มีการทำได้มีการใช้ ถ้าเราจะให้สังคมเราเป็นสังคมเปิด เป็นสังคมประชาธิปไตยที่ปรับตัวได้ เราต้องเปิดโอกาสให้บุคคลเช่นนั้นได้มีทางเลือกที่จะใช้ชีวิตชีวิตตามที่เขาต้องการ กระผมขอชี้ในสหรัฐอเมริกาเองมีคอมมูนต่าง ๆ อยู่มากหลายแห่ง หลายสิบแห่ง พวกเหล่านั้นได้แก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งเรียนสำเร็จได้ดีกรีอย่างสูงมาจากครอบครัวที่มั่งคั่งมั่งมี หรือคนที่กำลังเรียน ถ้าเขาอยากจะทำ เขาก็ไปรวมตัวกันแล้วก็ไปทำอยู่ในที่กินแห่งเดียวกัน เขาก็ทำ เป็นสังคมเปิดที่ให้โอกาสแก่บุคคลนั้นได้มีโอกาสใช้ กระผมคิดว่านิคมเกษตรกรเอนกประสงค์จะช่วยทำให้สังคมเราเป็นสังคมที่เปิด ที่ไม่ปิด แล้วก็ปรับตัวเองได้ อุดมการณ์ดังกล่าวนี้เป็นอุดมการณ์ซึ่งกระผมคิดว่าถ้าหากว่าอาจจะไม่มีในบางท่าน แต่บางท่านอาจจะ มี กระผมใคร่ขอชี้แจงในเรื่องนี้ว่า สิ่งที่เราพูดกันถึงสิ่งจูงใจ คืออินเซนตีฟ (incentive) ถ้าเราถือตามหลักเศรษฐศาสตร์ในรูปของเศรษฐศาสตร์ของนายทุนไม่มีปัญหา ถ้าคนไม่มีสิ่งจูงใจในเรื่องเงินก็จะไม่ทำอะไร แต่ว่าสิ่งจูงใจนั้นหาใช่เป็นเรื่องเงินอย่างเดียวไม่ กระผมคิดว่าท่านเองในที่นี้ทั้งหมดก็ว่าได้ ในหลายเรื่องที่เราทำนั้นเราทำไม่ใช่เพราะเราประสงค์เงิน แต่เราก็กทำ และก็มีคนอีกเป็นจำนวนมากซึ่งจะกระทำการต่าง ๆ ไม่ใช่เพราะว่ามีสิ่งจูงใจคือต้องการสิ่งตอบแทนเป็นเงิน อันนี้เป็นเรื่องอุดมการณ์ ซึ่งกระผมจะขอประทานให้ท่านทั้งหลายได้โปรดกรุณาช่วยคิด กระผมขอประทานอนุญาตกล่าวมาถึงปัญหาเรื่องรายได้ที่ว่า ถ้าหากไม่มีรายได้แล้วก็จะไม่มีแรงจูงใจที่จะให้คนทำงาน และด้วยเหตุนี้เองบางท่านก็อาจจะกลัว เพราะเหตุว่าไม่มีการแบ่งปันรายได้ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่เพิ่งนั่งลงเมื่อกี้ นี้ จึงเสนอว่าถ้าจะเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงในเรื่องรายได้ก็จะเป็นการสมควร กระผมอยากขอประทานกราบเรียนชี้แจงมาตรา ๓๒ ฉ ที่เขียนไว้ว่าบรรดาทรัพย์สิน ทรัพย์สินที่ และรายได้ต่าง ๆ จากการดำเนินงานของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์แห่งใดให้ตกเป็นของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์แห่งนั้น แล้วก็สมาชิกไม่ว่าจะโดยลำพังหรือร่วมกันจะมาขอแบ่งรายได้ทรัพย์สินเหล่านั้นไม่ได้ อันนี้ความประสงค์ใหญ่อยู่ในข้อที่ว่าที่ดินซึ่งเอามาทำนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์นี้ ถ้าหากว่าจะทำเป็นที่ดินของรัฐเป็นผืนใหญ่ พลเมื่อก็เพิ่มมากขึ้นทุกปี ที่ดินเรามีจำกัด ถ้าหากว่าเราจะปล่อยให้มีการปกครองตนเองกัน สมาชิกของนิคมนี้อาจจะมาประชุมแล้วก็ตกลงกันว่านี่เรามาแบ่งกันเถอะ ที่ดินซึ่งมาเป็นสองหมื่นไร่ที่เรามาทำนี้ ให้เราแบ่งกันคนละ ๕๐ หรือ ๑๐๐ ไร่แล้วก็ทำกัน อาจจะเป็นเช่นนั้นก็ได้ เพราะฉะนั้น

จึงไม่ควรที่จะให้แบ่ง ถ้าแบ่งแล้วมันก็จะแตกแยกแตกฝอยออกไปเหลือจำนวนน้อย ๆ แล้ว ในที่สุดก็จะเป็นเรื่องของการที่ไม่สามารถใช้ที่ดินโดยมีประสิทธิภาพ กระผมคิดว่าจุดประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินทำไร่แต่เพียงว่าเพื่อที่จะให้บุคคลได้มีที่ทำกินแต่เพียงอย่างเดียวไม่ แต่เราต้องมุ่งในเรื่องประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรด้วย ถ้าเรามุ่งในแง่ที่ว่าการที่จะให้บุคคลทำอยู่แต่เพียง ๒๕ ไร่ ๕๐ ไร่ นั้น ผลผลิตที่จะออกมามันย่อมจะแตกต่างกับการจัดตามขนาดใหญ่ การผลิตขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำในรูปของสถาบันเกษตรกรหรือในรูปของนิคม ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้มีการใช้เครื่องจักรได้ ในกรณีที่ใช้ปุ๋ยแล้วก็ได้ใช้แรงงานได้ เพราะฉะนั้นถ้าเราให้บุคคลมาทำแต่เฉพาะในแง่ที่ว่าตัวจะได้มีรายได้ของตัวทำในทำจำกัด อันนี้อาจจะเป็นการจำกัดผลผลิตในทางเกษตรก็เป็นได้ กระผมเชื่อว่าจะเป็นเช่นนั้น เชื่อว่าในการประกอบการสมัยใหม่นั้นถ้าเป็นการประกอบการขนาดใหญ่ย่อมจะได้เปรียบในแง่ผลผลิตซึ่งจะสูงกว่าการประกอบการขนาดเล็ก โดยเฉพาะในเรื่องรายได้นี้ ความจริงนั้นตามที่เสนอในหมวด ๒ ทวิ ก็ได้มองข้าม จึงมีตอนหนึ่งซึ่งเขียนไว้ว่าในกรณีที่ถ้าหากว่าสมาชิกท่านใดผู้ใดในนิคมนั้นได้ทำงานมาเป็นเวลานานพอสมควรและได้ทำงานมาโดยมีความสามารถ เมื่อจะออกจากสมาชิกภาพของนิคมที่ประชุมใหญ่ของนิคมก็อาจที่จะมีมติลงเห็นชอบให้จัดให้รายได้ไปได้อันนี้ไม่ขัด ไม่ขัดกับมาตรา ๓๒ ฉ. มาตรา ๓๒ จ. นั้นห้ามไม่ให้เอาทรัพย์สินรายได้ต่างๆ มาแบ่งกันในขณะที่เขาทำงานอยู่ แต่ใครในเมื่อได้ทำงานมาแล้วจะออกไปก็ยังจะได้รับถ้าเขาได้ทำงานที่มีความสามารถทำงานมาพอสมควรก็ได้รับรายได้เมื่อจะออกไป แล้วรายได้ก่อนนั้นก็ไปตั้งตัว แต่จะได้เท่าไรอย่างไรนั้นเราไม่น่าจะมาเขียนไว้ เพราะเขียนไว้เราก็ไม่ทราบว่าจะได้จะเป็นอย่างไร ให้สมาชิกเขาเป็นผู้วินิจฉัยกันเอง เพราะฉะนั้นเรื่องของสิ่งจูงใจนั้นก็มียู่ แต่ว่าในระหว่างที่เขาอยู๋ในนิคมนั้น ความจำเป็นต้องการที่จะต้องเอารายได้ไปเพื่อการใดก็ยังไม่มียู่ที่เป็นการสมาชิก เพราะนิคมในรูปนี้เป็นนิคมที่เอนกประสงค์ มีบริการต่างๆ ให้ ถ้าจะตัดผมก็ไปตัดที่ร้านของนิคม ก็มีท่านสมาชิกนิคมซึ่งทำการตัดผม จะทำอะไรก็ใช้อยู่ภายในนิคม เป็นนิคมซึ่งความต้องการในสิ่งต่างๆ เท่าที่จำเป็นนั้นทางนิคมเป็นผู้จัดสรรบริการให้ ความจำเป็นขณะนั้นก็ไม่มี แต่ถ้าจะออกเมื่อไรก็จะมีรายได้ให้ ถ้าได้มีความสามารถและทำงานมาสมประสงค์แต่อย่างไรก็ตามถ้าหากว่าท่านสมาชิกผู้ใดมีเกียรติมีความเห็นว่าจะให้มีสิ่งจูงใจกำหนดว่าให้มีการแบ่งรายได้ก็สุดแท้แต่ท่านสมาชิกผู้ใดมีเกียรติจะเห็นสมควร กระผมเองก็ได้แต่เพียง

เสนอความคิดเห็นว่าอันที่จริงถ้าจะทำอย่างนั้นก็ไม่ใช่จำเป็น แล้วความประสงค์มาตรา ๓๒ ฉ. นั้นก็เพื่อที่จะกันไม่ให้มีการแบ่งทรัพย์สินและทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ ในระหว่างสมาชิกด้วยกันเองเท่านั้น แต่เมื่อจะออกไปก็มีสิทธิที่จะได้รับโดยความเห็นชอบสมควรของที่ประชุมของสมาชิก ขอขอบพระคุณ

นายนิธิพัฒน์ ซาลีจันทร์ ท่านประธานที่เคารพ กระผมได้อ่านบททวนหมวด ๒ ทวิ นี้หลายครั้งด้วยจิตว่างอย่างที่ท่านกรรมาธิการผู้เสนอหมวดนี้เข้ามา แต่เมื่อจิตเป็นสมาธิว่างดีแล้วผมก็เห็นนิมิตเพียงแต่ว่าใบหน้าของ มาร์ค เลนินและเมาเซดงลอยอยู่เท่านั้นเองครับ เพราะว่าในมาตรา ๓๒ จัตวา วรรคสองก็ตี มาตรา ๓๒ ฉ. กิติ อันนี้ก็เห็นชัด ๆ ว่าเป็นลัทธิคอมมิวนิสต์เต็มตัวเลยครับ แสดงอย่างที่ไม่ใช่สีชมพูเลย เพราะว่าอะไร เพราะว่าปัจจัยในการผลิตก็เป็นของหลวง เมื่อผลิตมาได้แล้วเป็นของหลวงอีก นี่เป็นเบสิก คอนเซ็ปท์ (basic concept) ของคอมมิวนิสต์ อันนี้ผิดกันเพียงแต่ว่าเป็นคอมมิวนิสต์โดยสมัครใจเท่านั้นเองครับ เวลานี้ตามมาตรา ๑๒ ทวินี้หมายความว่าใครอยากจะเป็นคอมมิวนิสต์ก็เข้ามาอยู่ในนิคมนี้ ใครไม่อยากเป็นก็ออกไปได้ เท่านั้นเองครับ วิธีการที่ทำมานี้ผมเองก็เคยมีโอกาสดูงานที่รัสเซียเป็นเวลาหนึ่งเดือนความจริงผมไปดูในเรื่องเกี่ยวกับเรื่องพลังงาน แล้วก็สนใจเหมือนกันครับระบบนารวม ระบบคอมมูนอะไรของเขาเนี่ย เขาทำอย่างไรที่นั่น ก็ได้ไต่ถามเขาแล้วก็ซื้อหนังสือหนังสือมาอ่านพอสมควร ก็เห็นว่าที่รัสเซียเมื่อปฏิวัติกันใหม่ ๆ นั้นก็มีอุดมการณ์สูงส่งแบบนี้แหละครับ ก็พยายามจะทำ อันนี้ไม่ใช่ นารวม อันนี้เป็นระบบคอมมูนเลย เพราะว่านารวมนั้นเป็นอีกรูปหนึ่ง หมายความว่าทำแบบนี้ แต่ว่าโดยที่ว่าสันดานคนเป็นคนยังมีกิเลสอยู่จะเอาชานาที่ไม่ยังมีกิเลสมาเป็นอยู่อย่างนี้ คนที่ไม่มีกิเลสแล้วเป็นชานาไม่ได้ต้องเป็นพระอรหันต์ เพราะฉะนั้นเมื่อชานาทุกคนมีกิเลสมาทำงานเป็นแบบนี้ อยู่แล้วก็เกิดเกียจกัน เกียจกันเพราะว่าจะทำงานมากหรืองานน้อยถ้าเขาทำงานเต็มความสามารถแล้วเขาจะต้องได้ผลตามความต้องการของเขาครับ อันนี้ไม่ใช่ผลความต้องการที่เสมอกันนะครับ ความต้องการในรูปที่อยู่อาศัยนี้เป็นไปตามความต้องการของแต่ละคนนะครับอันนี้ อันนี้เป็นไอดีล (ideal) เป็นอุดมคติสูงสุดของคอมมิวนิสต์ซิมครับอันนี้ เพราะฉะนั้นระบบคอมมูนของรัสเซียถึงได้เจ๊งไปครับ เวลานี้รัสเซียก็ไม่ได้มาใช้อีกต่อไปแล้ว เวลานี้รัสเซียได้กลับมาใช้ระบบนารวมซึ่งยอมให้ส่วนหนึ่งของผลิตผลที่ผลิตได้นั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ

LIRT

ชาวนาซึ่งเป็นสมาชิกของนารวมนั้น เท่าที่ผมทราบนั้นนะ ผลผลิตของนารวมนั้นครั้งหนึ่ง ตกเป็นของรัฐอีก ๓๐ เปอร์เซ็นต์เป็นของนารวม ประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ครับที่ตกเป็นของชาวนาโดยทั่วไป ถึงกระนั้นชาวนารัสเซียก็ยังเรียกว่าแม่ของหลวงเอามาใช้ เพราะว่ารัสเซียในขณะนั้นถึงจะได้อนุญาตให้ว่ามีคล้าย ๆ กับว่าชาวนาแต่ละคนนั้นนะมีที่เรียกว่าสวนครัวหลังบ้าน รัฐบาลยอมให้มีกรรมสิทธิ์สวนครัวในหลังบ้านเป็นจำนวนประมาณไร่ครึ่งครับ หรือประมาณครึ่งเอเคอร์ ผลผลิตที่ชาวนาผลิตไว้ในหลังบ้านนั้นเป็นของตัวเอง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เลยครับ ก็ปรากฏว่าอ้ายที่ผมไปเห็นในตลาดนะครับพวกแอ็ปปเปิ้ลลูกใหญ่ ๆ องุ่นเม็ดสวย ๆ ละครับเป็นผลผลิตมาจากสวนหลังบ้านทั้งนั้นครับ ส่วนแอ็ปปเปิ้ลลูกเล็ก ๆ ที่ขายในโคออปเพอเรทีฟ (cooperative) ในสหกรณ์นะเป็นลูกเล็ก ๆ นิด ๆ ทั้งนั้นละครับ นี่เป็นของหลวงนะครับ ส่วนของตัวนั้นเอามาขายในตลาด อันนี้ก็ได้รับความว่าชาวนารัสเซียนะแม่ปุ๋ยของหลวงเอาปุ๋ยมาใส่ในสวนครัวของตน ผลผลิตถึงได้ดีกว่าเป็นอันมากครับ อันนี้ก็แสดงว่าชาวนาประเทศรัสเซียซึ่งเป็นต้นแม่ของระบบคอมมิวนิสต์นั้นนะก็ยังสังเกตเห็นว่าอินเซนทีฟ (incentive) คือว่าสันดานมนุษย์นะทำอะไรก็อยากจะได้เป็นของตัวเองนะครับ นี่มันเป็นกิเลสอย่างหนึ่งซึ่งผมว่าถ้าเผื่อเราตัดอ้ายนี้ออกไปได้ คนก็ไม่ต้องเป็นชาวนาครับ เป็นพระอรหันต์กันเต็มไปหมด เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ข้อพิสูจน์อันหนึ่งแล้วครับ ที่ระบบที่ได้เสนอกันนี้ครับที่ผมทราบ ซึ่งผมก็ไม่ได้มีโอกาสไปดู เขาทำกันที่ประเทศอิสราเอลนะครับ คิปปุตอะไรนั้นนะแต่จะเอาอิสราเอลกับประเทศไทยมาเทียบกันไม่ได้ครับ อิสราเอลนั้นนะเนื้อที่ก็เพียงขนาดจังหวัดนครราชสีมา หรือจังหวัดเชียงใหม่ของเราเท่านั้นครับ เนื้อที่นิดเดียวเท่านั้นเอง แล้วอีกอย่างอิสราเอลใช้ระบบนี้ขึ้นมาเพื่อความอยู่รอดของประเทศเขาครับ เพราะว่าถ้าเผื่อเขาไม่มีนิคมอะไรขึ้นมา นี่ก็มันเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันประเทศของเขาครับ ไม่ใช่มาเป็นทางแก้เศรษฐกิจนะครับ และขณะนั้นผมก็ได้ทราบว่าทางคิปปุตของเขาเนี่ยก็รู้สึกว่าจะเสื่อมโทรมลงไป ก็เปลี่ยนเป็นอีกรูปหนึ่ง ซึ่งผมก็ไม่ค่อยทราบแน่ชัด แต่อย่างไรก็ตามในประเทศรัสเซียก็ดี ในประเทศจีนแดง ซึ่งก็เอาระบบคอมมิวนิสต์มาใช้ก็เหมือนกัน ซึ่งก็เป็นระบบบังคับละครับ ไม่ใช่สมัครใจ เพราะฉะนั้นการที่จะให้ระบบนี้สำเร็จในประเทศไทยนั้นนะ ผมเองก็ยังมองไม่เห็นนะครับ แต่ก็อยากที่จะสนับสนุนให้หมวดนี้มันคงอยู่อย่างนี้ละครับ ทั้งนี้ก็

เพื่อจะพิสูจน์และคร่ำว่า การเอาระบบหรือว่าอุดมการณ์คอมมิวนิสต์มาใช้ในประเทศไทยนั้น
นั้นมันไม่สำเร็จหรอกครับ ผมอยากให้เห็นว่ารัฐบาลอาจจะต้องเสียเงินพิสูจน์นี้เป็นเงิน
สัก ๓-๔ ร้อยล้านบาทนะครับ เพื่อจะพิสูจน์ว่าระบบคอมมิวนิสต์มาใช้ในประเทศไทยนั้น
นั้นมันไม่สำเร็จ แต่ว่าในฐานะที่ว่าเราเองก็เสียเงินไปมากมายที่จะต่อต้านคอมมิวนิสต์ แต่จะ
ทั้งหมด ๒ ทวีนี้ ทั้งเอาไว้อย่างนั้นนะครับ แล้วก็ลองให้แสดงกันดู ก็จะได้เห็นว่าระบบนี้มัน
ไม่สำเร็จเท่าที่ผมทราบดีว่าที่หุบตะพงที่ว่าที่ดินเป็นของหลวง แล้วก็ชานาทำอะไรก็ได้เป็น
ของตัวนะครับ แล้วยังขาดทุนเลยคร่ำเวลานี้ ที่อยู่ได้ก็เพราะความช่วยเหลือนะครับ มันไม่
ใช่เป็นโครงการที่เลี้ยงตัวได้ครับอันนี้ เพราะถ้ายังว่าผลิตผลอะไรเป็นของหลวงไปหมดละ
ผมว่ามันก็ยังไม่สำเร็จใหญ่ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผมก็ขอให้เราพิจารณาตุ๊กแล้วกันครับว่าจะทดลอง
ดีหรือไม่ทดลองดี ถ้าจะคิดว่าทั้งเอาไว้เพื่อจะเป็นการทดลองดูจะเสียเงินไปสัก ๓-๔ ร้อยล้าน
ก็ช่างมัน ถ้าเมื่อไม่สำเร็จก็เป็นข้อพิสูจน์อย่างหนึ่ง ก็ทั้งเอาไว้ ถ้าเมื่อเราเห็นว่า เอ เสียเงิน
๓-๔ ร้อยล้านเสียเปล่า ๆ ก็น่าจะตัดออกไปครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประธานปรึกษาต่อที่ประชุมนี้ว่า หมวด
๒ ทวีที่ว่าด้วยนิคมเกษตรกรรมเอนกประสงค์ที่คณะกรรมการได้ร่างขึ้นมาใหม่ และ
คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุภกรและพลตำรวจตรี สิบ พงศ์สุวรรณ กรรมการขอให้ตัดออก
ทั้งหมด ที่ประชุมจะเห็นสมควรจะให้ปิดอภิปรายได้หรือยัง ท่านผู้ใดเห็นว่า สมควรให้ปิด
อภิปรายได้ ขอให้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๕ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่า สมควรให้เปิดการอภิปราย
ต่อไป ขอให้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐ คน)

(นายถาวร ชะนะภัย ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณถาวรมีอะไรครับ เชิญครับ

LIRT

นายถาวร ชะนะภัย : ท่านประธานที่เคารพ กระผมต้องขอประทานท่านประธาน และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ที่กระผมลุกขึ้นยืนนะครับ กระผมว่าในเรื่องนี้ยังมีประเด็นที่จะอภิปรายอีก

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ก็ต้องเป็นไปตามมติของที่ประชุมครับ ไม่มีทางแล้ว

นายถาวร ชะนะภัย : ครับ แต่ว่าอยากจะทำกิจกรรมวิชาการ และกรรมการก็ยกมือหลายครั้ง

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : แล้วแต่ที่ประชุมครับ ที่ประชุมจะลงมติอย่างไรก็เป็นไปตามนั้น ท่านสมาชิกเพียงท่านสองท่านไม่มีสิทธิจะมาพูด

ผลของการลงมติครับ ท่านสมาชิกที่เห็นว่าควรให้มีการเปิดอภิปรายได้มี ๕๘ ท่าน ท่านสมาชิกที่เห็นควรเปิดอภิปรายต่อไปมี ๑๐ ท่าน เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้ปิดการอภิปรายในเรื่องนี้

(นายประทีป เสียงหวาน ได้ยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณประทีป มีอะไรครับ

นายประทีป เสียงหวาน : ท่านประธานครับ ผมไม่ได้ขึ้นมาอภิปรายครับ คือผมอยากจะทำเรื่องมาตกลงกับทางคณะกรรมการครับ เพราะว่าผมสนับสนุนกรรมการอยู่แล้ว

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้ขอให้เป็นไปตามมติเถอะครับ ไม่มีการตกลงแล้วครับ ผมขอประทานมติเลยทีเดียวนะครับ

นายประทีป เสียงหวาน : ผมว่ามีเรื่องที่แก้ไข ต้องมีการลงมติครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : โทนครับ อันนั้นถ้าจะมีข้อแก้ไข ก็ขอให้เป็นไปตามมติเสียก่อนครับว่า จะให้คงไว้ว่าจะให้คงไว้หรือให้ตัดออกทั้งหมด ถ้าคงไว้ก็หมายความว่ากรรมการมีสิทธิที่จะขอเสนอแก้ไขได้อีก ผมขอประทานมติครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับญัตติของคุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ และพลตำรวจตรี สืบ พงศ์สุวรรณ ที่ให้ตัดหมวด ๒ ทวิว่าด้วยเรื่องนิตินิติกรรณการประสงค์ออกทั้งหมด ท่านผู้ใดเห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

LIART

(มีสมาชิกยกมือ ๖๘ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๒ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้ตัดหมวด ๒ ทวิ ที่ว่าด้วยนิคมเกษตรกรรมเอกชนประสงค์ออกทั้งหมด ตามที่คณะผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา และพลตำรวจตรี สืบ พงศ์สุวรรณ เสนอ ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านต่อไปครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : หมวด ๓ การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๓ มีการแก้ไข มาตรา ๓๔ มีการแก้ไข

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๓๔ ทวิ ได้มีการแก้ไขถึง ๒ ครั้ง สำหรับครั้งสุดท้ายที่มีการแก้ไขนั้น ใช้คำว่า "ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมได้" วรรคสอง "ในกรณีที่ทางราชการยังต้องใช้ที่ดินตอนใดเพื่อประโยชน์ของที่ดินโดยเฉพาะได้ต่อไป ให้คณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อใช้ตามความจำเป็นโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา" ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะนี้ ก็คือที่ตั้งอำเภอจังหวัด คือหน่วยราชการทั้งหลายนั่นเองครับ ถ้าเขียนอย่างนี้ก็หมายความว่า เวลาประกาศหมายออกมาในเขตปฏิรูปที่ดินที่ใดแล้ว ทั้งหมดนั้นถูกยุบถอนสภาพ ไม่ใช่เป็นที่ดินของรัฐทั้งหมด แล้วถ้าหากจะให้หน่วยราชการต่าง ๆ ก็ต้องเสนอมาขอไปยังกรรมการผู้ที่มีหน้าที่อะไรต่าง ๆ ขอใช้ทุกแห่งไป ทำไม่ต้องทำให้มันลำบากครับ จากเดิมที่เดิมอันเดิมที่แก้ไขนั้น เขียนว่า ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินใช้ที่ดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่ทางราชการเลิกใช้หรือไม่ใช้ที่ดินนั้นต่อไปแล้ว อย่างนั้นจึงจะถือ

LIRT

ว่าเป็นการถอนสภาพ คือที่ไม่ใช้แล้ว เป็นการถอนสภาพนี้ยังใช้อยู่ก็ถอนสภาพ แต่ถ้าใช้ต่อไป ต้องขอ แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาทำไม ทำไมทำให้ลำบาก และแม้แต่ว่าตามที่แก้ไขเดิม กระทบเองก็ยังเห็นว่า ไม่พอใจนัก เพราะฉะนั้นกระทบจึงอยากจะเรียกว่า เพื่อความสะดวก อย่างที่กระทบอธิบายมาแล้ว แล้วจะขอตกลงกับทางคณะกรรมการแก้ไขจากร่างเดิม จากที่แก้ไขเดิมนะครับ ที่แก้ไขใหม่นี้ กระทบเห็นว่าใช้ไม่ได้แน่ นอกจากจะทำความวุ่นวายให้ แก่การในทางปฏิบัติแล้วละก็ กระทบอยากจะใช้ร่างเดิมที่ว่าไม่ใช้แล้วนะครับ แต่ว่าแก้ไข เสียอย่างนั้นนะครับ ตามที่แก้ไขเดิมนะครับ ไม่ทราบว่าการกรรมาธิการจะพิจารณาเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับใช้เพื่อประโยชน์ ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่ทางราชการเลิกใช้หรือไม่ใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นต่อไปแล้ว ตัดคำว่า "ที่ดี" หรือทางราชการยังใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นอยู่ เมื่อได้ตัดที่ดินแปลงอื่นให้ใช้แทนโดย คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี อันนี้ตั้งแต่ที่ดินถึงที่ดินนี้ ตัดทั้งหมด กันนี้ก็จะได้สมประโยชน์นะครับ ประโยชน์ที่ดินเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับ เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินโดยเฉพาะที่ยังไม่เลิกใช้นั้น ไม่มีที่จะไปเอาที่อื่นมาให้แทนหรอกครับ เลิกก็เลิกกันไปเลย ไม่เลิกก็ใช้อยู่เพราะฉะนั้นจึงขอตัดคำว่า "นี้" นอกนั้นก็ยังไม่ไปตามเดิม อันนี้ก็สะดวกในทางปฏิบัติไม่ทราบว่าคณะกรรมการจะพอใจหรือไม่ ขอขอบคุณครับ

นายไพจิตรดี เอื้อทวีกุล (กรรมาธิการ): ท่านผู้เป็นประธาน กรรมาธิการขอขอบคุณ ท่านสมาชิกที่ได้เสนอข้อคิดเห็นมา คณะกรรมาธิการขอชี้แจงดังต่อไปนี้ ที่ท่านสมาชิกได้ เสนอมานั้น กระทบเข้าใจว่ายังอาจจะมีบางข้อที่ไม่ค่อยจะตรงกับข้อความในร่างนัก เพราะมาตรา ๓๔ นั้นมีข้อความที่เกี่ยวพันกับมาตรา ๓๓ โดยตรง ขอความกรุณากลับไปดูมาตรา ๓๓ วรรคสอง ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตระบุของ ที่ที่อยู่ในเขตการปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย อันนี้ก็ได้อธิบายให้เห็นชัด แล้วว่าในการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินนั้นไม่ได้หมายความว่าเอาที่ดินทุกแปลงในเขตมา ปฏิรูป ในกรณีที่เป็นสาธารณสมบัติซึ่งใช้เป็นสถานที่ราชการนั้น ก็กันออกไปได้แต่ต้นแล้ว และในมาตรา ๓๓ นั้นก็ได้ระบุไว้เด่นชัดในวรรคหนึ่งและที่อื่น ๆ ว่าที่จะเข้าในเขตปฏิรูป ที่ดินนั้น จะต้องเป็นที่ดินซึ่งเป็นที่ดินเกษตรกรรมหรือควรจะใช้เพื่อการเกษตรกรรมเท่านั้น

LIRT

เพราะฉะนั้นที่ท่านสมาชิกเป็นห่วงว่าเมื่อประกาศพระราชกฤษฎีกาแล้ว แม้แต่ศาลากลาง จังหวัดถ้าจะคงเอาไว้ก็ต้องมาขอคณะกรรมการนั้นกระผมคิดว่าน่าจะยังไม่ถูกต้องนัก ส่วน เหตุผลที่ได้แก่มากครั้งใหม่นั้นที่ได้ทำเช่นนี้ก็เพราะเหตุที่ว่าเมื่อมีที่ดินซึ่งมีหน่วยราชการใด เคยใช้อยู่ แต่ว่าต่อมาไม่ค่อยได้ใช้ แต่ว่าก็ยังถือสิทธิอยู่นั้น เมื่อได้มีการประกาศเขตปฏิรูป ที่ดินแล้วก็ควรที่จะเป็นที่ที่ซึ่งจะปฏิรูปได้ แต่ถ้าหากมีความจำเป็น ทางราชการก็จะจัดที่ที่ เหมาะสมให้ ซึ่งอาจจะเป็นที่เดิม อาจจะเป็นที่แปลงใหม่อย่างไรก็สุดแล้วแต่ที่จะตกลงกัน ถ้าหากว่าเขียนในแบบเท่านั้น กระบวนการมันจะล่าช้าเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นเราจึงได้แก้ไข ขึ้นเพื่อให้กระบวนการปฏิรูปที่ดินนั้นได้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ส่วนราชการที่ ยังมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินนั้นก็ได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่อยู่แล้ว แล้วจะไม่มีปัญหา เกิดขึ้นอย่างที่ท่านสมาชิกเป็นห่วง ขอบขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณสวัสดิ์อีกครั้งครับ เพราะเป็น เรื่องติดต่อกัน

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมคิดว่ากระผมไม่เข้าใจผิด หรือก ฎหมายการนั้นเข้าใจผิด มีที่ไหนบ้างครับที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้ เพื่อประโยชน์ที่ดินโดยเฉพาะ แล้วก็ใช้เพื่อเกษตรกรรมมีหรือครับไม่มี ท่านไปดูคำจำกัด ความตามกฎหมายแห่งในเรื่องที่ดิน จะหมายถึงอะไร ป้อมปราการ สถานที่ จังหวัด อะไรต่างๆ เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่า แล้วก็ท่านบอกว่า เวลาตามมาตรา ๓๓ ปฏิรูปที่ดินจะมีทำแผนที่ ท่านจะทำแผนที่อย่างไรเล่า ไปวันตรงนั้นนิด ศาลากลางตรงนั้นไปทำ ทำอย่างไร สะดวกใน การปฏิบัติหรือครับ ตามปกติการปฏิรูปที่ดินในเขตไหนก็อาจจะต้องระบุกว้าง ๆ ว่าเขตของ จังหวัดนั้นอำเภอไหน แล้วที่ว่าการอำเภอไปเอาแผนที่วันวันนิดเดียว ซึ่งเป็นจุดเท่าจุดเชื่อมหมุด นี้ทำได้หรือในราชกิจจานุเบกษา ปลายเข็มหมุดไม่ใช่หัวเข็มหมุด จะทำได้อย่างไรครับ เพราะฉะนั้น กระผมเห็นว่าอย่างเท่านี้ที่ไม่ใช่แล้วสะดวกกว่า ที่ใช้ก็คงเป็นไปตามเดิม ไม่ต้องมาขอกัน ใหม่ แล้วไม่ต้องไปมีการแลกเปลี่ยน อันนี้ครับกระผมขอชี้แจง ขอบขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านกรรมาธิการ อาจารย์ยอดดูครับ

LIRT

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นข้อข้องใจของท่านสมาชิกผู้มีเกียรตินั้นกระผมคิดว่าถ้าเรามาพิจารณาในแง่อีกแง่หนึ่งที่คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วก็ใช้ความพิจารณากันจนกระทั่งต้องแก้ไขในรูปแบบใหม่ เพราะเหตุว่าเห็นข้อขัดข้องของร่างเดิมที่ได้เสนอขึ้นมา ข้อขัดข้องก็คือในประการแรก การที่เราจะประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตไหนเป็นเขตปฏิรูปนั้น พระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมาย เมื่อออกมาใช้แล้วก็ต้องใช้ให้ทั่ว แล้วก็ด้วยเหตุนี้ เมื่อถ้าหากว่าในเขตของการปฏิรูปที่ดินมีสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นตามที่เขียนไว้เมื่อประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกานั้นจะมีผลเป็นการถอนสภาพของสาธารณสมบัติของแผ่นดินทันที ปัญหาที่มาสู้ที่ว่าถ้าหากว่าเราจะจัดสรรที่ดินไว้เพื่อให้แผ่นดินได้ใช้ประโยชน์ต่อไปนั้นเราจะทำหรือไม่มีปัญหา ถ้าแผ่นดินยังมีความจำเป็น ทางราชการมีความจำเป็น จะต้องใช้อยู่ก็จัดให้ทันที แต่ว่าลักษณะนั้นเมื่อประกาศใช้พระราชกฤษฎีกามันก็ต้องมีผล ไม่ใช่รอไว้มีเงื่อนไขจนกว่าจะได้จัดที่ดินแทน แล้วก็ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วก็พระราชกฤษฎีกาจึงจะมีผลมันไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น ควรจะมีผลทันที ส่วนการที่จะจัดให้ทางราชการได้ใช้ประโยชน์ต่อไปนั้นก็ทำได้ คณะกรรมการก็ต้องจัดตามความจำเป็น นี่หมายความว่ามาสู่ประเด็นข้อที่ ๒ ถ้าหากว่าอาจจะมีการเขตที่ความจำเป็นเพื่อที่จะใช้ของแผ่นดินนั้นมันมีเกินไปไม่จำเป็นก็ควรจะต้องให้เฉพาะที่ที่จำเป็น แล้วที่เหลือนั้นก็เอามาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเท่านั้นเองครับ มันไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างไร แต่มันทำให้คุณลักษณะของพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกประกาศใช้นั้นเห็นได้ชัดว่าศักดิ์สิทธิ์มีผลแล้วก็ควรจะมีผลแล้วควรจะมีผลเป็นการถอนสภาพทันที แล้วคณะกรรมการก็ต้องจัดสรรให้ในเมื่อมีความจำเป็น แต่ไม่ใช่ว่าคณะกรรมการอาจจะจัดให้ทั้งหมด หรือว่าอาจจะจัดให้ทั้งหมดก็ได้ แล้วแต่ความจำเป็นของการใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินนั้น กระผมคิดว่านี่เป็นประเด็น แล้วก็น่าจะเห็นกันได้อย่างแจ่มชัด ขอขอบพระคุณครับ

นายบุญย์ เจริญไชย : ท่านประธานที่เคารพ กระผมต้องขอประทานโทษครับ เมื่อกี้เผลอไปนิดเดียว คือว่าพออ่านมาตรา ๓๓ ยกมือขึ้นไม่ทัน มัวก้มเก็บหนังสือ กระผมขออนุญาตย้อนไปพูดมาตรา ๓๓ ซึ่งกระผมคิดว่าควรจะได้รับคำชี้แจงจากกรรมการเสียก่อน เพราะว่ามีข้อความรู้สึกว่าจะคลุมเครืออยู่ในทางปฏิบัติ กระผมยังไม่แน่ใจว่าจะเป็นไปอย่างไร เพราะฉะนั้นกระผมก็ขออนุญาตย้อนไปพูด

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญครับ

นายบุญย์ เจริญไชย : ขอขอบคุณครับ คือในมาตรา ๓๓ ที่กระผมสงสัยก็มีอยู่ทั้งวรรคสามและวรรคสี่ คือเมื่อฟังท่านกรรมาธิการชี้แจงแล้ว ทำให้รู้สึกว่าการปฏิรูปที่ดินนี้จะทำเป็นบางแห่ง บางส่วนบางตอนเท่านั้น ไม่ใช่ทำทั่วราชอาณาจักร แต่ที่ความในวรรคสามนี้เป็นทำนองว่าถ้าที่ใดมีผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย ไม่พอนี้มีเป็นจำนวนหนึ่ง อาจจะมีมากก็ได้ อาจจะมีน้อยก็ได้ ถ้ามีในรูปนี้แล้ว ที่ดินนั้นในเขตอำเภอนั้นจะถูกปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมทั้งสิ้น นี่จะเป็นความจริงเพียงใดหรือไม่ คือว่าถ้าเป็นในกรณีเช่นนี้ อย่างเช่นสมมติว่าในเขตอำเภอ ๆ หนึ่งเกษตรกรรมที่ไม่มีที่ดินทำกินเพียงราว ๕ เปอร์เซ็นต์ หรือที่เช่าที่ดินอยู่เพียง ๕ เปอร์เซ็นต์ ในกรณีเช่นนี้ยังจะมีการปฏิรูปที่ดินด้วยหรือไม่ กระผมอยากจะได้เรียนถามนี้เพื่อความแน่นอน เพราะว่ามีฉะนั้นแล้วจะทำให้ผู้ที่มีที่ดินเหล่านั้นไม่กล้าที่จะลงทุนลงรอน หรือทำงานอะไรอย่างไร ต้องคอยดูว่าเมื่อไรจะถูกเวนคืนที่ดิน หรือจะถูกบังคับซื้อ หรือว่าถูกขายที่ดินไป ข้อนี้กระผมใคร่จะเรียนถามว่าจะมีหลักเกณฑ์อย่างไร จะถือว่าทุกแห่งจะต้องมีการปฏิรูปที่ดิน เพราะว่าดูในวรรคสี่แล้วก็รู้สึกว่า จะต้องทำการปฏิรูปที่ดินในทุก ๆ อำเภอ ที่นี้พอมาถึงวรรคสี่นี้รู้สึกว่า ความข้อนี้เขียนไว้สำหรับเป็นบทบังคับพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น ไม่มีผลบังคับไปถึงประชาชน คือเขียนว่าท่านจะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ ความในประโยคแรกที่ว่าให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชักช้า มิชักช้ามันนานเท่าไรมันช้าเท่าไรหรือเร็วเท่าไร ข้อนี้ไม่มีอะไรเป็นกฎเกณฑ์ สมมติว่าเราทำไปปีหนึ่งพวกเกษตรกรก็ว่า แหม นี่ท่านทำช้านัก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่มีข้อผูกพันตามกฎหมายนี้แล้ว เขาจะพูดได้หรือไม่ในกรณีเช่นนี้ แล้วที่นี้มีอีกข้อหนึ่งที่ว่า ให้ดำเนินการสำรวจที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักรให้เสร็จภายใน ๓ ปี ข้อนี้กระผมก็สงสัยว่าจะดำเนินการสำรวจก่อนที่มีพระราชกฤษฎีกาหรืออย่างไร หรือว่ามีพระราชกฤษฎีกา แล้วจะต้องมีพระราชกฤษฎีกาภายใน ๓ ปีแล้วก็สำรวจหรืออย่างไร ข้อนี้กระผมก็มีความสงสัยอยู่ จึงใคร่ขอความกระจ่างแจ้งจากท่านกรรมาธิการครับ

นายเถลิง ธำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพผมขอเรียนชี้แจงต่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กล่าวคือว่าเจตนาของรัฐบาลก็ดี หรือคณะกรรมาธิการ

LIRT

กีดกัน ไม่ได้เคยคิดว่ามีความจำเป็นจะต้องไปทำการปฏิรูปที่ดินทุกแห่งเต็มพื้นที่ในราชอาณาจักร เพราะชื่อร่างพระราชบัญญัติก็ได้บอกไว้แล้วว่าเป็นการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินของประเทศเราก็มีได้เหมาะสมสำหรับเกษตรทุกหนทุกแห่ง มีเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่เหมาะสมแก่การเกษตร และการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก็จะดำเนินการเฉพาะในเนื้อที่ดังกล่าว นั้นประการหนึ่ง ส่วนที่เป็นตัวเมืองก็ดี เป็นที่ที่นิคมอุตสาหกรรมก็ดี หรือเรื่องเกี่ยวกับการขนส่ง การพาณิชย์ต่างๆ นั้น เราไม่ได้เคยที่จะเอามาปฏิรูปที่ดิน จึงได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องมีแผนที่แสดงเขตในท้องที่ที่เราจะทำการปฏิรูปนะครับ ซึ่งการกันที่ของราชการหรืออะไรต่ออะไรตัวเมืองพวกนี้ไม่ได้เป็นเรื่องที่เราทำไม่ได้ ในการทำประกาศกฤษฎีกาป่าสงวนแห่งชาตินี้ เราก็ดำเนินการไปเรียบร้อยแล้ว เราก็ดำเนินการออกแผนที่เขตที่มีกรรมสิทธิ์เพียงไม่กี่ไร่ เราก็ดำเนินการได้ในด้านเทคนิค ไม่มีปัญหาอะไรนะครับ กล่าวคือว่า ในประเด็นแรกที่ท่านได้ถามนั้น เราก็ดำเนินการตอบได้ว่าเป็นที่ ๑ เหมาะสมแก่การเกษตรเท่านั้นนะครับ และในการที่จะให้ได้ความรู้ดังกล่าวว่าที่ใดเป็นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรมีปัญหาในด้านผู้เช่า หรือความเดือดร้อนของเกษตรกรมากเพียงใดแค่ไหน ตลอดจนกระทั่งสำรวจรางวัลในด้านเพื่อจะเอามาวางแผนโครงการในการกำหนดเขตที่ดี หรือวางแผนโครงการที่จะพัฒนาอาชีพของเกษตรกรกีดกัน เราจึงได้ระบุไว้ให้มีการสำรวจวางแผนโครงการนะครับ หัวราชอาณาจักรใน ๓ ปี มิได้หมายความว่าเราจะประกาศพระราชกฤษฎีกาไปก่อนแล้วจึงไปสำรวจ เราสำรวจให้แน่ชัดเสียก่อนว่าที่ไหนที่เหมาะสมแก่เกษตรกรรม และที่ไหนที่มีปัญหาเกษตรกรเดือดร้อนเมื่อเราทราบแล้วเราจึงจะได้เลือกออกพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตๆ ไป และในการออกพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตๆ ไปนั้นก็เห็นชัดเจนจริงๆ ที่ว่ารัฐไม่สามารถที่จะดำเนินการพร้อมกันทุกเขตได้ ก็จึงได้ถือเขตอำเภอเป็นหลัก เขตอำเภอเป็นหลักนี้ก็หมายความว่าเวลาเราประกาศเราบอกว่าอำเภอองค์กรกษัตริย์นี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน แต่แผนที่ที่แนบท้ายนี้ก็จะแสดงเฉพาะที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรและมีปัญหาในด้านการครองชีพของเกษตรกร และในการเรียงลำดับความสำคัญว่าจะเอาอินทร์บุรีมาก่อน องค์กรกษัตริย์มาก่อน หรือจะเอาสระบุรีหรืออินทร์บุรี อะไรพวกนี้นะครับ มันก็มีความจำเป็นที่จะต้องเรียงลำดับความสำคัญ เราจึงได้ระบุไว้ว่าเกณฑ์ประกอบการพิจารณาก็คือประเด็นที่ว่าเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินต้องเช่าที่ดินของคนอื่นเป็นจำนวนมาก หรือมีเนื้อที่ที่เป็นที่เช่ามากนะครับ อันนั้นเป็นเกณฑ์ หรือที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำ เกษตรกร

ยากจนมีรายได้น้อย จำเป็นที่รัฐจะต้องรีบช่วยเหลือเหล่านี้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ถ้าที่ใดที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อย อย่างที่ท่านว่าเพียงร้อยละ ๕ เท่านั้นเองนี่ อันนี้ก็มีความสำคัญในการที่จะต้องเอามาปฏิรูปก็อยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก คือหมายความว่าอาจจะไปปฏิรูปอีก ๕๐-๖๐ ปี ข้างหน้าหรืออาจจะไม่ปฏิรูปเลยนะครับ อันนี้เป็นคำตอบที่ผมอยากจะเรียนชี้แจงต่อท่าน สมาชิกผู้มีเกียรติว่า เราทำเฉพาะเป็นเขต ๆ และแต่ละเขตนี้ต้องสำรวจวางแผนล่วงหน้าให้เข้าใจต้องแท้เสียก่อน ไม่ใช่อยู่ที่ ๆ ก็ประกาศเสอะเทอะทั่วไปหมด และก็เกณฑ์ในการพิจารณา ก็คือความเดือดร้อนของเกษตรกรเป็นหลัก ที่ไหนมีความเดือดร้อนเล็กน้อยหรือไม่มีเลย รัฐก็ไม่พึงบังคับการที่จะรีบเข้าไปทำการปฏิรูป ขอบพระคุณครับ

นายนิธิพัฒน์ ซาลิจันทร์ : ท่านประธานที่เคารพ ตามที่ท่านรัฐมนตรีได้กรุณาชี้แจงมานั้นนะครับ ผมรู้สึกว่าจะไม่ตรงตามตัวหนังสือที่มีในวรรค ๔ ของมาตรา ๓๓ นะครับ คือในวรรค ๔ นั้นะ เมื่อได้อ่านโดยละเอียดแล้วบอกกว่าให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชักช้า และให้ดำเนินการสำรวจที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และวางโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ให้เสร็จภายใน ๓ ปี หมายความว่า ในวรรค ๔ นั้นะครับ รัฐบาลมีโครงการที่จะปฏิรูปที่ดินทุกจังหวัดทั่วพระราชอาณาจักร นะครับ ซึ่งผมก็เห็นว่าก็จะเป็นไปได้ครับ เพราะว่าผมเองก็เดินทางมาทุกจังหวัดในประเทศไทยนี้แล้วครับ ไม่มีจังหวัดไหนละครับที่ไม่มีพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งกรุงเทพมหานครของเรา นี้ด้วย เพราะฉะนั้นถ้าว่าเขียนไว้อย่างนั้นะครับ รัฐบาลก็ต้องปฏิรูปที่ดินทุกจังหวัดทั่วพระราชอาณาจักรครับ เพื่อจะเป็นเพียงแต่การสำรวจไว้เฉย ๆ แล้วมาเลือกปฏิรูปบางแห่งนั้น ผมว่าควรจะแก้ข้อความในวรรคสี่นี้ให้เป็นไปตามที่ท่านรัฐมนตรีมีความเข้าใจครับ เช่นว่า เป็นการสำรวจจะครบทั่วพระราชอาณาจักรจริง แต่ว่าวางโครงการปฏิรูปที่ดินเฉพาะจังหวัดที่เห็นว่าเหมาะสมและมีความจำเป็นอะไรท่านองนี่ครับ ถ้าเขียนไว้อย่างนี้หมายความว่า รัฐบาลจะต้องปฏิรูปทุกจังหวัดหมดเลยครับ มีอีกประเด็นที่ผมใคร่ขอเสนอให้มีการแก้ไขให้คณะกรรมการจะตัดออกไปได้หรือไม่ครับ คือในวรรคที่ ๓ นะครับของมาตรา ๓๓ บรรทัดที่ ๔ คำว่าตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำนะครับ ความจริงในเรื่องนี้ผลผลิตต่อไร่ต่ำนี้ครับ มันไม่เกี่ยวกับการที่ชาวนาไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินแต่อย่างใดครับ มันอาจจะเป็นเหตุผล

LIRT

อื่นอีกตั้งหลายอย่างนะครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าจะเป็นไปได้ไหมครับที่เสนอให้กรรมาธิการว่า ขอตัดตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำออกเสียครับ

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ สำหรับพรรคสี่ ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวถึงนั้น ความจริงคณะกรรมาธิการ หมายความว่า ดำเนินการสำรวจและวางโครงการในท้องที่ทุกจังหวัด คือหมายความว่าอย่างไร ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเองก็ได้กล่าวว่าทุกจังหวัดละครับมีเกษตรกรรม เพราะฉะนั้นความจำเป็นที่เราจะต้องสำรวจเพื่อมาวางโครงการที่จะปฏิรูปที่ดินนี้เป็นเฉพาะในด้านสำรวจและวางโครงการนะครับ เราก็ต้องเข้าไปดำเนินทุกจังหวัดที่มีพื้นที่เกษตรกรรม แต่อันนี้ผมเข้าใจว่าไม่ได้บอกว่าให้ทำทุกจังหวัด ทุกอำเภอ แต่ที่ว่าให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชักช้า ก็เพราะว่าในเรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องที่รัฐบาลไม่ได้เคยคิดคำนึงมาก่อน และไม่ใช่ว่าเป็นเรื่องที่รัฐบาลไม่มีผลการสำรวจหรือไม่มีโครงการอยู่แล้ว ความจริงเรื่องนี้เราได้ทำมาเป็นเวลานานแล้วนะครับ มีตัวเลขสถิติต่างๆ ประกอบสำหรับท้องที่บางแห่งนะครับ ผมไม่ได้หมายความว่าเรามีแล้วทุกแห่ง มีเฉพาะบางแห่งซึ่งเราพร้อมที่จะดำเนินการทันที มีบางอำเภอที่มีผู้เช่ามาถึงร้อยละ ๗๐ ร้อยละ ๘๐ แล้วก็ผลผลิตต่ำนะครับ อันนี้เราพร้อมที่จะดำเนินการได้ทันที เราก็ได้เขียนไว้ว่าให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินโดยมิชักช้า ก็มีความหมายเพียงแค่นั้น ส่วนที่ว่าผลผลิตต่อไร่ต่ำนั้นก็ก็เป็นเกณฑ์ประกอบอีกเกณฑ์หนึ่ง ในการจัดลำดับความสำคัญ สมมติว่าถ้าเรามีกำลังเงินจำกัดนะครับ และก็เป็นเขตที่ควรปฏิรูปเขตหนึ่งนี้ มีเกษตรกรรมหรือที่ดินที่เป็นที่เช่า ชาวนานี้มากนะครับ แต่พร้อมกันผลผลิตต่อไร่ แต่ละเขตนี้สูงต่ำไม่เท่ากัน เราก็ควรที่จะพิจารณาเขตที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำก่อน เป็นการพิจารณาประกอบลำดับความสำคัญขอพบพระคุณครับ

นายบุญย์ เจริญไชย : ท่านประธานที่เคารพ กระผมก็ยังข้องใจอยู่ในคำชี้แจงในวรรคสามที่ว่าจำนวนของผู้ที่ไม่มีที่ดินนี้ ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ท่านได้กรุณาชี้แจงว่า ถ้าหากว่ามี ๕ เปอร์เซ็นต์ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ก็อาจจะ ๕๐-๕๐ ปี ก็มีการปฏิรูปที่ดินในเขตนั่นก็ได้ กระผมคิดว่าถ้าเราจะวางหลักเกณฑ์ลงไปให้แน่นอนแล้ว มันจะทำความสบายใจให้แก่เจ้าของที่ดิน ซึ่งอาจจะมีความดำริริเริ่มที่จะพัฒนาที่ดินของตน

LIART

ก็ได้ ถ้าว่าตนแน่ใจว่าในเขตของตนนั้น จะยังไม่ถูกปฏิรูปที่ดิน อย่างเช่นว่า ถ้าในเขตท้องที่อำเภอหนึ่งมีผู้ไม่มีที่ดินเพียง ๑๐ เพอร์เซ็นต์ ในกรณีเช่นนี้เราจะยกเว้นเสียเลยไม่ได้หรือครับว่า ในกรณีเช่นนี้จะไม่มีการปฏิรูปที่ดินในเขตนั้น โดยจะเขียนลงไปในกฎหมายให้แน่ชัดลงไป อย่างเช่นว่าที่กระผมเสนอนี้จะขอแก้คำว่า "อยู่เป็นจำนวนมาก" ในบรรทัดที่ ๓ เป็น "อยู่เป็นจำนวนอย่างน้อย ๒๐ เพอร์เซ็นต์ของประชากรในท้องที่อำเภอนั้น" อย่างนี้เป็นต้น ถ้าต่ำกว่า ๒๐ เพอร์เซ็นต์ลงไปเรื่อยๆไปจะต้องเขาเลย ปล่อยให้เขาจัดการที่ดินของเขาต่อไป ให้เขามีความสงบสุขเสียบ้างครับนั้นข้อหนึ่ง ส่วนข้อที่ ๒ ในวรรค ๔ นี้ เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่เขียนไว้แบบนี้ทำให้เป็นปัญหา ทำให้ประชาชนราษฎรก็สงสัยว่า เอ คำว่า มิชักช้า จะต้องทำอย่างไรแค่ไหน คำว่า ภายใน ๓ ปี นี้มันจะมีผลบังคับมีผลแก่เราอย่างไร กระผมว่าเรื่องนี้มันไม่ใช่ลักษณะที่เป็นกฎหมายที่จะได้ใช้บังคับแก่ประชาชน คือว่าตัดออกเสียก็ได้ และก็เป็นคำสั่งภายในของกระทรวงให้ดำเนินการก็หมดปัญหา ไม่ต้องมาคิดมาโต้เถียงกัน ถ้าอ่านถ้อยคำแบบนี้เขียนทิ้งไว้ก็เป็นที่ยสงสัย ผมคิดว่าในลักษณะการร่างกฎหมาย ผมก็ยังไม่ทราบคือไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มานานแล้ว ผมคิดว่าไม่น่าที่จะเขียนให้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่บังคับไว้ที่นี่ เพราะเจ้าหน้าที่เราบังคับไว้ได้ เราบังคับอยู่แล้วอยู่ในฝ่ายของฝ่ายบริหาร ฉะนั้นมี ๒ ข้อที่กระผมอยากจะเรียนเสนอแนะต่อท่านกรรมาธิการท่านจะมีความเห็นอย่างไรบ้าง

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ข้อห่วงใย และข้อเสนอของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ท่านได้อภิปรายไปเมื่อกี้นั้นในข้อที่ว่า ควรจะมีเกณฑ์ของการที่ว่าจะทำการปฏิรูปที่ดินในเขตใดก็กำหนดเกณฑ์ลงไปเสียให้แน่นอน มันจะได้เป็นที่กระจ่างชัด ความจริงเรื่องนี้คณะกรรมาธิการก็ได้พิจารณา และในตอนยกร่างก็ตั้งเกณฑ์ต่างๆ กันและก็มาถกเถียงอภิปรายกันเป็นอันมาก ในที่สุดก็ลงความเห็นว่าการที่เราจะไปกำหนดเกณฑ์อะไรให้แน่นอน ๑-๒-๓ ยืดยาวก็มี แล้วก็มีท่านที่มาขอแปรญัตติท่านเองนี้ก็มีหลังจากที่ได้พิจารณากันโดยถ้อยถวน เมื่อจบแล้วก็มีความเห็นว่าการที่เราจะไปกำหนดเกณฑ์ลงไปให้แน่นอนเป็นสูตรนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ควรที่จะกระทำ ไม่ควรที่จะกระทำก็เพราะเหตุว่าถ้าหากว่าขณะนี้ก่อนที่เราจะได้ทำการสำรวจเสียให้แน่นอน ดูความจำเป็นของท้องที่ให้แน่นอน เราไปตั้งเกณฑ์ลงไปไว้ในกฎหมาย เกณฑ์เหล่านั้นเมื่อกำหนดลงไปตามกฎหมาย ก็ควรจะ

ต้องกระทำ บางทีมันไม่มีความจำเป็นเลยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ต้องกระทำ เราก็ต้องไป
กระทำ เพราะฉะนั้นจึงไม่สมควรที่จะมากำหนดในขณะนี้ ควรที่จะให้คณะกรรมการได้ใช้
ดุลพินิจโดยถือเกณฑ์กว้างๆ แล้วเกณฑ์ในรายละเอียดต่างๆ เป็นอย่างไรนั้นก็จะต้อง
สืบเนื่องจากภาวะความจำเป็นของท้องถิ่น หลังจากที่ได้ทำการสำรวจเปรียบเทียบดูท้องที่ต่าง ๆ
ให้แน่นอนแล้ว ด้วยเหตุนี้เองคณะกรรมการจึงตัดเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นสูตรนั้นออกเสีย
เขียนไว้แต่ร่างหลักใหญ่ๆ ว่าเกณฑ์ที่จะพึงพิจารณาเป็นเกณฑ์ใหญ่ๆ นั้น ซึ่งปรากฏอยู่ใน
วรรคสามว่ามีอะไรบ้าง อันนั้นเป็นเกณฑ์ เป็นแนวทางที่ว่าเราจะทำอันไหนก่อนหลังโดย
ถือเกณฑ์นั้น ถ้าหากว่าเข้าเกณฑ์ดังกล่าวก็จัดทำก่อน แต่ที่ยังไม่เข้าก็ปล่อยให้
มีโอกาสได้ศึกษาแล้วก็รัฐมีทุนให้ได้มีประสบการณ์ แล้วก็ทำเฉพาะในเมื่อมีความจำเป็น
เท่านั้นเอง โปรดสังเกตว่าในวรรคสามนั้น นี้กระผมก็ขอเรียนชี้แจงไปถึงท่านที่ได้อภิปราย
ไปก่อนหน้าแล้ว เป็นการเสริมท่านประธานกรรมการที่ท่านได้กล่าวไว้ วรรคสามเป็นเรื่อง
ของเกณฑ์การที่ว่าเราจะทำที่ไหนก่อนหลัง วรรคสี่เป็นเรื่องการเขียนไว้ บอกว่ารัฐจะต้อง
ดำเนินการปฏิรูปโดยมีชักช้า แต่ว่าชักช้าเมื่อไร ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านเมื่อกี้ได้ถามใน
ตอนแรกนั้น อันนี้จะไปกำหนดเวลาว่าต้องทำภายใน ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน หรือเท่าไรนั้น มันก็
จะเป็นการที่ทำให้ไม่เกิดความคล่องตัว เป็นแต่เพียงให้ข้อสังเกตกับรัฐบาลว่ารัฐบาลขอให้
กระทำโดยเร็ว แต่จะกระทำได้แค่ไหนนั้น สถานีน่าจะปล่อยให้รัฐบาลได้มีโอกาสใช้ดุลพินิจ
ตามสมควร เราก็ถือว่าเมื่อกฎหมายออกไป รัฐบาลก็มีหน้าที่โดยสุจริตใจที่จะต้องกระทำ
ตามนั้น เพราะฉะนั้นก็ให้โอกาสแก่รัฐบาลที่จะกระทำตามกำลังความสามารถที่จะพึงกระทำได้
แต่ว่าเดือนว่าขออย่าปล่อยให้ช้า ให้ทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะพึงเห็นสมควรกระทำได้ ในข้อต่อไป
เรื่องการสำรวจนั้นมันเป็นเรื่องของการสำรวจมาเพื่อที่จะมาดูว่าจะทำการปฏิรูปและก็มีโครงการ
อย่างไร อันนี้เป็นเรื่องของการกระตุ้นให้รัฐบาลที่จะดำเนินการปฏิรูปโดยเร็ว แต่ว่าขอให้
กระทำเสียหน่อย คือบอกให้รัฐบาลกระทำว่าการสำรวจนั้นให้เร่งให้กระทำให้เสร็จภายใน
กำหนดเวลา ๓ ปี แต่การปฏิรูปจริงนั้นจะเห็นได้ชัดจากนัยของวรรคสี่นี้ว่า ไม่ใช่ว่าจะทำ
เสร็จภายใน ๓ ปี ต้องหลังจากนั้น แต่เมื่อไร อย่งไรนั้นเป็นเรื่องซึ่งกระผมคิดว่า และคณะ
กรรมการก็เห็นว่าน่าจะต้องปล่อยให้มีความคล่องตัวอยู่บ้าง ในประการสำคัญก็คือใน
เรื่องของเกณฑ์ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านข้อใจนั้น กระผมคิดว่าดุลพินิจของคณะกรรมการ

นั้นเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าหากว่าเราจะปฏิรูปที่ดินแล้วเราต้องเขียนทุกอย่างหมดก็จะกระทำไม่ได้ เราจะกระทำได้ก็ต้องมีคณะกรรมการซึ่งจะต้องมอบหมายให้ใช้ดุลพินิจและเราก็ต้องให้ความไว้วางใจว่าคณะกรรมการดังกล่าวจะพึงกระทำการโดยชอบด้วยเหตุผลและก็ด้วยความถูกต้องด้วยความเป็นธรรม ขอขอบคุณครับ

นายอมร จันทรสมบูรณ์ : ขอขอบคุณครับท่านประธานที่เคารพ กระผมอมร จันทรสมบูรณ์ กระผมคิดว่าเรามาพูดกันในสิ่งที่ทั้งสองฝ่ายนี้เข้าใจตรงกัน แต่ว่าบังเอิญท่านกรรมาธิการนี้เล่นปริศนาอักษรไขว้ในการร่างกฎหมายนะครับ ความจริงวรรคสุดท้ายควรจะ เป็นวรรคหนึ่งนะครับ คือหมายความว่า และในวรรคสุดท้ายนั้นความที่ว่า ให้ดำเนินการสำรวจ ที่ดินนั้น ควรจะเป็นความอันแรกนะครับ แล้วก็ให้สำรวจให้เสร็จภายใน ๓ ปี กระผมก็อยาก จะขอแก้ไขเลยนะครับ ถ้าหากท่านกรรมาธิการจะรับ โดยวรรคสุดท้ายนี้ะครับให้ขึ้นต้น ว่า ให้ดำเนินการสำรวจที่ดินเพื่อการเกษตรนะครับ ภายใน ๓ ปีนับแต่วันพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ แล้วก็วรรค และให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมโดยมีชักชวนนี้เพื่อ ที่จะตัดข้อสงสัยของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ท่านเกรงว่าจะต้องมีการปฏิรูปที่ดินภายใน ๓ ปี ความจริงแล้วเจตนาของกรรมาธิการคือให้สำรวจภายใน ๓ ปี แล้วก็ให้ดำเนินการปฏิรูป ที่ดินโดยมีชักชวนะครับ ขอให้ตัดความเสียแล้วก็นำขึ้นไปไว้ในวรรคหนึ่งนะครับ คือหมายความว่า ี่รับสำรวจและวรรคหนึ่งก็เป็นวรรคสอง วรรคสองก็เป็นวรรคสาม วรรคสามก็เป็นวรรคสี่ และก็แก้ถ้อยคำนิดหน่อย คือตามวรรคหนึ่งก็แก้เป็นวรรคสอง กระผมคิดว่าเราเข้าใจตรงกัน แต่ว่าเราบังเอิญมาเล่นถ้อยคำซึ่งมีเหตุผลนะครับ เพราะว่าการร่างกฎหมายนี้บางทีมัน ก็ทำให้เข้าใจผิดได้นะครับ ขอขอบคุณ

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเข้าใจว่าที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ตั้งข้อสังเกตว่าความจริงความเข้าใจของท่านสมาชิก ท่านที่ได้อภิปรายมาก่อน ๆ กับกรรมาธิการใกล้เคียงกันอันนั้นก็คงจะถูกต้อง แต่วิธีที่ท่าน เสนอนี้กระผมเข้าใจว่าจะไม่ได้เป็นการแก้ปัญหา คือกระผมเข้าใจว่าถ้าสมมติว่าอย่างใน วรรคสี่นะครับว่าถ้าเอาเรื่องสำรวจและวางโครงการอะไรนี้มาก่อนแล้วก็ไปเติมให้ดำเนินการ ปฏิรูปโดยมีชักชวนไว้ทีหลังนี้ จะทำให้เข้าใจไปว่าเราจะต้องทำการสำรวจอะไรต่ออะไรพวกนี้

LIART

๓ ปีแล้วถึงจะเริ่มการปฏิรูปที่ดินได้นะครับ อันนั้นอ่านเป็นทำนองนั้น ซึ่งกระผมก็ไม่ใช่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย แต่ทว่าถ้าอ่านอย่างที่ผมมีเกียรติได้กรุณาแนะนำ รู้สึกว่ามันจะออกมาในรูปแบบนั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ไม่ตรงกับที่คณะกรรมการตั้งใจ คือที่เราตั้งใจก็หมายความว่าอย่างที่เราได้กราบเรียนไว้แล้วว่าในท้องที่บางแห่งซึ่งก็ไม่ใช่ว่ามีมากมายอะไรเหลือเกิน เฉพาะบางแห่งที่เราได้ทำการสำรวจวางโครงการล่วงหน้าไว้แล้วนี้ ให้เราดำเนินการโดยมิชักช้า แต่เนื้อที่ที่เหลือซึ่งเรายังไม่ได้สำรวจแล้ววางโครงการนี้เราก็จะได้ดำเนินการให้ครบภายในระยะเวลา ๓ ปี กระผมเข้าใจว่าที่กระผมเข้าใจในะครับจะเป็นอย่างนี้หรือเปล่า เข้าใจว่าถ้าแก้แล้วมันจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ถ้าไม่มีท่านสมาชิกสงสัยอีก ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านต่อไป

นายจำลอง เทวารุท: ท่านประธานที่เคารพ ผมได้ตรวจดูร่างกฎหมายฉบับนี้ แล้วรู้สึกว่าแปลกใจที่ว่ากฎหมายฉบับนี้รู้สึกว่าเราจะประหยัดกระดาษ และประหยัดถ้อยคำกันโดยไม่จำเป็นเพราะว่าโดยหลัก การเขียนกฎหมายทั่วไป แล้วอักษรย่อเนี้ยผมก็ไม่ใช้กันครับ อย่างคำว่าคณะรัฐมนตรีอย่างนี้ก็ต้องเขียนไปให้เต็มว่าคณะรัฐมนตรี แต่ว่ากฎหมายฉบับนี้มีหลายมาตราที่เอาตัวย่อลงมาใช้ ซึ่ง ส.ป.ก. ซึ่งถ้าแม้ว่าจะมีบัญญัติศัพท์ไว้ข้างบนแล้วว่าเป็นตัวย่อของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมก็จริง แต่ว่ากฎหมายทั่วไปไม่นิยมใช้อักษรย่อ ผมใครจะขอเสนอให้ตัดและก็ให้ใช้ชื่อเต็มทุกแห่งที่ใช้คำว่า ส.ป.ก. มิฉะนั้นแล้วผู้อ่านกฎหมายนี้อ่านๆ ไปบังเอิญสนใจ มาตรา ๓๔ ก็จะต้องย้อนขึ้นไปดูย้ายคำวิเคราะห์ศัพท์ว่าเขากำหนดไว้อักษรย่ออย่างไรบ้าง ผมว่ากฎหมายทั่วไปไม่มี อย่างพวกเราสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นคำพูด เราก็พูดกัน ส.ส. นิติบัญญัติ แต่ว่าเป็นภาษากฎหมายที่เขียนลงไปแล้ว คำว่า ค.ร.ม. กิติ ป.ป.ป. กิติ อะไรต่างๆ ก็จะต้องเขียนตัวเต็มเป็นส่วนใหญ่ ผมใครขอเสนอให้ใช้ชื่อเต็ม เพราะว่าพอไปประหยัดอย่างนี้แล้วรู้สึกว่ามันจะไม่ค่อยถูกต้องกับหลักการของการเขียนกฎหมายเท่าไรนักครับ ผมขอขอบคุณครับ ท่านกรรมาธิการจะขัดข้องไหมครับ

LIRT

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ถึงแม้ว่า เราจะใช้ชื่อเต็มของท่านผู้มีเกียรติเสนอ ผู้ที่มาอ่านมาตรา ๓๔ เฉพาะจะสนใจมาตรา ๓๔ เมื่อเห็นคำชื่อเต็มของ ส.ป.ก. เขาก็ยังคงจะต้องไปทบทวนที่มันเขียนไว้ว่า ส.ป.ก. คืออะไรอยู่นั่นเอง การที่ถ้าหากว่าเราจะใช้คำย่อเพียงหนึ่งคำว่าเพราะ ส.ป.ก. เพราะในที่นี้จะใช้อีกหลาย ๑๐ แห่ง โดยมีค่านิยามแล้วก็มีบทเฉพาะที่เขียนถึง ส.ป.ก. ไว้แล้ว ก็น่าที่จะใช้ได้ แต่ว่าถ้าหากว่าสภานี้ทั้งสภาเห็นว่าไม่สมควร ผมคิดว่าคณะกรรมการ ก็คงจะต้องยอมตามสภา แต่ว่าถ้าหากว่ามีท่านผู้สงสัยได้ขอแปรญัตติไว้แต่เดิม ซึ่งร่างเดิมของรัฐบาลก็ใช้คำว่า ส.ป.ก. มาก็ไม่มีท่านผู้ขอแปรญัตติ คณะกรรมการจึงสันนิษฐานว่า การที่จะใช้คำว่า ส.ป.ก. แทนโดยมีค่านิยามมีการเขียนอธิบายว่ามีหน้าที่อย่างไรไว้ในที่อื่นนั้นไม่มีท่านสมาชิกขัดข้อง ทางคณะกรรมการก็จึงคงปล่อยไว้ ก็เชื่อว่าสมาชิกทุกท่านเห็นควรให้ใช้ได้

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : ขอขอบคุณท่านประธาน ผมก็ยังมีติดพันอยู่สำหรับ มาตรา ๓๔ ทวิ เท่าที่ได้ฟังท่านกรรมการอธิบายนั้นเกี่ยวกับเรื่องนี้ฉันเข้าใจว่า ท่านกรรมการคงไขว่เขวกันระหว่างสาธารณสมบัติของแผ่นดินกับสาธารณสมบัติของแผ่นดินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ถ้าหากว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามที่ท่านอธิบายนั้น ผมที่เห็นด้วย ผมที่เสนอมาที่อภิปรายมาเมื่อคืนนี้หมายความว่าก็อยากจะให้มันได้เป็นไปโดยสะดวก ที่นี้แต่แล้วมันก็แล้วแต่ละครับ ถ้าหากว่าทางสภาจะเห็นอย่างไรก็แล้วแต่ แต่ผมอยากจะอ่านความหมายของสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ฟังนะครับ ตามกฎหมายประมวลแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ บัญญัติไว้ว่าสาธารณรัฐสมบัติของแผ่นดินนั้นรวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดิน ซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันเช่น ๑ ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน ๒. ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่าที่ขายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ๓ อันนี้ละครับ ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินเฉพาะเป็นต้นว่าป่าอม และโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์ ท่านจะถอนสภาพเหล่านี้หรือไม่ ผมไม่ทราบครับ

LIRT

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ทางคณะกรรมการ เข้าใจความหมายเรื่องของสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินนี้เข้าใจดี สิ่งที่เราจะให้มีการนำเอาสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาใช้ประโยชน์ นี่คือที่ดินเพื่อที่จะมาใช้ ในการเกษตร เพราะฉะนั้นการที่จะไปถอนสภาพของเรือบของป้อมปราการ อันนี้ไม่ทำ แต่ จะทำเฉพาะที่ดินซึ่งใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งมีอยู่ของทางราชการหลาย กระทรวงทบวงกรมด้วยกันที่ใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน ดังกล่าวมี กระผมเข้าใจว่า มหาวิทยาลัยเกษตรเองหรือกระทรวงเกษตรเองก็ใช้ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพื่อประโยชน์ในการทดลองทำการเกษตรหรือในการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตร ที่เหล่านั้น นี้ถ้าหากว่าทางราชการยังมีความจำเป็นต้องใช้ทางคณะกรรมการก็จัดให้ แต่ว่าเมื่อออกพระราช กฤษฎีกาแล้ว พระราชกฤษฎีกานั้นต้องมีผลเป็นการถอนสภาพ ถ้าหากว่ายังใช้อยู่ก็สถาปนา ให้กลับให้ใช้ไปตามเดิม แต่ว่าถ้าหากว่าไม่มีความจำเป็นต้องใช้ต่อไปอีกแล้ว แต่ว่าเดิมได้เคย สงวนเอาไว้ แต่ว่าบัดนี้ไม่ได้ใช้ เมื่อไม่ใช้ก็ควรที่จะนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูป หรือว่า ถ้าหากว่าใช้บางส่วนอีกบางส่วนก็นำมาปฏิรูปเสีย นี่คือความหมาย ความหมายไม่ประสงค์ ที่จะไปเอาศาลากลางจังหวัดเอาป้อมปราการ เอาเรือบหรือสมบัติของแผ่นดินอย่างอื่นมา ปฏิรูปที่ดินเป็นแน่ ขอขอบคุณครับ

นายอมร จันทรสมบูรณ์ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ กระผม ออมร จันทรสมบูรณ์ อันนี้กระผมคิดว่าเรามาถึงปัญหาซึ่งเป็นเรื่องของเทคนิค การถอนสภาพที่ดิน ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะนั้น กระผมคิด ว่าตามความเข้าใจในขณะนี้ว่า ไม่มีการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตามประมวล กฎหมายที่ดินนั้นจะมีการถอนสภาพเฉพาะสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ ร่วมกัน คือตาม (๑) นะครับ เพราะว่าสาธารณสมบัติของแผ่นดินมีหลายประเภทและมี ประเภทเดียวที่ต้องการของการถอนสภาพ เพราะฉะนั้นประเภทใน (๑) ทิวนี้ ไม่มีความจำเป็น จะต้องถอนสภาพ กระผมเข้าใจอย่างนี้ แต่ว่ามีปัญหาในเรื่องการโอน ซึ่งการโอนนั้นเป็นเรื่อง ของประมวลแพ่ง มาตราเท่าที่กระผมตรวจดูนะครับ มาตรา ๑๓๐๕ นะครับ ว่าการโอนที่ดิน สาธารณสมบัติทุกชนิดนั้นต้องทำโดยอาศัยอำนาจกฎหมาย ดังนั้นอันนี้กระผมเกรงว่าจะ

ไม่ใช่เป็นการถอนสภาพ แต่เรามาถึงปัญหาที่ว่า เราคงจะไม่มีเวลาพิจารณานะครับ แล้วก็ ถ้อยคำนั้นก็คงจะต้องแก้มากมาย กระผมอยากจะให้ข้อสังเกตไว้เท่านี้แหละครับ

นายอรุณ วิสูตรโยธาภิบาล (กรรมธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ปัญหาที่ท่าน สมาชิกผู้มีเกียรติซึ่งได้นั่งลงไปได้กล่าวว่า กฎหมายไม่มีการถอนสภาพสาธารณสมบัติของ แผ่นดิน ซึ่งใช้ในราชการโดยเฉพาะนั้น ได้มีคำสั่งคณะปฏิวัติแก้ไขแล้วครับ ตามมาตรา ๘ ประทานโทษ ตามมาตรา ๘ ของประมวลกฎหมายที่ดินโดยคำสั่งคณะปฏิวัติ แต่ผมจำเลขหมาย ประกาศคณะปฏิวัติไม่ได้ แต่ว่าได้มีการแก้ไขแล้วครับ ว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้ ราชการโดยเฉพาะนั้น ถ้าจะนำไปจัดการอย่างอื่นนั้นจะต้องถอนสภาพโดยกฤษฎีกาเสียก่อน ขอขอบคุณครับ

นายศักดิ์ สายบัว (กรรมธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ความจริงปัญหาที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติสงสัยนั้น ความจริงก็เป็นปัญหาซึ่งทางกรรมธิการ พิจารณา ความจริงตามกฎหมายฉบับนี้นะครับ เราก็จะเอาที่นี้มาใช้ในการปฏิรูปที่ดิน ใน ขณะเดียวกันก็มีกฎหมายอื่น บังเอิญผมเป็นกรรมธิการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ตามคำจำกัดความของที่ราชพัสดุนั้นมันจะรวมที่อันนี้ด้วย แล้วผมก็ถามนักกฎหมายต่อไปว่า ถ้าหาก ๒ อันนี้นะครับที่ตามกฎหมายที่ราชพัสดุบอกว่าให้เป็นที่ราชพัสดุ ซึ่งก็มีการจัดการ กรรมสิทธิ์เป็นของกระทรวงการคลัง แล้วก็มีการบริหารจัดการต่างๆ ที่นี้ก็บอกว่าเป็นที่ ใน เขตปฏิรูปที่ดินจะมาเป็นปฏิรูปที่ดิน ถ้ากฎหมาย ๒ อันระบุไว้อย่างนี้จะว่าอย่างไร นักกฎหมาย บอกว่ากฎหมายเหล่านี้ทั้งหมดมีฐานะตัดเทียมกัน วิธีแก้ก็คือว่าเป็นการใช้ดุลพินิจของ ฝ่ายบริหารว่าจะให้ไปทางข้างไหน เท่าที่ผมได้รับคำชี้แจงมา ขอขอบคุณครับ เพื่อประกอบ การพิจารณาของท่านสมาชิก

นายอมร จันทรสมบูรณ์: ขอขอบคุณครับที่กรุณาเตือนกระผมเกี่ยวกับประกาศ คณะปฏิวัติ เพราะว่าประกาศคณะปฏิวัตินั้นผมก็เคยพิจารณาอยู่นะครับ แล้วก็เสียเล็งๆ ไปด้วย ปัญหาเป็นไปอย่างที่กรรมธิการท่านสุดท้ายที่นั่งลงก็เนื่องจากว่าในทางระบบสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินนั้น การถอนสภาพนั้นจะถอนสภาพต่อเมื่อสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นใช้ เฉพาะที่ประชาชนใช้ร่วมกัน อันนี้เป็นระบบสาธารณสมบัติของแผ่นดินทั่วโลก แต่เนื่องจาก

LIART

บังเอิญประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ท่านยกขึ้นมาวันนี้ละครับ ท่านบอกว่าสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นรวมทุกชนิดจะต้องถอนสภาพทุกชนิดก็เพราะประกาศคณะปฏิวัติฉบับนั้นแหละครับ มันถึงว่าวายตีกันอยู่จนกระทั่งปัจจุบันนี้ละครับ ขอขอบคุณครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่เห็นด้วยกับท่านกรรมาธิการที่พูดไปเมื่อคืนนี้ ถึงแม้ว่าท่านจะอ้างว่าจะมีนักกฎหมายตอบท่านหนึ่งก็ตาม กระผมเห็นว่าร่างกฎหมายดังกล่าวเมื่อออกมาเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ถึงแม้จะได้พูดไว้เกี่ยวกับวิธีการจัดการของที่ราชพัสดุ ซึ่งรวมถึงสาธารณสมบัติของแผ่นดินก็ตาม ถ้าหากว่ากรณีโดยทั่วไปก็จัดการไปตามนั้น แต่โดยที่กฎหมายนี้เป็นกฎหมายพิเศษว่าโดยเฉพาะเกี่ยวกับสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งให้มีการถอนสภาพได้แล้วกฎหมายนี้เขียนให้ถอนสภาพมาเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินกฎหมายนี้เป็นกฎหมายพิเศษย่อมจะยกเว้นกฎหมายทั่วไป กระผมจึงเห็นว่าข้อนั้นสำหรับกระผมเองไม่มีปัญหา แต่ว่าถ้าหากว่าจะมีปัญหาดังกล่าวในเรื่องเหล่านั้น ตามทางปฏิบัติราชการของเรา ถ้าหากว่ารัฐบาลไม่สามารถที่จะวินิจฉัยตกลงกันได้ก็คงจะเป็นเรื่องที่จะต้องเสนอไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา กระผมเห็นว่าในชั้นนี้เมื่อเราพิจารณาถึงกฎหมายฉบับนี้อยู่ ร่างกฎหมายนั้นยังไม่ออก เราก็จะต้องพิจารณาโดยเฉพาะร่างที่กฎหมายนี้ความประสงค์ที่เขียนมาในร่างนี้ต้องการจะให้มีการถอนสภาพของสาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตปฏิรูปที่ดินก็ต้องถอนไปตามที่ ถ้าหากว่ากฎหมายนี้ออกก็ถอนไปตามนั้น กระผมคิดว่าถ้าหากว่าร่างกฎหมายที่ราชพัสดุออกมาก็ไม่น่าจะกระทบกระเทือนถึงอันนี้ เพราะอันนี้เป็นกฎหมายพิเศษ ย่อมจะยกเว้นกฎหมายทั่วไป ขอพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณสวัสดิ์ มีอะไรอีกไหมครับ

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : อีกนิดเดียวแหละครับ คือเท่าที่อธิบายนั้น โดยเฉพาะกรรมาธิการ ขอภัยโทษที่ต้องออกนามดอกเตอร์ อดุล พูดถึงเฉพาะเรื่องสาธารณสมบัติของแผ่นดินเท่านั้นละครับ ผมเห็นด้วย แต่ว่าโดยเฉพาะนี้มันมีความหมายของมันต่างหาก เอาคำว่าโดยเฉพาะออกได้ไหม แล้วกระผมก็ไม่ขัดข้อง โดยเฉพาะนี้มันทำให้ไปฟังกฎหมายแพ่งก็หมายถึงว่าป้อม โรงทหารราชการบ้านเมือง เรือรบนะครับ ถ้าสาธารณสมบัติของ

LIART

แผ่นดินอื่น ๆ นั้นมันก็ที่ดินรกร้างว่างเปล่าทรัพย์สินที่ใช้พลเมืองใช้ร่วมกันผมไม่ขัดข้อง เห็นด้วย แต่คำว่าเฉพาะน้ำมันทำให้เกิดเป็นปัญหาขึ้นมาครับ

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ ผมยังเข้าใจว่าเป็นวาระที่เราเขียนไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า ถ้าในเขตที่ปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดิน อันเป็นสาธารณสมบัติการที่เขียนไว้อย่างนี้ ผมเข้าใจว่าไม่ได้รวมป้อมอะไรอย่างที่ท่านว่า ผม เข้าใจนะครับ แต่ผมเองก็ไม่ใช่ว่าเชื่อว่าจะแต่ผมเข้าใจว่าที่เขียนไว้ที่เราได้ระบุไว้แล้วว่าเฉพาะ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ถ้าไม่มีท่านผู้ใดสงสัยอีก ขอเชิญท่านเลขาธิการ รัฐสภาอ่านต่อไป

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา): มาตรา ๓๕ มีการแก้ไข มาตรา ๓๖ มีการแก้ไข มาตรา ๓๗ มีการแก้ไข

นายบุญย์ เจริญไชย: ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๓๗ นี้ กระผมคิดว่าเป็น หัวใจของการปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายนี้ คือว่าเป็นการกำหนดจำนวนเนื้อที่ที่จะให้บุคคล และสมาชิกในครอบครัวมีและเหลือออกจากรั้วนั้นก็ถูก สป.ก. ชื่อหรือว่าบังคับซื้อคือการเวนคืน ความจริงนั้นเท่าที่คณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมไปนั้นก็มีความดีขึ้นกว่าเก่ามาก ซึ่ง ความจริงผมเองตั้งใจไว้ว่าถ้าหากว่ายังไม่มีการแก้ไขก็คงจะได้มีการอภิปรายกันยืดยาว ถึง อย่างไม่รู้กี่ทีกระผมใคร่อยากจะขอตั้งข้อสังเกตว่าการที่มีพวกที่มีที่ดินมากและก็จะถูกบังคับ ให้ขายไปนั้นกระผมเองก็ยังสงสัยอยู่นิด ๆ ว่าก็จะไม่ยืนยันในข้อสงสัยนี้ว่าจะเป็นการเข้าอยู่ ในลักษณะคำว่า การปฏิรูปที่ดินตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๔ หรือไม่ คือว่าถ้าหากว่าจะอ่าน รัฐธรรมนูญมาตรา ๔๐ ควบไปด้วยแล้วซึ่งพูดถึงเรื่องการถือครองที่ดินนั้น ไม่ได้มีพูดถึงเรื่อง ว่าการบังคับซื้อที่ดินจากอีกผู้หนึ่งเอาไปแบ่งปันอีกผู้หนึ่ง กระผมขออนุญาตอ่านมาตรา ๔๐ มีความว่า “รัฐพึงจัดระบบการถือกรรมสิทธิ์และการครอบครองที่ดินเพื่อประโยชน์แห่ง การส่งเสริมเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม และพึงกำหนดพันธะให้เจ้าของที่ดินใช้ที่ดินให้ เป็นประโยชน์ตามความเหมาะสมแก่สภาพของที่ดิน” ถ้าว่าตีความคำว่า การปฏิรูปที่ดินให้มา คลุมถึงมาตรา ๔๐ นี้แล้วความหมายของคำว่า การปฏิรูปที่ดินนั้นก็มีความหมายแคบเข้า

LIRT

ไม่รวมคลุมถึงตามที่ได้ให้นิยามไว้ในร่างมาตรา ๔ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่นั่นก็เป็นเพียงข้อสังเกตของกระผม กระผมอยากจะให้มีเรคคอร์ด (record) ไว้ในรายงานการประชุมของสภานี้เท่านั้น สำหรับเรื่องจำนวนที่ดินนั้นกระผมก็ไม่ตั้งใจ แต่ว่าใครอยากจะตั้งข้อสังเกตว่าการที่นโยบาย เรื่องที่ดินของรัฐบาลไทยชุดก่อนๆ มานั้นไม่มีอะไรเป็นที่แน่นอนคือเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย คือในสมัย พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้นได้มีประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งระบุว่าบุคคลแต่ละคนอาจจะมียากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ไม่เกิน ๕๐ ไร่ ทั้งนี้หมายความว่าแต่ละคนไม่จำกัดว่าจะเป็นคนในครอบครัว หรือเป็นผู้บรรลุนิติภาวะหรือไม่บรรลุนิติภาวะ เป็นแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกับร่างกฎหมายนี้ว่า รวมถึงบุคคลในครอบครัวซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๙ ได้แก้ไขบทมาตรานี้แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยมีเหตุผลว่าการกำหนดเนื้อที่ที่ดินไว้เช่นนี้เป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศ นี้อยู่ในข้อความในประกาศฉบับที่ ๔๙ ด้วยเหตุนี้เองจึงได้มีการผู้ที่มีทุนรอนได้ซื้อที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมมีการลงทุนอะไรต่างๆ นานา เพราะฉะนั้นการที่ว่าคนเหล่านี้ท่านได้มียากที่ดินมากขึ้นกว่า ๕๐ ไร่นั้นจะไปโทษท่านไม่ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าท่านได้ที่ดินเหล่านี้มาโดยสุจริตหรือไม่ ถ้าไม่ใช่โดยสุจริตนั้นก็ไปอีกข้อหนึ่ง นอกจากนั้นแล้วต่อจากนั้นมาแล้วก็ยังคงมีการส่งเสริมให้มีที่ดินมากขึ้นอีกโดยเฉพาะเกี่ยวกับประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๒๗ เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมซึ่งได้มีประกาศระบุประเภทอุตสาหกรรมที่รัฐส่งเสริมเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๖ ซึ่งในประเภทที่หนึ่งระบุถึงเรื่องการเพาะปลูกว่า ผู้ที่จะได้รับการส่งเสริมจะต้องมียากดินอย่างน้อยหนึ่งพันไร่ อย่างน้อยหนึ่งพันไร่ เฉพาะกรณีปลูกปาล์มน้ำมันนั้นจะต้องมีอย่างน้อยหนึ่งหมื่นไร่ นี้เขียนไว้เช่นนั้น เพราะฉะนั้นผู้ที่ขอรับการส่งเสริมจะต้องชวนขวดยากที่ดินให้ครบหนึ่งพันไร่หรือหนึ่งหมื่นไร่ ซึ่งในทางปฏิบัติกระผมก็ได้มีประสบการณ์มาแล้วในเรื่องนี้และนอกจากนั้นบางที่บางกรณีก็เป็น การที่ว่าต้องยอมรับไปในตัวว่าเราจะต้องมียากดินมากพอถึงจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล อย่างเช่นในการเลี้ยงโคเลี้ยงกระบือเพื่อจะมีสิทธิ์ส่งออกไปต่างประเทศนั้น ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรท่านได้เคยตอบกระทู้ถามที่สภานี้เมื่อไม่นานมานี้ว่าผู้ที่จะมีสิทธิ์ส่งโคไปต่างประเทศนั้นจะต้องมีโคตัวเมียถึงหนึ่งร้อยตัว แล้วโคตัวเมีย ๑๐๐ ตัวนั้นจะต้องคิดว่าในขณะใดขณะหนึ่งมันจะต้องมีลูกรุ่นที่ ๒ รุ่นที่ ๓ รวมแล้วจะต้องมีโคอยู่ถึงตั้ง ๓๐๐

หรือ ๔๐๐ ตัว ซึ่งจะต้องอาศัยเนื้อที่สำหรับปลูกหญ้าเลี้ยงโคอย่างน้อยก็ตั้งพันไร่ นี่คือการส่งเสริมไปในตัวที่ว่าจะต้องให้มีที่ดินมาก เพราะฉะนั้นการที่จะไปตำหนิว่าท่านเหล่านี้มีที่ดินมากนั้นเป็นอย่างไรก็ดูจะเป็นการไม่ยุติธรรมมากนัก เพราะว่าเป็นการเดินทางนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น มาบัดนี้เมื่อรัฐบาลมีนโยบายเปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ ถ้าหากว่าสภานิติบัญญัติรับร่างกฎหมายนี้ ก็จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตาม ผู้ที่มีที่ดินมากซึ่งอาจจะถูกเวนคืนไป แต่กระผมคิดว่ามีข้อยกเว้นอยู่แล้วที่กรรมการท่านได้เขียนไว้ นี้กระผมพูดถึงในหลักการนั้น กระผมก็คิดว่าผู้ที่มีที่ดินนั้นก็คงพร้อมที่จะให้ความร่วมมือเมื่อได้รับค่าทดแทนพอสมควร ในร่างที่คณะกรรมการได้แก้ไขมานี้กระผมก็ได้อ่านตรวจดูแล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อ (ง) นี้ก็ได้แก้ไขไปแล้ว ซึ่งกระผมก็เห็นด้วย เพราะว่าที่แรกกระผมก็ยังสงสัยอยู่เหมือนกันว่ามันจะเป็นไปได้หรือไม่ เพราะบางทีนั้นการอุตสาหกรรมต่าง ๆ นั้นนะเราจะขอให้พวกกรรมการหรือพวกเกษตรกรมาร่วมทุนนั้นมันยากเต็มที แต่ทีนี้ในร่างใหม่ที่เขียนไว้มันนะ กระผมก็พอจะเห็นด้วย เพราะฉะนั้นในข้อนี้ กระผมก็คิดว่าพอที่จะผ่านไปได้ แต่ว่ากระผมมีข้อข้องใจอยู่ ๒ ประการที่ใคร่อยากจะขอความปรองดองออมชอมกับท่านกรรมการว่าท่านจะเห็นชอบด้วยหรือไม่ คือในวรรคสี่ บรรทัดที่ ๓ ที่ว่า มีที่ดินอยู่แล้วไม่ต่ำกว่า ๑ ปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันนี้ตามคำชี้แจงของท่านประธานกรรมการเมื่อกี้ก็บอกว่า การที่จะปฏิรูปที่ดินนั้นอาจจะทำ ๕ ปี ๑๐ ปี ๒๐ ปี ก็ได้แต่ว่ากฎหมายนี้มันออกแล้วอย่างนี้จะให้คลายไปอีก ๕ ปี ๑๐ ปี โดยเจ้าของที่ดินไม่ต้องคิดทำอะไรเลยนะ กระผมคิดว่าจะเป็นการทำลายความก้าวหน้าการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ กระผมจึงใคร่อยากจะขอความกรุณาใคร่อยากจะเปลี่ยน แทนที่ว่า ๑ ปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ กระผมอยากจะขอเปลี่ยนว่า มีอยู่แล้วในวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๓ ใช้บังคับคือให้นับเอาตั้งแต่วันที่ใช้พระราชกฤษฎีกาซึ่งอาจจะซ้ำต่อไปอีกก็ได้ นั้นข้อหนึ่งที่กระผมอยากจะใคร่ขอออมชอมกับท่านกรรมการอีก ข้อ ๒. เกี่ยวกับเรื่องผู้อนุญาต กระผมคิดว่าในนี้ให้ผู้อนุญาตเป็นผู้ใหญ่มากเกินไปนะครับ อย่างเช่นกรณีในวรรคสี่นี้ว่า ผู้อนุญาตให้ต้องเป็นรัฐมนตรีเป็นผู้อนุญาต กระผมอยากจะให้ว่าขอให้เพียงคณะกรรมการเป็นผู้อนุญาตเถิด ส่วนในวรรคสุดท้ายของข้อนี้คือ การอนุญาตเกี่ยวกับที่ดินมากกว่าหนึ่งพันไร่ นั้น ก็แทนที่จะเป็นพระราชกฤษฎีกา ขอให้เพียงรัฐมนตรีเป็นผู้อนุญาต เพราะว่าถ้า

เทียบกับการอนุญาตให้ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีที่ดินนั้นตามประกาศคณะปฏิวัตินั้นนะ เป็นแต่เพียงประธานคณะกรรมการเท่านั้นเป็นผู้ลงนาม ไม่ถึงกับจะต้องเข้าคณะรัฐมนตรี หรือว่าเป็นพระราชกฤษฎีกาต้องให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย จะเป็นการรบกวนพระทัยมากเสียเปล่าๆ ถ้าหากว่าท่านกรรมาธิการไม่ขัดข้องในเรื่องนี้แล้ว ก็คิดว่าจะได้ปรับปรุงถ้อยคำกันอีกต่อไปครับ

นายไพจิตร เอื้อทวีกุล (กรรมาธิการ) : ความจริงในข้อนี้มีผู้สงวนอยู่หลายท่าน แต่ในเมื่อท่านสมาชิกได้ถาม กระผมก็ยกจะขอโอกาสกราบเรียนชี้แจงในนามของกรรมาธิการ คือที่ท่านเป็นห่วงว่าจะจะไปขัดแย้งรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๐ นั้น กระผมคิดว่าคงจะไม่เป็นปัญหา เพราะว่าถ้าหากท่านอ่านต่อไป ถึงมาตรา ๘๑ ท่านจะเห็นชัดว่า มันไม่มีความขัดแย้ง มาตรา ๘๑ บอกว่ารัฐพึงส่งเสริมให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์และสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบ เกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีการอื่น ที่ท่านเป็นห่วงว่าในเรื่องของการส่งเสริมเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมในมาตรา ๘๐ ซึ่งอันนี้ในร่างของกรรมาธิการนั้น ก็ได้เปิดช่องทางที่จะส่งเสริมไว้อย่างกว้างขวางแล้ว กระผมขอชี้แจงโดยเรียนให้ทราบถึง ขั้นตอน สำหรับผู้มีที่ดินไม่เกิน ๒๐ ไร่ อันนี้คงไว้ รัฐไม่เข้าไปเกี่ยวข้องเลย สำหรับผู้ที่ ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองถ้ามี ๕๐ ไร่ก็จะไม่เข้าไปจัดการปฏิรูปที่ดิน ถ้าหากว่าใช้เพื่อ เลี้ยงสัตว์ใหญ่ก็ขึ้นไปถึง ๑๐๐ ไร่ ถ้าดูเพียงแค่นี้ก็อาจจะคิดว่า ถ้าอย่างนั้นการที่จะลงทุน การทางเกษตรก็จะลำบาก แต่ความจริงยังมีอีก ๒ ขั้นตอน ก็คือว่า ถ้าเกินจาก ๕๐ ไร่หรือ ๑๐๐ ไร่ แล้วแต่กรณีนี้แล้ว และประกอบการเกษตรกรรมอยู่ด้วยตนเองมีปัจจัยครบ สามารถทำได เป็นอย่างดีก็สามารถขออนุญาตคณะกรรมการได้ ขึ้นไปถึง ๑,๐๐๐ ไร่ ซึ่งสำหรับเกษตรกรรมทั่วไป นั้นก็น่าจะเพียงพอ แต่ว่านอกจากนั้นก็ยังมีพาณิชย์เกษตรกรรม หรือว่าอุตสาหกรรม บางอย่าง ซึ่งต้องใช้ที่ดินมาก เช่นการเลี้ยงสัตว์ โครงการขนาดใหญ่ หรือโครงการป่าลุ่มน้ำมัน อย่างที่ท่านสมาชิกได้พูดถึง ถ้าอย่างนั้นก็เปิดช่องทางไว้ว่าเกิน ๑,๐๐๐ ไร่นั้นก็ยังขออนุมัติได้ โดยไม่มีจำกัด ถ้าหากว่าจำเป็นที่จะต้องใช้หลาย ๆ พันไร่ ก็ยังทำได้ แต่ว่าเพื่อความแน่ใจ ว่าการพิจารณาของเจ้าหน้าที่จะเป็นไปโดยรอบคอบ และด้วยเหตุที่จะเป็นการขอใช้ที่ดิน ซึ่งเป็นอภิสิทธิ์เหนือคนอื่นนั้น คณะกรรมาธิการจึงได้เห็นว่าจะมีการพิจารณาให้รอบคอบ

โดยการเสนอคณะรัฐมนตรี และให้อนุมัติออกมาในรูปของกฎฎีกา ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานโดยไม่รอบคอบ และอาจจะทำให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ในภายหลัง ส่วนในข้อที่ท่านเป็นห่วงว่าที่ได้ส่งเสริมไว้แล้ว แล้วก็ต้องใช้ที่ดินมาก แล้วมันจะขัดกันนั้น กระทบขอให้กรรมาตุในวาระสาม ข้อ ก. ซึ่งได้ระบุไว้อย่างเด่นชัดว่า สำหรับกิจกรรมซึ่งจะได้รับการพิจารณาอนุมัติเป็นกรณีพิเศษนั้น ข้อ ก. บอกว่าได้ลงทุนในกิจกรรมการเกษตร ในที่ดินนั้นไปแล้วเป็นจำนวนมาก และการลงทุนนั้นได้กระทำไปด้วยการส่งเสริมของรัฐ ซึ่งอันนี้กว้างกว่าที่ท่านสมาชิกเป็นห่วงเสียด้วยซ้ำ ท่านห่วงแต่เรื่องส่งเสริมการลงทุน แต่ที่เขียนนี้ส่งเสริมในด้านใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่เฉพาะแต่การลงทุน ถ้าหากว่ารัฐเคยไปชักชวนเขาไปปลูกปอ ปลูกพืชพันธุ์อะไรนั้น ก็ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริม แล้วก็มีสิทธิ์ที่จะขออนุญาตที่จะมีอภิสิทธิ์ได้ สำหรับที่ท่านถามเป็นเฉพาะ ๒ ข้อนั้น กระทบขอเรียนชี้แจงอย่างนี้ครับ สำหรับในวาระสองบรรทัดที่ ๓ ที่ท่านบอกว่ากำหนดว่าต้องมีที่แล้วก่อน ๑ ปี อันนี้กระทบขอเรียนว่า ในร่างนั้นได้กำหนดว่า เจ้าของที่ดินนั้นจะต้องเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๑ ปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับ อันนี้มีความจำเป็นเพราะมิฉะนั้นแล้ว เจ้าของที่ดินอาจจะหลุดรอดไปได้หมด ก็คือ ๓ วันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับ ก่อนที่จะประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผ่านวาระที่ ๓ ไปจากที่นี่แล้ว ก็เอาแทรกเตอร์ไปไถที่ดินหมด แล้วก็เอาไปปักเอาไว้ แล้วก็บอกว่าประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง ถ้าอย่างนี้จะไม่มีที่ดินอะไรที่จะเอามาปฏิรูปให้ใครทั้งนั้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้ว่า เป็นผู้ที่ประกอบเกษตรกรรมจริง ๆ และ ๑ ปีนั้นก็เป็นเวลาที่เหมาะสม ส่วนในเรื่องที่ท่านตั้งว่าทำไมจึงต้องเสนอรัฐมนตรีนั้น ทั้งนี้ก็เพื่อความรอบคอบ เพราะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ ต่อนโยบาย ถ้ามีปัญหาจะต้องมาตอบในสภาในรัฐสภา คณะกรรมการไม่มีสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องมาป้องกันหรือชี้แจง เพราะฉะนั้นในเมื่อรัฐมนตรีจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ก็ควรให้รัฐมนตรีนั้นเป็นผู้อนุมัติและรับรู้ ในทางปฏิบัตินั้น รัฐมนตรีก็คงจะพิจารณาโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ส่วนในข้อสุดท้ายที่ว่า ทำไมถึงจะต้องไปถึงคณะรัฐมนตรีนั้น เหตุผลก็เช่นเดียวกัน ในเมื่อจะมีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินแปลงใหญ่เนื้อที่จำนวนมากนั้น อาจจะทำให้เกิดความเสียหาย ถ้าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่รอบคอบ เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้ที่รับผิดชอบก็คือคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีอาจจะถูกเปิดอภิปรายในรัฐสภานี้ในเรื่องนี้ก็ได้อีก เพราะฉะนั้นเพื่อความ

ธรรม เราก็ควรจะให้คณะรัฐมนตรีนั้นเป็นผู้ตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการ และเมื่อวินิจฉัยแล้ว ท่านก็มารับผิดชอบต่อรัฐสภา ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างมาตรา ๓๑ นี้ ยังมีหม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ ขอแปรญัตติเพิ่มความต่อท้ายในข้อหนึ่งและข้อสอง ท่านยังตั้งใจไหมครับ ขอเชิญ ท่านหม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่

หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ : ท่านประธานที่เคารพ ที่กระผมได้สงวนไว้ ก็มีเจตนาเพียงเล็กน้อย ซึ่งความจริงกระผมเองไม่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีที่ดินประกอบเกษตรกรรมแม้แต่หนึ่งกระเบียดนิ้วของตนเองหรือในครอบครัว แต่ที่กระผมเห็นว่าในทางปฏิบัตินี้ มันจะมีปัญหายุ่งยากอยู่ และก็เป็นที่ปัญหาที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ที่ต้องลำบากอีกมากมาย คือว่าใน (๑) นั้น ที่ว่าที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่า ๕๐ ไร่ และอื่น ๆ ต่อไปนั้น และก็เป็นที่ที่ประกอบด้วยเกษตรกรรมด้วยตนเองนั้น อันนี้กระผมเห็นว่าถ้าเผื่อว่าได้เติมคำว่ายกเว้นแต่เป็นที่ดินที่เจ้าของมีความสามารถและปัจจัยทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้อยู่แล้วละก็ ไม่น่าจะต้องมาทำการสำรวจ หรือต้องมาขออนุญาตถึงระดับรัฐมนตรี ตามในวรรคสี่ที่คณะกรรมการเพิ่มเติมมา และเช่นเดียวกันใน (๒) ก็เกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงสัตว์ก็เช่นเดียวกัน กระผมคิดว่าถ้าเผื่อได้เติมข้อความอันนี้ขึ้นมาแล้ว ก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่อีกมากมาย และในอีกประการหนึ่งในหลักการอันนี้ กระผมเห็นว่าเมื่อเจ้าของได้ดำเนินการมาแล้ว ในเนื้อที่เกิน ๕๐ ไร่ก็ดี ตาม (๑) หรือว่าเกิน ๑๐๐ ไร่ ตาม (๒) ก็แสดงว่าเขาได้ดำเนินการเป็นกอบเป็นกำเรียบร้อยแล้ว และเขาก็มีสิทธิในที่ดินนั้น เพราะเขาเป็นเจ้าของอยู่แล้ว การที่จะมาพิจารณาว่าต้องมายื่นคำร้องแล้ว ก็อาจจะถูกตัดทอนที่ดินนั้นไปให้คนอื่นนี้กระผมเห็นว่าไม่เหมาะสม เพราะว่าถึงแม้ว่าถ้าเผื่อจะตัดให้คนอื่นแล้ว เขาอาจจะไม่ทำให้ได้ดีเท่ากับเจ้าของเดิมที่ทำอยู่แล้วเติมที่ เพราะฉะนั้น กระผมจึงอยากสงวนไว้ ส่วนตามที่คณะกรรมการได้เพิ่มเติมวรรคสี่ที่ว่า ถ้าเจ้าของที่ดิน รายใดมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินเกินกว่าที่กล่าวใน (๑) (๒) นั้น อันนี้เป็นเรื่องที่คณะกรรมการได้เพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับที่กระผมได้ขอสงวนไว้ แต่ก็รู้สึกว่ามีกรรมวิธีบางอย่างอันที่รู้สึกว่าจะลำบาก ที่เขียนไว้มันมีว่าทั้งแสดงว่าตน

ได้ประกอบที่ดินด้วยตนเองอยู่แล้ว แล้วประเดี๋ยวก็มีจะอย่างนั้นเดี๋ยวก็อย่างนี้ เลยไม่ทราบว่ามีเรื่องที่ดินอันนี้ตามที่ว่านี่ที่เขาต้องการขอที่ดินเพิ่มเติมจากที่มีอยู่แล้ว เขาสามารถที่จะทำได้ มีสมรรถภาพหรือปัจจัยที่จะทำได้หรือว่าเป็นผู้ที่ทำอยู่เดิม คืออันหนึ่งมันจะ อีกอันหนึ่งมันทำอยู่ เลยไม่ทราบแน่ชัดว่ามีความมุ่งหมายอย่างไร กระผมยังสงสัยอยู่แล้วนอกจากนั้นก็จะต้องยื่นคำร้องไปจนถึงรัฐมนตรี นี่กระผมรู้สึกว่าเป็นเรื่องยุ่งยากเหลือเกิน ควรจะให้อยู่ในคณะกรรมการพิจารณา ก็ควรจะเพียงพอแล้วเท่านั้นครับ

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมการขอเรียนชี้แจงว่า ความจริงนั้นเจตนาที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวถึงในการที่ท่านสงวนไว้นั้นก็คล้ายคลึงกับที่คณะกรรมการได้ตั้งใจ จึงได้เต็มวรรคสามและวรรคสี่เพิ่มขึ้น แต่ที่ไม่สามารถจะรับอย่างที่ท่านได้เสนอมานั้น โดยต่อท้ายวรรคหนึ่งและวรรคสองนั้นก็เพราะเหตุว่า ถ้าได้เต็มไปแล้ว หมายความว่าที่ดินที่เราจะเวนคืนมาเพื่อจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินนั้นก็แทบจะไม่มีเลย เพราะว่าเจ้าของที่ดินพวกนี้ก็มีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ เพราะว่าพวกนี้ก็ย่อมจะเป็นพวกที่มีทุนทรัพย์มีเงินทองมากมาย เพราะฉะนั้นประเด็นที่ว่าเขาจะมีความสามารถและมีปัจจัยนี้เขาต้องมีแน่ ถ้าเต็มไปแล้วก็หมายความว่าเราไม่มีที่นั้นเลยครับ แต่ที่กรรมการได้ผ่อนผันให้ก็เป็นเฉพาะกรณีที่เราเห็นว่า นอกจากจะทำเองแล้วนะครับ ผลของการกระทำดังกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรเป็นส่วนรวม อย่างตัวเองนี้เวลานี้ก็มีคนพูดมาก ว่ากฎหมายนี้ช่วยเหลือนายทุน ไหนว่าที่แรก ๕๐ ไร่ ๑๐๐ ไร่ เดียวนี้ทำไมถึงผ่อนผันอะไรลงไป เวลานี้กำลังถูกมองในแง่หนึ่ง แต่คณะกรรมการได้เพิ่มขึ้นนี้ก็มีความประสงค์อย่างเดียวกันว่า ที่เขาทำของเขาด้วยตนเองมาก่อนแล้ว และทำด้วยความปรารถนาดีต่อบ้านเมือง มีความสามารถมีปัจจัยที่จะดำเนินกิจกรรมของเขาซึ่งกิจกรรมของเขานั้นเองก็มีผลให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรเป็นส่วนรวมเป็นต้นว่าเปิดตลาดให้ เปิดการให้มีงานทำ และนำความเจริญก้าวหน้าสู่ท้องถิ่นที่เขาประกอบกิจกรรมอยู่ ดังนั้นเป็นต้น เราจึงได้ผ่อนผันให้ เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ส่วนรวมต่อประเทศชาติ แต่ที่ท่านขอสงวนไว้ อันนั้นเรามีอาจรับได้ เพราะถ้าทำอย่างนั้นก็เท่ากับว่าเราเปิดโอกาสให้คนที่ร่ำรวยมีที่ดินมาก นี้ได้หลบไปจากกฎหมายฉบับนี้หมด

LIART

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างมาตรา ๓๗ นี้ได้มีดอกเตอร์ศักดิ์ สายบัว กรรมการธิการขอสงวนความเห็น โดยให้แก้ความในวรรคสาม ดอกเตอร์ศักดิ์ตาดใจใหม่ครับ

นายศักดิ์ สายบัว (กรรมการ) : ท่านประธานครับ ผมคิดว่ามีท่านกรรมการ ดอกเตอร์อดุลสงวนวรรคสองก่อนผม อยากจะให้ดอกเตอร์อดุลอภิปราย ผมเอาไว้ก่อน

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ โดยเหตุที่ขณะนี้ เวลาอีกกว่า ๕ โมงเย็น โดยเหตุที่มาตรา ๓๗ เป็นเรื่องใหญ่แล้วก็คงจะมีการอภิปรายกัน อีกมาก แล้วก็มีผู้สงวนด้วย กระผมไม่ทราบว่าจะเป็นการสมควรที่จะมีการอภิปรายกันต่อ ซึ่งก็อาจจะค้าง ถ้าค้างแล้วก็ถึงพรุ่งนี้ ซึ่งอาจจะมีท่านสมาชิกบางท่านไม่ได้อยู่ในตอนเย็นวันนี้ และถ้าไปลงมติพรุ่งนี้ เหตุผลบางประการที่มีการอภิปรายกันในวันนี้ ท่านเหล่านั้นก็จะไม่ได้รับฟัง กระผมไม่ทราบว่าเราจะพิจารณากันต่อในเย็นในบ่ายวันนี้หรือว่าจะยกไปในวันพรุ่งนี้เลย ถ้าหากว่าพิจารณากันในเย็นวันนี้ กระผมใคร่ขอความกรุณาว่า มติที่ว่าควรจะเอาอย่างไรในมาตรา ๓๗ ก็น่าจะลงกันในวันนี้ มิฉะนั้นบางท่าน พรุ่งนี้เมื่อจะลงมติเข้า เราค้างกันอยู่ ก็จะได้ฟังเหตุผล ซึ่งจะมีการชี้แจงกันในวันนี้ ขอประธานความกรุณาท่านประธานได้โปรดพิจารณา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอประธานปรึกษาครับ ว่าที่ประชุมจะพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อ หรือว่าขอให้เลื่อนไปพิจารณาในวันพรุ่งนี้ ท่านที่เห็นควรพิจารณาต่อในวันนี้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น ทางผมไม่ขัดข้อง แล้วแต่ที่ประชุม

(มีสมาชิกยกมือ ๒๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านสมาชิกที่เห็นควรให้เลื่อนไปพิจารณาในวันพรุ่งนี้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๗ คน)

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้เลื่อนการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ในมาตรา ๓๗ ต่อไปในวันพรุ่งนี้
วันนี้ผมขอเลิกการประชุมเพียงเท่านี้ ขอขอบพระคุณครับ
เลิกประชุมเวลา ๑๗.๑๐ นาฬิกา.

รายงานการประชุมครั้งนี้คณะกรรมการฯ ยังไม่ได้ตรวจ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ได้ลี้ภัยไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓๔ และโดยที่ข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๗ ข้อ ๒๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “รายงานการประชุมที่ยังมิได้มีการรับรอง เพราะเหตุที่สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงตามวาระหรือเพราะเหตุที่สภาลี้ภัยไป ให้เลขาธิการ รัฐสภาบันทึกเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น”

ฉะนั้น จึงขอบันทึกเหตุไว้ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมดังกล่าวข้างต้น

(ลงชื่อ) **ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ**
(นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ)
เลขาธิการรัฐสภา